

2026 YILI PERFORMANS PROGRAMI

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
Ocak 2026
Ankara

“Milletimiz çiftçidir. Milletin çiftçilikteki çalışma imkânlarını, asri ve iktisadi tedbirlerle en yüksek seviyeye çıkarmalıyız.”

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

BAKANIN MESAJI	1
GRAFİKLER VE TABLOLAR	3
KISALTMALAR LİSTESİ	4
I. GENEL BİLGİLER	5
A. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	6
B. TEŞKİLAT YAPISI	7
C. FİZİKSEL KAYNAKLAR	16
D. İNSAN KAYNAKLARI	18
E. DİĞER HUSUSLAR	20
II. PERFORMANS BİLGİLERİ	21
A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER	22
B. MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER	42
C. ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ	45
D. PERFORMANS BİLGİSİ	48
E. FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU	89
F. FAALİYETLER DÜZEYİNDE PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ	127
G. EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ	130
H. FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ	131
İ. PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER	133

BAKANIN MESAJI

Doğal kaynakların ve biyoçeşitliliğin korunması, tarımsal üretimin geliştirilmesi, gıda arz güvenliği ve kırsal kalkınmanın desteklenmesi gibi ülkemizin bugününü ve geleceğini doğrudan etkileyen birçok konu Bakanlığımızın sorumluluk alanındadır.

İklim değişikliğinin neden olduğu ekstrem hava olayları, kentleşmenin doğal kaynaklar üzerindeki baskısı ve pandemi sonrası şiddeti artan gümrük ve ticaret kısıtlamaları; tarım ve gıda sistemlerinin yeni normal haline gelmiştir.

Üreticimizi korumak ve sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla tarımsal üretim planlaması ve yeni destekleme modelini hayata geçirdik. Bitkisel üretimde üreticilerimize temel, planlama ve üretimi geliştirme şeklinde kategorize ettiğimiz destekleri veriyoruz.

Su potansiyeli, mera varlığı ve hastalık riskleri gibi kriterleri dikkate alarak hayata geçirdiğimiz hayvansal üretim planlamasıyla besi, süt ve kanatlı yetiştiriciliği bölgelerini belirledik. Planlamayla uyumlu hale getirdiğimiz yeni modelimizle yetiştiricilerimize temel, yönlendirici ve verimlilik destekleri sağlıyoruz.

Sürdürülebilir tarımsal üretim için; köklü tarım kültürümüz, zengin kaynaklarımız, deneyimli üretici yapımız ve teknolojik adaptasyon kabiliyetimizle, teknolojiyi tarımla buluşturmaya devam ediyoruz. Uydu temelli uzaktan algılama verilerini yapay zekâ ile bütünleştirerek ürün desenini, işlenmeyen tarım arazilerini ve dikili alanları hassas bir şekilde tespit ediyoruz.

Ayrıca, dijital toprak haritaları ve arazi kullanım planlarıyla, toprağımızı veriye dayalı olarak, daha etkin ve verimli kullanacağız.

Gıda denetim ve analiz faaliyetlerimizi uluslararası standartlarda sürdürüyor; halk sağlığını riske atan, taklit veya tağşiş yaptığı tespit edilen işletmelere gerekli yaptırımları uyguluyoruz. Vatandaşımızın sağlığını korumak adına denetim ve kontrol mekanizmalarımızı kararlılıkla işletiyoruz.

Bitki koruma ürünlerini kayıt altına alarak standart doz dışında alım, satım ve kullanımına izin verilmeyecek yeni bir uygulamayı hayata geçireceğiz.

Tarım ve gıdayla ilgili faaliyetlerimizin yanında, yeşil vatanımızı sürdürülebilir orman yönetimi anlayışıyla koruyup geliştirirken, milli su politikası çerçevesinde su kaynaklarımızı yönetmeye devam ediyoruz.

Tüm bu hizmetleri yerine getirirken, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına yönelik faaliyetlere öncelik veren, hesap verebilirliğin ve mali saydamlığın gereği olarak kılavuz mahiyetinde hazırlanan, tüm yöneticilere ve kamuoyuna hesap verme sorumluluğu getiren 2026 Yılı Performans Programı'nın kamuoyuna ve uygulayıcılara faydalı olmasını diliyorum.

İbrahim YUMAKLI
Tarım ve Orman Bakanı

GRAFİKLER VE TABLOLAR

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Personelin İstihdam Türlerine Göre Dağılımı	18
Grafik 2. Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	19
Grafik 3. Bakanlık Merkez Hizmet Birimleri Personel Durumu.....	19

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Sosyal Tesis Durumu	16
Tablo 2. Araç Durumu.....	16
Tablo 3. Teknolojik Kaynaklar	16
Tablo 4. Personelin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı	18
Tablo 5. Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı	18
Tablo 6. Yıllara Göre Bakanlık Bütçesi	20
Tablo 7. Yıllara Göre Tarımsal Desteklemeler	20

KISALTMALAR LİSTESİ

AKUP	Arazi Kullanım Planı
AKAKDO	Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık
Ar-Ge	Araştırma - Geliştirme
BÜGEM	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
GDO	Genetiği Değiştirilmiş Organizma
GGBS	Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi
HAYGEM	Hayvancılık Genel Müdürlüğü
IPARD	Katılım Öncesi Yardım Aracı – Kırsal Kalkınma Bileşeni
IPM	Entegre Zararlı Yönetimi
İYS	İnternet Yönetim Sistemi
KKYDP	Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
LEADER	Kırsal Ekonominin Kalkındırılması İçin Faaliyetler
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TBS	Tarım Bilgi Sistemi
TENMAK	Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TUCSAP	Türkiye İklim Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurum
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKVET	Hayvan Kayıt Sistemi
TÜSEB	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

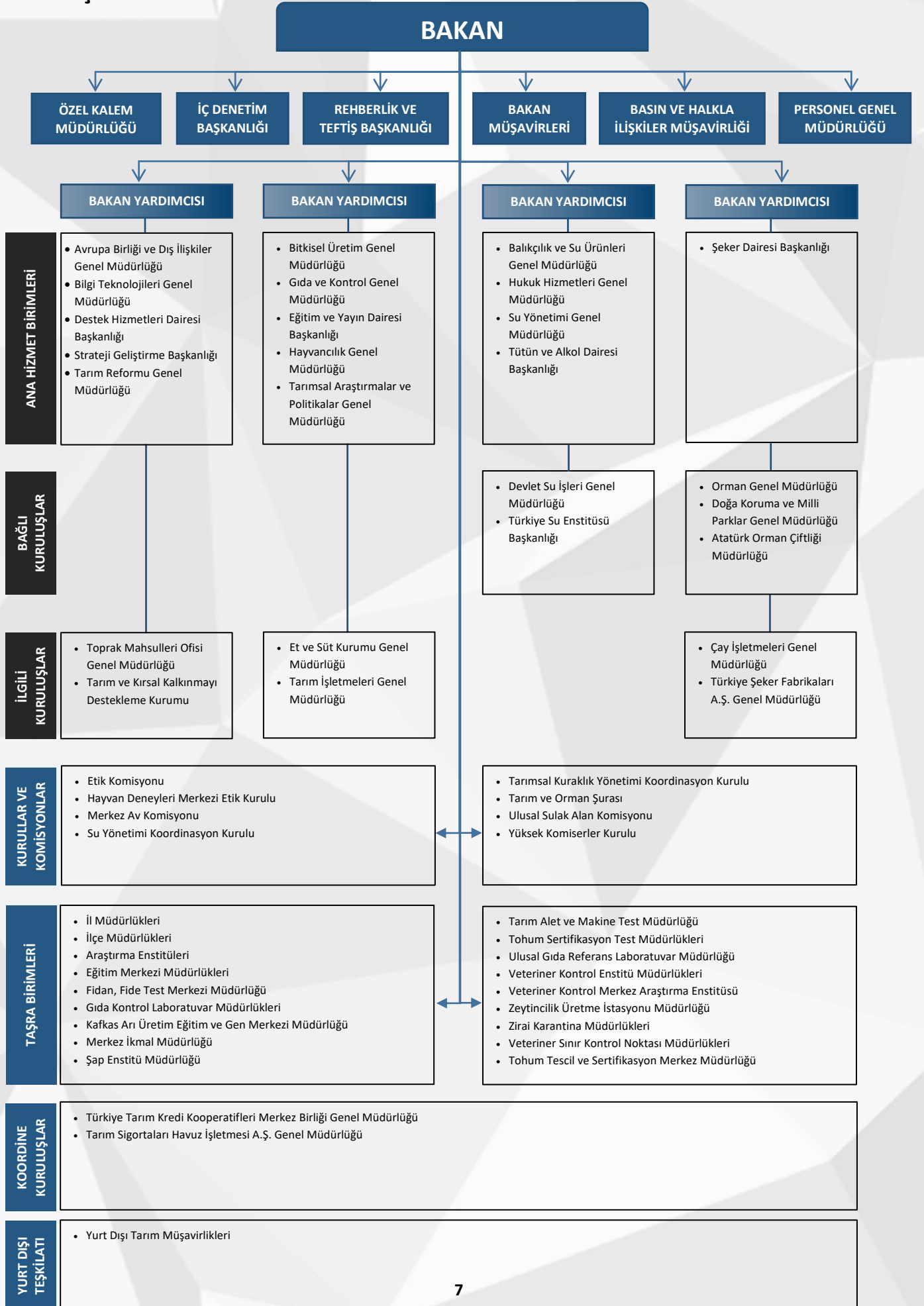
I. GENEL BİLGİLER

A. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenen Tarım ve Orman Bakanlığının görev ve yetkileri aşağıda yer almaktadır.

- Bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesi ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapmak,
- Gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması ile verimli kullanılmasını sağlamak,
- Çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek,
- Ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, ıslahı ve bakımı, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı konularında politikalar oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak,
- Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik politikalar geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak, korunan alanların belirlenmesi, muhafazası ve geliştirilmesini sağlamak,
- Su kaynaklarının korunmasına ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına dair politikaların oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak, ulusal su yönetimini koordine etmek,
- Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması amacıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde yürütmek,
- Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

B. TEŞKİLAT YAPISI

Tarım ve Orman Bakanlığı teşkilatı, merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Merkez Hizmet Birimleri

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren, Avrupa Birliği ile ilgili konularda; müzakerelere ilişkin hazırlıkları yapmak, toplantılara katılmak, Avrupa Birliği-Türkiye ortaklık organlarında alınan kararlarla ilgili olarak uyum ve uygulama çalışmalarını yürütmek, Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak.
- Bakanlığın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürütmek, koordinasyonu sağlamak, ikili ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik iş birliği anlaşmaları ile bölgesel iş birliği anlaşmaları ve protokollerinin hazırlanmasına yardımcı olmak.
- Bakanlığın Avrupa Birliği, diğer yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasını, koordinasyonunu, yürütülmesini ve kontrolünü sağlamak.
- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda protokol faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda kongre, konferans ve toplantılar düzenlemek veya düzenlenmesini sağlamak, Bakanlıkça düzenlenecek uluslararası organizasyonları koordine etmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

- Denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek.
- Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak.
- Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak.
- İthal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek.
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak.
- Balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak.
- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihsal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihsal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanıma esaslarını belirlemek.
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.
- Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak.
- 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş sürelerine uygun olarak bilişim hedeflerini belirleyerek tasarlamak ve yayımlamak, iş planlarını, mali planları ve kaynak planlarını hazırlamak, bu hususlarda gerekli bilişim standartlarını tespit etmek.

- Bilişim çözümlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için Bakanlıkça belirlenen eylem planlarında yer alan bilgi teknolojileri ile ilgili stratejilerin Bakanlık teşkilatı, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar nezdinde koordine ederek uygulanmasını sağlamak ve mevzuat oluşturma çalışmalarına katılmak.
- Bakanlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapmak ve yaptırmak, ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemler arası çevrimiçi ve çevrimdışı veri akışını, paylaşımını ve koordinasyonu sağlamak ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek.
- Bakanlığın bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme ve siber güvenliği sağlamak, güvenlik politikaları geliştirmek, güvenlik katmanları oluşturmak.
- Bilişim çözümlerinin gerektirdiği lojistik, idari ve teknik desteği sağlamak.
- Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak.
- Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması, geliştirilmesi ve işlenmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek.
- Bakanlık konularına ait bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zeka, büyük veri alanlarında uluslararası gelişmeleri izlemek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşmak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, edinilen tecrübeleri gerekli uygulamalara yansıtmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

- Bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak.
- Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek.
- Bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek.
- İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak.
- Çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak.
- Bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak.
- Tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.
- Bakanlığın genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

- Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak.
- Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek.
- Bakanlığın görev alanına giren konularda personel eğitimi hariç eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak.
- Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla iş birliği yapmak.

- Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

- Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, buna ilişkin politikaların oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak ve uygulamayı denetlemek.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerinin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu işyerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak.
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek.
- Yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek.
- Yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak.
- Bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yemin dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek.
- Bitki, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak.
- Bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek.
- Hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- Bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- Bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak.
- Bitki sağlığı ile gıda ve yem güvenliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hayvancılık Genel Müdürlüğü

- Hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek.
- Hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek.
- Yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak.
- Hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek.
- Hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.
- Hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.
- Hayvan ıslah programları hazırlamak, uygulamak ve uygulatmak.
- İnsan gıdası ve yem olarak kullanılanlar dışında kalan hayvansal yan ürünler ile canlı hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri ve sağlık şartlarını belirlemek, veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek.
- Hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak.
- Hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.
- Hayvancılığa yönelik politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, hayvansal üretimi planlamak.

- Hayvan sağlığı konusunda yapılacak faaliyetleri diğer birim ve kuruluşlar ile koordine etmek.
- Hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek.
- Hayvan sağlığını gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak.
- Hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak.
- Hayvan sağlığı konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek.
- Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.
- Hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek.
- Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek.
- Hayvan sağlığını korumak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın taraf olduğu adlî ve idarî davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlığın temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak.
- Bakanlık mevzuatı geliştirme ve koordinasyon çalışmalarını yürütmek ve Bakanlık birimleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek.
- Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname ve benzeri tasarılar ile Bakanlık birimlerince Genel Müdürlüğe intikal ettirilen konular hakkında görüş bildirmek.
- Bakanlık ve taşra hukuk birimlerince hizmet satın alma yoluyla serbest avukatlara temsil ettirilecek dava ve icra takiplerini izlemek, koordine etmek ve denetlemek.
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukukî teklifleri hazırlayıp Bakan'a sunmak.
- 2/5/2012 tarihli ve 2012/3178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hukuki Uyuşmazlık Değerlendirme Komisyonunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile verilen görevleri ve Komisyonun sekretarya hizmetlerini yürütmek.
- 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümlerine göre arabuluculuk faaliyetlerinde idareyi temsil edecek komisyonların çalışmalarına üye sıfatıyla katılmak ve komisyonların sekretarya hizmetlerini yürütmek.
- Mevzuatında açıkça düzenlenen hallerde kurul veya komisyonlarda temsili sağlamak.
- Yargı ve icra mercilerine intikal etmiş olan davaların ve icra işlemlerinin takiplerinden veya verilen kararlara karşı kanun yollarına gidilmesinden vazgeçilmesi hususunda, 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede hukuk birimlerine verilen görevleri yerine getirmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

İç Denetim Başkanlığı

- Bakanlık kaynaklarının ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini, nesnel risk analizlerine dayalı olarak değerlendirmek, bu konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak.
- Risk analizlerine dayalı iç denetim plan ve programlarını hazırlamak ve geliştirmek.
- Denetim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütmek, üst yönetici tarafından talep edilen ve görev alanına giren program dışı görevleri gerçekleştirmek.
- Bakanlığın kurumsal yönetim, risk yönetimi, kontrol süreçlerinin etkinlik ve yeterliliğini değerlendirmek.
- İç denetim biriminin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilecek bilgi, yetenek, tecrübe ve meslekî yeterliliğe sahip iç denetçi kadrosunu Bakanlığın insan kaynakları politikaları ile uyumlu olarak oluşturmak ve bunun için gerekli prosedürleri gerçekleştirmek.

- İç denetim yönergesini ve işlem süreçlerini Kurulun düzenlemelerine uygun olarak hazırlamak ve geliştirmek.
- İç denetim faaliyetlerinin sonuçları hakkında üst yöneticiye belirli aralıklarla bilgi sunmak, iç denetim alanındaki gelişmeler ve en iyi uluslararası uygulamalar konusunda bilgilendirmek.
- Denetim raporlarının bir örneğini Birimde muhafaza etmek.
- İç Denetim faaliyetinin sağlıklı şekilde yürütülmesini temin edecek verilerin toplanması ve izlenmesi amacıyla bilgi sistemlerini kurmak veya kurulmasını sağlamak.
- İç denetim faaliyeti ilgili diğer işlemleri yürütmek.
- Birimin iç kontrol ile ilgili çalışmalarını yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

- Bakanın çalışma programını düzenlemek.
- Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Personel Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel politikası ve planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemleri ile personel eğitim faaliyetlerini yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemlerinin teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek.
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek üzere gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakan'a sunmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile verilen görevleri yapmak.
- 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15'inci maddesi gereği:
- Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve Cumhurbaşkanınca belirlenen program ve politikalar çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak.
- İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek.
- İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek, yorumlamak.
- İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak,
- Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek.
- İdarede kurulmuşsa Strateji Geliştirme Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.
- Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

- Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak.
- Su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek.
- Su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınır aşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla iş birliği içinde yürütmek.
- Ulusal su veri tabanı oluşturmak.
- Su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek.
- İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek.
- İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak.
- Havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak.
- Yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek.
- Taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak.
- Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Şeker Dairesi Başkanlığı

- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

- Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek.
- Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak.
- Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatif, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların iştiraklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak.
- Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak.
- Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek.
- Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.
- Çiftlik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek.
- Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak.
- Entegre idare ve kontrol sistemini işletmek.

- Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak.
- Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme, diğer tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak.
- El sanatlarını geliştirmek.
- Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.
- Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak.
- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak.
- 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek.
- Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

- Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak.
- Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek.
- Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak.
- Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak.
- Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak.
- Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek.
- Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak.
- Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek.
- Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak.
- Ulusal ve uluslararası alanda Ar-Ge faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı

- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.
- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.
- 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Taşra teşkilatı

- Bakanlık taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir. (Bakanlığın taşra teşkilatında; 81 İl Müdürlüğü, 922 İlçe Müdürlüğü, 162 Kuruluş Müdürlüğü bulunmaktadır.)

Yurt dışı teşkilatı

- Bakanlık yurt dışı teşkilatı kurmaya yetkilidir. (Bakanlığın yurt dışı teşkilatında 15 adet tarım müşavirliği kadrosu bulunmaktadır.)

Bağlı Kuruluşlar

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü

- Kamu adına tüketicilere; kaliteli güvenilir ürünler sunmak, çevrenin güzelleştirilmesi ve korunmasına katkı sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

- Su kaynaklarını korumak, geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmak, sulu tarımı yaygınlaştırmak, hidroelektrik enerji üretmek, şehirlere içme, kullanma ve sanayi suyu temin etmek, taşkınlarla karşı can ve mal emniyetini sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

- Ülkemizin zengin biyoçeşitliliğinin, yaban hayatının, tabii ve kültürel kaynak değerlerinin korunması ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Orman Genel Müdürlüğü

- Kamu adına ormanları korumak, doğaya yakın bir anlayışla geliştirmek, ekosistem bütünlüğü içinde sürdürülebilir ve topluma çok yönlü faydalar sağlayacak şekilde yönetmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

Türkiye Su Enstitüsü

- Ulusal ve uluslararası ölçekteki faaliyetleri ile ülkemizin sürdürülebilir su politikaları ve stratejilerinin üretilmesi ve geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

İlgili Kuruluşlar

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü

- Türkiye'nin tarım politikasına uygun olarak çay ziraatını geliştirmek, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda; sermaye birikimine yardım ederek yatırım kaynağı yaratmak, gerekli ham madde temini ile her türlü çay ürünü üretmek, pazarlamak, ithal ve ihraç etmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü

- Et ve süt sektöründe; kârlılık, verimlilik ve kalite odaklı bir anlayışla sürdürülebilir üretime katkı sağlamak, kamu yararı ve tam rekabet koşullarını gözetmek, güçlü tedarik zinciri tesis ederek üreticiyi ve tüketiciyi korumak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü

- Ülkenin bitkisel ve hayvansal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirdiği tohumluk, fidan, fide ve benzeri mallar ile ürettiği damızlık hayvan ve spermaları yetiştiricilere tedarik etme amacıyla faaliyet göstermektedir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu

- Avrupa Birliği, ulusal ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları kapsayacak şekilde ve ulusal kalkınma plan ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde, kırsal kalkınma programlarını etkin bir şekilde uygulayarak, ülke genelinde sürdürülebilir kırsal kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü

- Başta stratejik öneme sahip hububat olmak üzere faaliyet alanındaki tarımsal ürün piyasalarını düzenleyerek üretici ve tüketiciyi korumaya yönelik tedbirler almak, olağanüstü hâl stoku bulundurmak, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işlettirmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü

- Sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir anlayışla şeker pancarını sözleşmeli üretim modeliyle ürettirmek, toplumun ihtiyacı olan şekeri en uygun maliyetle, verimli ve kaliteli şekilde üreterek piyasa koşullarında sunmak amacıyla faaliyet göstermektedir.

C. FİZİKSEL KAYNAKLAR

1. Varlıklar

Tarım ve Orman Bakanlığımızın merkezde 23 adet, taşrada 1.361 adet olmak üzere toplam 1.384 adet hizmet binası mevcuttur.

Taşrada; il, ilçe ve müessese müdürlüklerinin 83 adedi hizmetlerini kiralık binada yürütmektedirler.

Tablo 1. Sosyal Tesis Durumu

Sosyal Tesisler (Adet)	Merkez	Taşra	Toplam
Lojman	424*	3.274	3.698
Yazlık – Kışlık Kamp	0	4**	4
Kreş	1	0	1
Çocuk Kulübü	1	0	1
Eğitim Tesisi	0	2	2
Misafirhane	1	51	52
Kafeterya	2	3	5
Spor Tesisi	1	1	2
Kuaför	1	0	1
Yemekhane	1	262	263

*20 Adet kamu konutu deprem risk analizi sonuçlanıncaya kadar tahsis dışı tutulmuştur.

**Urla Kampı 04.10.2022 Tarih ve 31974 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6177 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile özelleştirme kapsamındadır.

Tablo 2. Araç Durumu

Araç Çeşidi	Adet	Yüzde (%)
Otomobiller	999	26,14
Yolcu Taşıma Araçları	453	11,86
Yük Taşıma Araçları	1.142	29,89
Arazi Taşıtları	252	6,60
Özel Amaçlı Taşıtlar	66	1,73
Mopet ve Motosikletler	311	8,14
Motorsuz Kara Araçları	283	7,40
Deniz Araçları	286	7,48
Diğer Taşıtlar	29	0,76
Toplam	3.821	100

Kaynak: Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi 31.12.2025

2. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığımızın sahip olduğu donanım araçlarına ve teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3. Teknolojik Kaynaklar

Malzemenin Adı	Adet
Masaüstü Bilgisayar	42.201
Dizüstü Bilgisayar	13.511
Tablet Bilgisayar	1.974
Yazıcı	27.844
Faks	769
Fotokopi Makinesi	1.971
Projeksiyon Cihazı	1.578
Tarayıcı	2.678
Telefon	24.020
Modem (Erişim Cihazları)	450
Fotoğraf Makinesi	57
Kamera	6.382
Video Oynatıcı	95

Kaynak: Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi 31.12.2025

Yazılım Uygulamaları

Web Tabanlı Uygulamalar: Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin görev ve sorumlulukları çerçevesinde vermiş olduğu hizmetlerin elektronik ortamda, güvenli, kesintisiz ve hızlı bir şekilde yönetimi için kurum personeli, gerçek ve tüzel kişiler tarafından kullanılan uygulamalardır. Bakanlığımızda 188 adet web tabanlı uygulama mevcuttur. Tarım üretimlerinin ve üreticilerinin kayıt altına alındığı sistemler başta olmak üzere gıda, tarım ve ormancılık alanında birbirinden farklı büyüklüklere sahip bilgi sistemleri geliştirilmektedir.

Mobil Uygulamalar: Bakanlığımızın sunmakta olduğu hizmetlere daha kolay ve hızlı ulaşılabilmesini sağlayabilmek amacıyla geliştirilmiş uygulamalardır. Bakanlığımızda 17 adet mobil uygulama mevcuttur. Uygulamalar kurumsal hesaplarımız üzerinden uygulama marketlerinde yayınlanmaktadır.

E-Devlet Uygulamaları: Vatandaşın, Bakanlığımızın sunduğu hizmetlere elektronik ortamda, güvenli, kesintisiz ve hızlı olarak ortak bir nokta üzerinden ulaşabilmesi amacıyla, geliştirilen uygulamaların e- devlet sistemine entegrasyonu sağlanmıştır. E-devlet üzerinde Bakanlığımıza ait 120 adet hizmet bulunmaktadır. Devreye alınan hizmetlerin bir kısmının tam entegrasyonu yapılmış olup, bir kısmının da kimlik doğrulama yöntemi SSO (Single Sign-On) ile entegrasyonu sağlanmıştır. Birimlerin ve kullanıcıların talepleri doğrultusunda, Bakanlığımız hizmetlerinin e-devlet entegrasyonu çalışmalarına devam edilmektedir.

İnternet Sitesi ve Portal Uygulamaları

Bakanlığımız merkez ve taşra birimleri ile bölge müdürlüklerine ait kurumsal web siteleri için web sitesi hizmeti sağlanmaktadır. Bakanlığımızda 282 adet birim web sitesi bulunmaktadır.

İnternet Yönetim Sistemi (İYS-TORİK): İç kaynaklar kullanılarak dış bağımlılıktan kurtulmak suretiyle, talepleri karşılayacak şekilde kaliteli hizmet sunmak ve maliyetleri azaltmak amacıyla geliştirilen İYS-TORİK ile mevcut web sitesi içerik yönetimi hizmeti için kullanılan Microsoft SharePoint altyapısında değişikliğe gidilecek olup, çalışmalar devam etmektedir.

İYS-TORİK üzerinde yayına alınmış olan 32 adet Proje web sitesi ve DSİ Genel Müdürlüğünü ait 38 adet birim web sitesi ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ait 16 adet birim web sitesi olmak üzere toplam 86 adet web sitesi bulunmakta olup, sistemin geliştirme ve yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız her iki altyapısında (Microsoft SharePoint ve İYS-TORİK) toplam 368 adet web sitesi mevcuttur.

Proje Web Siteleri: Bakanlık birimlerden gelen web sayfası talepleri, İYS-TORİK altyapısı kullanılarak karşılanmaktadır.

Kurumsal Portal: Bakanlık personelinin ilgili verilere her yerden ulaşmasını sağlamak ve iletişim maliyetlerini azaltmak amacıyla Kurumsal Portal sitesi geliştirilmiştir. Bu site aracılığıyla, Bakanlık personeli kişiselleştirebildikleri bir platform oluşturmakta, yetkileri dahilinde iç ve dış verilere ulaşabilmekte ve bu sayede iletişim kolaylaşarak kurumsal paylaşımlar artmaktadır.

Siber Güvenlik Katmanı

Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin görev ve sorumlulukları çerçevesinde yürüttükleri yasal ve idari süreçlerin dijital dönüşümünü sağlamak amacıyla yürütülen bilişim süreçlerinde sistem, ağ ve yazılım altyapısının temini, geliştirilmesi, yönetimi faaliyetlerinin her aşamasında bütünleşik siber güvenlik faaliyetleri yürütülmektedir.

Bakanlığımız bilişim altyapısında sunulan hizmetlerin operasyonel süreklilikleri göz önünde bulundurularak, etkin veri yönetimi ve siber mukavemete sahip teknolojik çözümler üretmek amacıyla yasal mevzuatlar, ulusal ve uluslararası standartlar, teknolojik gelişmeler takip edilmekte olup, yürütülen siber güvenlik faaliyetleri bu doğrultuda sürekli gözden geçirilerek iyileştirilmektedir.

Veri Merkezi ve Sunucu Altyapısı

Bakanlığımız veri merkezinde kullanılan sistemler, kesintisiz hizmet verebilmek amacıyla yedekli yapıda tasarlanmıştır.

Bakanlığımızın dijital ortamda sunduğu hizmetlerin 7/24 devamlılığının sağlanması için ihtiyaç duyulan gerekli iyileştirme ve düzenlemeler yapılmaktadır.

D. İNSAN KAYNAKLARI

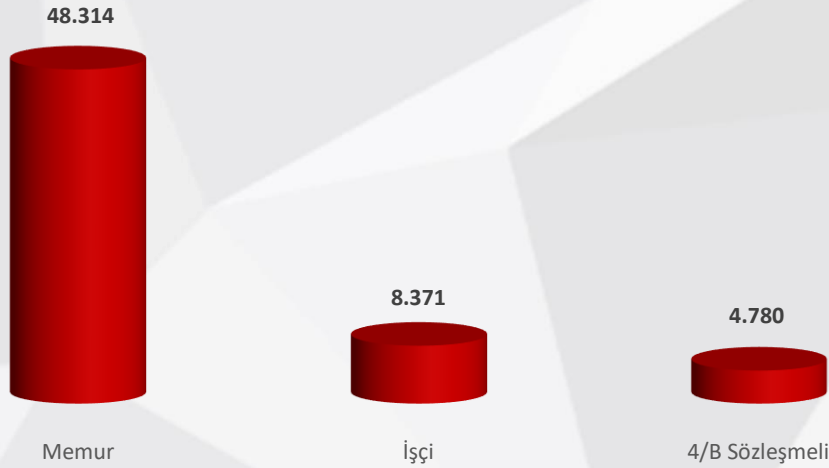
Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında, 5.169'u merkez teşkilatında, 56.170'i taşra teşkilatı, 4'ü yurt dışı teşkilatında olmak üzere toplam 61.465 personel çalışmaktadır. Görev yapmakta olan personelin 19.409'i kadın, 42.056'sı ise erkek çalışandır.

Tablo 4. Personelin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

Cinsiyet	Memur		İşçi		4/B Sözleşmeli		Genel Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Merkez	2.388	1.645	633	465	28	10	5.169
Taşra	30.823	13.339	5.622	1.644	2.468	2.274	56.170
Döner Sermaye	83	32	7	0	0	0	122
Yurt Dışı	4	0	0	0	0	0	4
Genel Toplam	33.298	15.016	6.262	2.109	2.496	2.284	61.465

07.01.2026 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Grafik 1. Personelin İstihdam Türlerine Göre Dağılımı

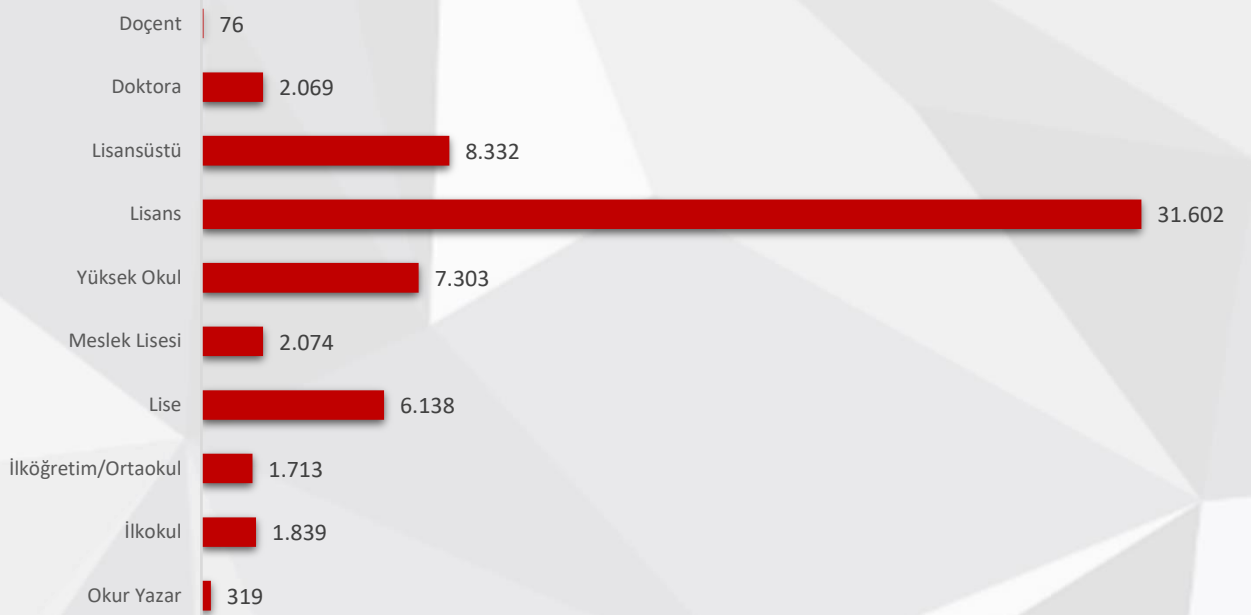
07.01.2026 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Tablo 5. Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

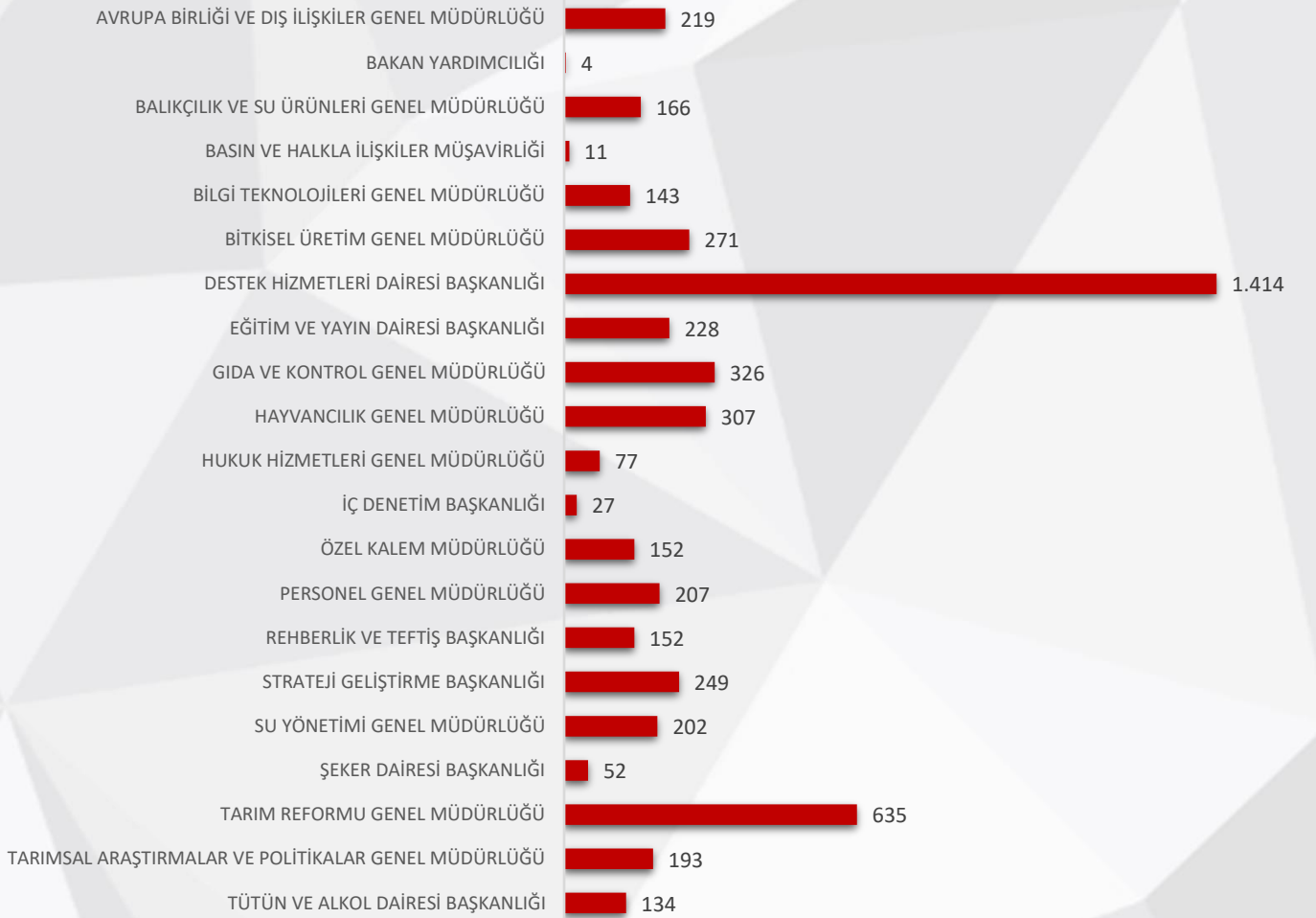
Hizmet Sınıfı	AVHS	GİHS	SHS	THS	YHS	4/B	İşçi	Genel Toplam
Merkez	4	1.683	326	1.946	74	38	1.098	5.169
Taşra	140	4.513	10.524	27.343	1.642	4.742	7.266	56.170
Döner Sermaye	0	81	0	24	10	0	7	122
Yurt dışı	0	4	0	0	0	0	0	4
Genel Toplam	144	6.281	10.850	29.313	1.726	4.780	8.371	61.465

07.01.2026 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Not: AVHS: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİHS: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı, 4/B: 4/B Sözleşmeli Personel, İşçi: Kadrolu İşçi ile Geçici İşçi Toplamı.

Grafik 2. Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

07.01.2026 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Grafik 3. Bakanlık Merkez Hizmet Birimleri Personel Durumu

07.01.2026 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

E. DİĞER HUSUSLAR

Tablo 6. Yıllara Göre Bakanlık Bütçesi

(Milyon TL)

Yıllar	Miktar	Artış (%)
2016	30.161	-
2017	34.200	13,4
2018	36.400	6,4
2019	33.743	-7,3
2020	40.302	19,4
2021	51.518	27,8
2022*	83.579	62,2
2023*	141.536	69,3
2024	283.124	100,0
2025	438.122	54,7
2026**	541.840	23,7

Kaynak: Yılı Bütçe Kanunları *2022-2023 Yılları Ek Bütçe Kanunu dahil **2026 Yılı Bütçe Kanunu

Kaynakları etkin, ekonomik ve verimli kullanarak, üretici gelirlerini garanti altına alacak ve Bakanlık politikalarının amacına ulaşmasına hizmet edecek etkin bir destekleme sisteminin kurulması amacıyla Bakanlığımızın en önemli bütçe harcamasını oluşturan tarımsal desteklere ait veriler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 7. Yıllara Göre Tarımsal Desteklemeler

(Milyon TL)

Yıllar	Miktar	Artış (%)
2016	11.645	-
2017	12.942	11,1
2018	14.727	13,8
2019	17.087	16,0
2020	21.949	28,5
2021	24.133	10,0
2022	39.948	65,5
2023	63.775	59,6
2024	91.944	44,2
2025	159.228	73,2
2026*	168.210	5,6

Not: Tablodaki veriler yıllara göre gerçekleşme değerleri olup *2026 Yılı Bütçe Kanunu Ödeneğidir. Tablodaki verilere tarımsal amaçlı sermaye transferleri ve afet ödemeleri dâhildir.

II. PERFORMANS BİLGİLERİ

A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Orta Vadeli Program (2026-2028) ve 2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programındaki Bakanlığımızın görev alanları ile ilgili politika ve tedbirlere aşağıda yer verilmiştir.

ON İKİNCİ KALKINMA PLANI (2024-2028)

3.1. İSTİKRARLI BÜYÜME, GÜÇLÜ EKONOMİ

299.Tarım sektöründe sanayiyle etkileşimi daha yüksek bir yapı içinde gıda arz güvenliğinin sağlandığı, verimliliğin artırıldığı, risklere karşı dayanıklı bir üretim yapısı tesis edilecektir.

3.1.1. Makroekonomik Politika Çerçevesi

317.Başta enerji, ulaştırma, sanayi ve tarım sektörleri olmak üzere sürdürülebilir, düşük emisyonlu, dijital üretim teknikleriyle bütünleşik ve çevre dostu politikalar benimsenecek, net sıfır emisyon hedefleri doğrultusunda yeşil dönüşüme yönelik gerekli düzenlemeler hayata geçirilecektir.

320.Sanayi sektörü ve sanayi sektörünü destekleyen hizmet ve tarım sektörleri bütüncül bir anlayışla yönlendirilerek Ar-Ge, yatırım, işgücü ve kurumsallaşmaya dayalı verimlilik artışları ekonomi geneline yaygınlaştırılacaktır.

321.Tarım sektöründe, sanayi sektörüyle etkileşim içerisinde, gıda arz güvenliğini sağlayan, verimliliğin arttığı, risklere karşı dayanıklı bir üretim yapısı tesis edilecektir. Tarımda kaynakların bilinçli kullanımı ve sürdürülebilir yönetimi için stratejiler geliştirilecek ve yeni teknolojilerden faydalanılmasına yönelik politikalar uygulamaya konulacaktır.

323.Enerji ve madencilik sektöründe yeşil dönüşüm dikkate alınarak doğal kaynaklardan azami ölçüde faydalanılmasını sağlayacak yatırımlar hayata geçirilecektir. Doğal kaynaklarımızın bütüncül bir bakış açısıyla sanayi ve tarım sektörlerinin üretim süreçlerinde kullanımı artırılacaktır.

3.1.2. Yurtiçi Tasarruflar

350.Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları arasında yer alan sorumlu üretim ve tüketim davranışlarının (SKA 12) toplumda yaygınlaştırılması özendirilecektir.

350.1.Sorumlu tüketimin unsurları olan enerji ve su tasarrufu, atığı azaltma, dayanıklı ve sürdürülebilir ürün kullanımı, geri dönüşüm, ikinci el ürün satın alma, tamir etme, yürüyüş, bisiklet ve toplu taşıma kullanımını artırmaya yönelik tüketim davranışlarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

3.1.3. Ödemeler Dengesi

354.Stratejik ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, taraf olunan ticaret anlaşmalarında ülkemizin menfaatleri doğrultusunda gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi, bölgesel bağlantılılığın artırılması ve enerji ve gıda arz güvenliğinin teminine yönelik çalışmalar sürdürülecek, ikili, bölgesel ve çok taraflı ticaret diplomasisi faaliyetleri yürütülecektir.

362.Üretim ve ticaret bakımından stratejik konumdaki girdilerin arz güvenliği ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.

362.3.Arz şoklarının görülebildiği tarımın her bir alt sektöründe ürün bazında arz risklerini ortaya koyarak yerli üretim ve ekonomik dış alım tedarikine yönelik Üretim- İhracat-İthalat Konsolidasyon Programı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

3.1.6. Maliye Politikası

397.Harcama gözden geçirmeleri yoluyla verimsiz harcama alanlarının tasfiye edilmesi, kaynakların etkin, etkili ve ekonomik kullanımı sağlanacaktır. Harcama programlarının uygulama süreçlerinde etkinlik artırılabacaktır.

397.10.Tarımsal destekler girdi maliyetlerinin azaltılması, finansman yükünün hafifletilmesi, teknoloji odaklı dönüşümün hızlandırılması, stratejik üretimin artırılması ve bu yolla gıda arz güvenliğinin temini doğrultusunda uygulanmaya devam edilecek, etkin olmayan uygulamalar sonlandırılacaktır.

3.2. YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜMLE REKABETÇİ ÜRETİM**3.2.1. İmalat Sanayii****3.2.1.1. Öncelikli Sektörler****3.2.1.1.1. Kimya**

439.Kimya sanayinde yerli hammadde kullanımı artırılabacaktır.

439.4.Kenevir gibi doğal üründen üretilebilen ve doğada tamamıyla çözünen ürünlerin üretimine ve sektörde kullanımına yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

3.2.1.1.2. İlaç ve Tıbbi Cihaz

441.Aşı başta olmak üzere ilaç ve tıbbi cihaz sektöründe üretim, Ar-Ge ve ihracat altyapısı desteklenecek ve arz güvenliği güçlendirilecektir.

441.13.İlaç hammaddesi olarak kullanılabilecek tıbbi aromatik bitki kaynakları tespit edilecek, ilaç sanayiinin üretim sürecinde değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

3.2.2. Öncelikli Gelişme Alanları**3.2.2.1. Tarım ve Gıda**

487.Üretimin ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını bütüncül olarak ele alan, teknoloji kullanım düzeyi ve verimliliği yüksek, örgütlü, rekabetçi, arz-talep dengesi çerçevesinde planlı üretim yapılan, doğal kaynakları etkin ve sürdürülebilir kullanan, toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini sağlayan bir tarım sektörünün oluşturulması temel amaçtır.

488.Tarım istatistikleri uluslararası standartlara uygun olarak geliştirilecek, tarım bilgi sistemleri tarımsal üretimin tüm süreçlerinin sağlıklı şekilde kayıt altına alınması ve izlenmesini temin edecek şekilde etkin işler hale getirilecektir.

488.1.Tarımsal Üretici Kayıt Sistemi diğer kayıt sistemleriyle entegre edilerek iyileştirilecek ve tarım sayımıyla

488.2.Tarım istatistiklerinin ve bilgi sistemlerinin iyileştirilmesi amacıyla fizibilite raporları hazırlanacaktır.

488.3.Tarım istatistiklerinin derlenmesi, işlenmesi, analizi ve kontrolünün etkin bir şekilde yapılması amacıyla düzenlemeler yapılacaktır.

488.4.Kayıt ve bilgi sistemleri erken uyarı, piyasa kontrolleri, üretim planlaması ve stok yönetimini sağlayacak şekilde bütüncül bir yaklaşımla tasarlanacak, yazılım ve donanım altyapısı iyileştirilecektir.

488.5.Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır.

489.Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
489.1.Tarım işletmeleri ve üretici örgütlerinin akıllı tarım uygulamaları konusundaki beşeri ve teknik altyapılarının geliştirilmesi desteklenecektir.
489.2.Akıllı tarım uygulamalarına yönelik yazılım ve ekipmanın yerli üretimi desteklenecektir.
490.Tarım arazilerinin korunması, sürdürülebilir kullanımı ve etkin yönetimi sağlanacaktır.
490.1.Tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanması tamamlanacaktır.
490.2.Tarım arazisi piyasalarının geliştirilmesi ve tarım arazilerinin etkin kullanılmasının sağlanması amacıyla arazi bankacılığı sisteminin kurulmasına yönelik düzenleme yapılacaktır.
490.3.Tarım arazilerinin kullanımı etkin şekilde izlenecek, kullanılmayan araziler üretime kazandırılacaktır.
490.4.Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanımına yönelik denetimler artırılabilecektir.
490.5.Arazi toplulaştırma çalışmalarına sulama yatırımlarıyla entegre bir şekilde devam edilecektir.
490.6.Tarım arazilerinde toprağın organik madde içeriğinin artırılması ile toprak erozyonu ve kirliliğinin önlenmesine yönelik uygulamalar desteklenecektir.
491.Bitkisel üretimde planlı üretime geçilecek, nitelikli genetik materyal kullanılarak verimin yükseltilmesi ve başta nüfusu yüksek büyükşehirlerde olmak üzere örtü altı yetiştiriciliğinin geliştirilmesi yoluyla üretim artırılabilecektir.
491.1.Bitkisel ürünlerin arz talep dengesi, tarım arazilerinin kabiliyet sınıflarına uygun kullanımı ve stratejik ürünlerin üretiminde kendine yeterliliğin sağlanması amacıyla üretim planlaması yapılacaktır.
491.2.Sertifikalı tohumluk üretim ve kullanımının desteklenmesine devam edilecektir.
491.3.Ürün kayıplarının ve lojistik maliyetlerin azaltılarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere önemli tüketim merkezi kentlerin çeperlerinde kent tarımının geliştirilmesine özel önem verilecektir.
491.4.Örtü altı yetiştiriciliğine yönelik mevcut seraların modernize edilmesine ve modern seraların kurulmasına yatırım ve işletme finansman desteği sağlanacak, jeotermal sera organize tarım bölgesi sayısı artırılabilecektir.
491.5.Yurt içinde geliştirilen çeşitler kullanılmak suretiyle endüstriyel amaçlı kenevir üretimi artırılabilecektir.
492.Hayvansal üretimde verim ve kalite yükseltilecek, en önemli hayvansal üretim girdisi olan yem maliyetlerinin azaltılmasına yönelik mera ıslah çalışmalarına hız verilecek, ürün ve pazar çeşitliliği artırılabilecektir.
492.1.Anaç hayvan sayısı artırılarak kırmızı et üretimindeki küçükbaş payının yükseltilmesi amacıyla küçükbaş hayvan yetiştiriciliği desteklenecektir.
492.2.Süt fiyatlarının, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiricilerinin maliyet ve gelirlerinin yanı sıra et ve süt üretim dengesi gözetilerek istikrarlı seyretmesi sağlanacaktır.
492.3.Mera ıslah çalışmaları otlatmaya yardımcı yapıların da kurulmasını içerecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla sürdürülecek, yönetim (amenajman) planlarının etkin uygulanması sağlanacaktır.

492.4.Demografik dönüşümler ve kırsaldan göç neticesinde yeterince istifade edilmeyen meraların, orta ve büyük ölçekli besi ve süt sığırcılığı faaliyeti yürüten işletmelere münhasıran yem bitkileri üretimi amacıyla kiralama ve benzeri yöntemlerle kullanımını sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

492.5.Kanatlı hayvan ürünleri ihracatında ürün ve pazar çeşitliliği artırılabacaktır.

492.6.Arıcılıkta ürün çeşitliliği ve üretim artırılabacaktır.

492.7.İpekböceği yetiştiriciliğinde ürün kalitesinin ve üretimin artırılması amacıyla yaş koza, ipekböceği tohumu ve modern tesis kurulumunun desteklenmesine devam edilecektir.

493.Su ürünleri üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla denetimler etkinleştirilecek, yetiştiricilik üretiminde doğal kaynaklar ve biyoçeşitlilik korunarak yapılacak yeni yatırımlar ile üretim ve ihracat artırılabacaktır.

493.1. Su ürünleri kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yasadışı avcılığın önlenmesi ile istilacı ve yabancı türlerin yayılımının önlenmesine yönelik kontrol, denetim ve izleme faaliyetleri etkin şekilde yürütülecektir.

493.2.Ürün çeşitliliği ve markalaşma ile uluslararası rekabetçiliğin artırılması sağlanarak ihracat gelirleri artırılabacaktır.

493.3.Küçük ölçekli balıkçılık işletmeleri, ekonomik sürdürülebilirliklerinin sağlanması ve çevreye olan olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla desteklenecektir.

493.4.Yeni su ürünleri yetiştiricilik bölgeleri planlanacak, yetiştiricilik tesislerinin kapasite kullanım oranları ve üretim verimliliği yükseltilecektir.

494.Gıda güvenilirliğini teminen altyapının iyileştirilmesine yönelik yatırımlar sürdürülecek, gıda denetimi, bitki ve hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadele hizmetleri etkinleştirilecektir.

494.1.İşletme Odaklı Koruyucu Veteriner Hekimlik Sistemiyle insan ve hayvan sağlığına yönelik tek sağlık politikası hayata geçirilecektir.

494.2.Ülkemizde piyasaya arz edilen veteriner tıbbi ürünlerin tüm test ve analizlerini yapacak olan Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi kurulacaktır.

494.3.Veteriner aşılı ve teşhis kiti üretimi amacıyla güçlü Ar-Ge altyapısına ve aşı suş bankasına sahip bir aşı üretim merkezi kurulacaktır.

494.4.Veteriner aşılarının sevkine yönelik, üretimden uygulamaya kadar tüm aşamalarda soğuk zincirin tesis edilmesi amacıyla lojistik altyapı iyileştirilecektir.

494.5.Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımına yönelik denetim ve eğitimler artırılacak, kimyasal uygulamalara alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemleri desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

494.6.Gıda kontrol hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla yapılacak ihtiyaç analizi kapsamında laboratuvar altyapısı güçlendirilecektir.

495.Gıda güvenliğini teminen israfın önlenmesi, etkin stok yönetimi ile pazarlamaya yönelik altyapı ve uygulamaların geliştirilmesi sağlanacaktır.

495.1.Tarım ürünleri soğuk zincir lojistik altyapısının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

495.2.Tarım ve sanayi etkileşiminin güçlendirilmesi amacıyla sözleşmeli üretim desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

495.3.Gıda kayıp ve israfının önlenmesine yönelik farkındalık artırma çalışmaları yapılacaktır.

495.4.Yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin tanıtımına yönelik faaliyetler artırılacaktır.
496.Tarımsal amaçlı üretici örgütlerinin beşeri ve kurumsal yapıları güçlendirilerek üretimden pazarlamaya kadar tüm süreçlerde etkin rol alabilmeleri sağlanacaktır.
496.1.Üretici örgütlerinin etkinleştirilmesi amacıyla profesyonel yönetici ve tarımsal yayım konusunda uzman personel istihdamı desteklenecek, organizasyon altyapıları geliştirilecektir.
496.2.Üretici birliklerinin ticari faaliyette bulunabilmelerinin kolaylaştırılması amacıyla düzenlemeler yapılacaktır.
496.3.Tarımsal amaçlı kooperatif ve üretici birliklerinin fiziki altyapılarının iyileştirilmesi desteklenecektir.
497.Çevrenin korunması ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında tarım sektöründe sera gazı salımının azaltılması için çevre dostu tarımsal uygulamalar desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.
497.1.Kimyasal gübrelerin yapılacak toprak analiz sonuçlarına göre kullanımı, organik ve organomineral gübre üretimi ve kullanımının artırılması sağlanacaktır.
497.2.Nadas alanlarının daraltılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecek, baklagillerin içinde yer aldığı münavebe uygulamaları teşvik edilecektir.
497.3.Pestisit ve antimikrobiyalere alternatif ürünlerin geliştirilmesi ve kullanımı desteklenecektir.
497.4.Ürün güvenilirliğini artırmak ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına katkı sağlamak amacıyla iyi tarım uygulamaları ve organik tarım desteklenecektir.
497.5.Doğrudan ekim ve azaltılmış toprak işleme metotlarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
497.6.Hayvancılık kaynaklı metan emisyonlarının azaltılması amacıyla hayvan ıslah çalışmalarının yanında metan üretimini baskılayıcı alternatif yem kaynaklarının tespiti ve yem rasyonlarına uygun katkı maddelerinin ilavesi konularında Ar-Ge çalışmaları yapılacaktır.
497.7.Hayvansal atıkların uygun koşullarda depolanması ve biyogaz tesislerinde işlenmesini sağlamak amacıyla altyapı desteklenerek geliştirilecektir.
498.Tarımsal araştırmalar ile eğitim ve yayım çalışmalarında kurumlar arası koordinasyon sağlanarak etkinlik artırılacak, tarımsal Ar-Ge ve yayımın bağı güçlendirilecektir.
498.1.Tarımsal araştırma projelerinin seçilmesi ve sonuçlandırılmasında mevcut kurulların üye sayıları ilgili kesimlerin yeterli sayıda ve dengeli temsilini temin edecek şekilde genişletilecektir.
498.2.Kamu, üniversite ve özel sektör iş birliği çerçevesinde hayvan ve bitki ıslahı, hassas tarım, biyoteknoloji, biyoçeşitliliğin korunması ile iklim dostu ürün ve uygulamaların geliştirilmesi alanları öncelikli olmak üzere yürütülen Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.
498.3.Tarımsal Ar-Ge çalışmalarında nitelikli personelin çalışmasının teşvik edilmesi amacıyla araştırmacıların performans kriterlerine göre desteklenmesine yönelik düzenleme yapılacaktır.
498.4.Ar-Ge sonuçlarının uygulamaya yansıtılması için yayımı yapılacak, araştırma personelinin katılımı ile eğitim ve yayım programlarının nitelikleri artırılacak, Ar-Ge ile eğitim ve yayımdan sorumlu kurumlar arasında iş birliği sağlanacaktır.

498.5.Gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanmasına yönelik başta tarımda girdi kullanımı, bitki ve hayvan sağlığı, örgütlenme, pazarlama ve sulama konularında olmak üzere eğitim ve yayım faaliyetleri sosyal medya dâhil bilgi ve iletişim teknolojilerinden etkin bir şekilde faydalanılarak artırılabacaktır.
499.Çiftçilerin risklerden korunması ve gelirlerinin garanti altına alınmasına yönelik uygulamaların kapsamı genişletilerek etkinleştirilecektir.
499.1.Tarım sigortacılığında ürün ve risk bazında kapsamın genişletilmesine devam edilecektir.
499.2.Gelir koruma sigortası ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.
500.SKA'lar, BM Küresel Orman Hedefleri ve Rio Sözleşmeleri dâhil ilgili uluslararası sözleşmeler ve ulusal taahhütlerimiz dikkate alınarak ormanlarımız sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve göstergelerine uygun şekilde yönetilecek ve orman alanları artırılabacaktır.
500.1.İklim değişikliğine dayanıklı ormanlar kurulacak ve ormanların yutak alan fonksiyonlarını artıracak şekilde yönetim planları geliştirilecektir.
500.2.Ormanların afetler, kuraklık ve çölleşmeyle mücadele edilmesi, biyoçeşitliliğin ve su kaynaklarının korunması, ekosistem hizmetlerinin geliştirilmesi ve arazi tahribatının dengelenmesi konuları ile sağlık, gıda, turizm ve enerji sektörlerine katkısı artırılabacaktır.
500.3.Toprağın korunması ve erozyonla mücadele için yukarı havzalarda heyelan, sel ve çığ kontrol projeleri yürütülecektir.
500.5.Ormancılıkla ilgili gönüllü karbon piyasası ve yeşil sertifikasyon uygulamaları geliştirilecektir.
500.6.Ülkemiz firmalarının ormancılık sektöründe uluslararası alanda faaliyet göstermesi desteklenecektir.
501.Orman kaynaklı ürün ve hizmetler sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde ihracat odaklı çeşitlendirilecek, sektörün ekonomideki payı artırılabacaktır.
501.2.Sertifika uygulamaları yaygınlaştırılarak orman ürünlerinin ticareti kolaylaştırılacaktır.
501.3.Konut ve iş yerlerinde ahşap kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
501.4.Genetiği iyileştirilmiş ve hızlı gelişen türler kullanılarak özel sektör tarafından yapılan endüstriyel ağaçlandırma uygulamaları desteklenecektir.
501.5.Toplumsal refahın artırılması ve orman köylerinden göçün önlenmesi amacıyla orman köylüleri yerinde istihdam edilecek ve kalkındırılacaktır.
501.6.Orman ürünlerinde başta girdi maliyetlerine yönelik olmak üzere gerekli düzenlemeler yapılarak fiyat istikrarı sağlanacaktır.
501.7.Orman ürünlerinin daha fazla istihdam ve katma değer sağlayan sektörlerde kullanımı artırılabacaktır.
501.8.Orman ekosistem hizmetlerine erişim kolaylaştırılarak çevreye duyarlı bir yaklaşımla ekolojik turizm alanları artırılabacaktır.
502.Orman yangınlarını önleyici tedbirler artırılacak, yangınlara müdahale kapasitesi güçlendirilecektir.

502.1.Orman yangınları ile etkin mücadele, biyoçeşitliliğin geliştirilmesi ve karbon depolamanın sağlanması için başta genç meşcereler olmak üzere tüm bakım müdahalelerine öncelik verilecektir.

502.3.Orman alanları ile yerleşim yerleri ve tarım alanları arasında yangına dirençli türler kullanılarak tampon bölgeler oluşturulacaktır.

503.Sulama alanlarının genişletilmesine yönelik yatırımlar önceliklendirilecek ve finansman imkânları yeni modellerle artırılabilecektir.

503.1.Kamu sulama yatırımları, mevcut proje stokunun sürdürülebilirliği, ilerleme yüzdesi, depolama tesisi durumu, cazibeli sulama sistemine sahip olması, emsal sulama oranları yüksekliği, ekonomiye en kısa sürede kazandırılabilme imkânı ve diğer projeler ile eş zamanlı yürütülme gerekliliği kriterleri dikkate alınarak önceliklendirilecektir.

503.2.Sulama yatırımlarının finansmanında özel sektör katılımını teşvik eden yeni iç ve dış finansman modelleri geliştirilecektir.

504.Mevcut sulama sistemlerinin rehabilitasyonuna devam edilecek, suyun kalite ve miktar olarak korunması ve etkin kullanımının sağlanmasına yönelik uygulamalara öncelik verilecektir.

504.1.Sulama sistemlerinin rehabilitasyonu ve modernizasyonuna yönelik yatırımlarda sulama oranı, sulanmama sebepleri, projeli durumda öngörülen zirai gelir artışı ve rantabilite katsayısı kriterleri dikkate alınacaktır.

504.3.Suyun kullanım miktarını esas alan yöntemlere göre fiyatlandırması sağlanacaktır.

504.2.Tarımda suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır.

504.4.Tarımsal kaynaklı su kirliliğini önlemeye yönelik uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.

504.5.Tarımsal sulamada alternatif su kaynakları kullanımının artırılması için yağmur sularının hasadı, arıtılmış atık suların sulama suyu kalitesine getirilmesi ve deniz suyunun tuzdan arındırılarak sulamada kullanımına yönelik Ar-Ge faaliyetleri yürütülecektir.

505.Sulama yönetiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

505.1.Uzaktan algılama teknolojisi ile coğrafi bilgi sistemi tabanlı tekniklerin sulama programlarının oluşturulmasında kullanımına yönelik Ar-Ge faaliyetleri yürütülecektir.

505.2.Sulama suyunun verimli kullanılması amacıyla işletmedeki mevcut sulama tesislerinde otomasyon ve karar destek sistemleri faaliyete geçirilecektir.

3.2.2.4. Turizm

523.Turizm sektörünün sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde doğal, tarihi ve sosyal çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olması sağlanacak ve sektörde yeşil dönüşüm hızlandırılacaktır.

523.5.Ekosistemin korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını sağlamaya yönelik planlama ve uygulamalarla korunan alanların etkin yönetimi gerçekleştirilecektir.

3.2.3. Sektörel Politikalar**3.2.3.3. Bilim, Teknoloji ve Yenilik**

551.Üniversiteler, araştırma altyapıları ve özel sektör arasındaki işbirlikleri yoluyla bilgi ve teknoloji transferinin artırılmasına yönelik destek mekanizmaları uygulanacak ve arayüz yapılarının kurumsal kapasiteleri geliştirilerek etkinliği artırılacaktır.

551.2.TÜBİTAK, TÜSEB, TENMAK başta olmak üzere kamu kurumları bünyesindeki araştırma merkezlerinin etkinliği ile birbirleriyle ve ekosistemdeki diğer paydaşlarla işbirlikleri artırılarak yeni teknoloji ve ürünler geliştirilmesine yönelik projeler yürütülecektir.

554.Yüksek katma değerli üretimi destekleyecek nitelikte öncül araştırma ve teknolojiler teşvik edilecektir.

554.2.Yüksek katma değerli, orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünler ile hammadde ülkemizde olan ürünlerin yerli imkan ve kabiliyetlerle geliştirilmesine yönelik destekler artırılacaktır.

3.2.3.4. Girişimcilik ve KOBİ'ler

563.Esnaf, sanatkar ve kooperatiflerin değişen ekonomik ve sosyal şartlara uyum sağlayacak şekilde rekabetçilikleri ve kapasiteleri geliştirilecek, denetim sistemleriyle şeffaflık ve güvenilirlikleri artırılacak, iş birliği ve ortak çalışma kültürünün yaygınlaşması sağlanacaktır.

563.4.Kooperatiflere yönelik finansal destek araçları geliştirilecek, kooperatiflerin makine ve ekipman alımı, nitelikli personel istihdamı ve demirbaş alımları desteklenecektir.

563.5.Başta tarım satış kooperatifleri, kadın kooperatifleri ile sosyal nitelikli kooperatifler olmak üzere öncelikli sektörlerde faaliyette bulunan kooperatiflere destek sağlanacaktır.

3.2.3.5. Fikri Mülkiyet Hakları

565.Toplumda fikri mülkiyet bilincinin artırılması ve yayılması sağlanacak, hedef odaklı eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yapılacaktır.

565.12.Bitki ıslahçı hakları korumasında yapılan iş ve işlemlerde etkinliğin artırılması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması için paydaşlara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenecektir.

567.Ülkemizin fikri mülkiyet varlıklarının ekonomik değere dönüşümü hızlandırılacak, sektöre! temelde ekonomik değer ölçümü yapılacaktır.

567.10.Ülkemizin ihracat potansiyeli yüksek coğrafi işaretli ürünleri için uluslararası markalaşma stratejileri geliştirilecektir.

570.Bitki ıslahçı hakları sisteminin etkinliği artırılacak ve ülkemiz ıslah çeşitlerinin uluslararası alana çıkarılması sağlanacaktır.

570.1.Bitki ıslahçı haklarına ilişkin kurumsal yapı geliştirilecek, personel ve hizmet kalitesi artırılacaktır.

570.2.Bitki ıslahçı hakları alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla iş birliği geliştirilecektir.

3.2.3.9. Ticaretin ve Tüketicinin Korunmasının Geliştirilmesine Yönelik Hizmetler

619.Toptan ve perakende ticaret sektöründe rekabet gücü artırılacak ve piyasa işleyişinde karşılaşılabilecek aksaklıklar üretici ve tüketicilerin faydası gözetilerek giderilecektir.

619.3.Sebze ve meyve ticaretinde üreticilerin hak ve menfaatlerinin korunmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.

619.12. Kayıt dışılığın önlenmesi ve taklit ve tağşiş ürünlerin önüne geçilmesi amacıyla kontrol ve denetimler

3.3. NİTELİKLİ İNSAN, GÜÇLÜ AİLE, SAĞLIKLI TOPLUM**3.3.5. Kadın**

728.Kadınların ekonomik, sosyal ve kültürel hayata eşit katılımının yanı sıra eşit işe eşit ücret ilkesinin benimsendiği koşullarda istihdamının artırılması sağlanacaktır.

728.6.Kırsalda kadın girişimciliğinin ve teknoloji okuryazarlığının artırılması, kadınlara yönelik sosyal alanların oluşturulması, bakım hizmetlerinin kaliteli, ekonomik ve erişilebilir olarak sunulması, tarım işçisi olarak çalışan kadınların ücretli ve kayıtlı hale getirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.

3.3.9. Sosyal Hizmetler, Sosyal Yardımlar ve Yoksullukla Mücadele

774.Sosyal yardım ve hizmetler altyapısı, afetler gibi olağanüstü durumlara hazırlıklı olma doğrultusunda güçlendirilecek ve kurumlar arası koordinasyon artırılacaktır.

774.2.Kırsal kesimde iklim değişikliği ve kuraklık kaynaklı yoksulluğun etkilerinin hafifletilmesi için tarımsal faaliyetler çeşitlendirilecek, tarım arazilerinin etkin ve verimli kullanımı sağlanacaktır.

3.4. AFETLERE DİRENÇLİ YAŞAM ALANLARI, SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE**3.4.1. Afet Yönetimi**

833.İklim değişikliğiyle ilgili afet tehlikelerine karşı toplumsal dirençlilik artırılarak uyum kapasitesi güçlendirilecektir.

833.1.Taşkın yönetim planları tamamlanarak güncel tutulacaktır.

833.2.Taşkın koruma ve kontrol yatırımlarında bölgelerin mevsimsel yağış şartları, nüfusu, stratejik tesisler ve tarım arazilerinin durumu dikkate alınacak, taşkın koruma ve kontrol tesislerinin sayısı artırılacaktır.

833.3.Taşkınların etkilerinin asgari seviyeye indirilebilmesi, dere yataklarına yapılan müdahalelerin önlenmesi ve taşkın riskinin yapılacak tüm çalışmalarda dikkate alınması amacıyla gerekli mevzuat hazırlanacaktır.

833.4.Tüm havzalarda ulusal taşkın ve kuraklık tahmini ve erken uyarı sistemi kurulacaktır.

833.6.Aşırı hava olayları, çölleşme, erozyon, su ve toprak koruma hususunda eğitim ve farkındalık çalışmalarıyla iklim değişikliğine karşı direncin artırılması sağlanacaktır.

3.4.3. Şehirleşme

855.Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerden etkilenen şehirler tarihi, sosyal ve kültürel dokuları gözetilerek iklim dostu, afete dirençli ve yaşam kalitesini yükselten bir şehircilik anlayışıyla yeniden inşa edilecektir.

855.2.Yeni ve eski yerleşimlerin etkileşiminde yer alan tarım ve orman alanları ile ekolojik hassasiyeti olan bölgelerin korunması için önlemler alınacaktır.

3.4.5. Çevrenin Korunması

865.İklim risklerine karşı, uluslararası iklim değişikliği müzakereleri, Paris Anlaşması ve Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı çerçevesinde ulusal koşullar gözetilerek sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum eylemlerinin güçlendirilmesine yönelik ilgili tüm paydaşlarla iş birliği içinde yol haritaları hazırlanacak, mevzuat düzenlemeleri yapılacak ve kurumlar arası eşgüdüm sağlanacaktır.

865.2.2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda ara dönemler ve ilgili hedefler belirlenerek "Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi" hazırlanacak ve sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum hedefleri ile taahhütleri içeren "İkinci Ulusal Katkı Beyanı" güncellenecektir.

872.Karasal ve denizel ekosistemler ile ekosistem hizmetlerinin korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı ile biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanacaktır.

872.1.Karasal ve denizel korunan alanlar artırılacak, karbon yutak alanları genişletilecektir.

872.2.Ekolojik sürekliliği, ekosistem bütünlüğünü ve biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik canlıların barınma ve beslenme amacıyla kullanılabileceği korunan alanlar ve doğal yaşamı destekleyen diğer alanlar arasında bağlantıyı sağlayan ekolojik koridorlar belirlenecektir.

872.5.Nesli tehlike altında olan ve koruma altına alınan yaban hayvanlarının üretimi ve uygun doğal alanlara yerleştirilmesine ilişkin envanter ve izleme çalışmaları yapılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilir yönetimi sağlanacaktır.

872.6.İklim değişikliğinin biyolojik çeşitlilik, ekosistem hizmetleri ve arazi tahribatı üzerindeki etkilerinin belirlenebilmesi için araştırma, izleme ve değerlendirme faaliyetleri sürdürülecektir.

872.7.Genetik kaynakların toplanması, saklanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki ve tohum çeşidi ile sayısı artırılacak, Ar-Ge çalışmaları yürütülecektir.

3.4.6. Kentsel Altyapı

875.Su kaynaklarının koruma kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir, bütüncül, etkin ve verimli şekilde yönetimi sağlanacaktır.

875.1.Etkin su kaynakları yönetimi için su kanunu çıkarılacaktır.

875.2.Su yönetiminin idari yapılanmasında koordinasyon sağlanacak, mevcut yapı daha işlevsel hale getirilecektir.

875.3.Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ile havza kurulları ve il su kurullarının daha etkin hale getirilmesi sağlanacaktır.

875.4.Nehir havza yönetim planlarının uygulamaya geçirilmesi için kurumsal kapasite güçlendirilecektir.

876.Su kaynaklarına yönelik veri setleri niteliksel ve niceliksel olarak iyileştirilecek ve veriye dayalı planlama yapılacaktır.

876.1.İlgili tüm kurum ve kuruluşlarca güncel veri temin edilerek Ulusal Su Bilgi Sisteminin etkinliği artırılacak, mevzuat altyapısı güçlendirilecektir.

877.İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkileri tespit edilecek ve iklim değişikliğine uyum sağlanmasına yönelik faaliyetler yürütülecektir.

877.1.İklim değişikliğiyle ilgili çevresel faktörlerin su kaynakları üzerindeki etkileri izlenecektir.

877.2.Türkiye genelinde iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkileri güncel veri setleri ve senaryolar kullanılarak belirlenecektir.

878.Su kaynakları miktar, kalite ve ekosistemler açısından korunacak ve iyileştirilecektir.

878.1.Kalite ve toplam su potansiyeli bilgilerini içeren su kaynakları envanteri oluşturulacaktır.

878.4.Ruhsatsız su kullanımı ve izinsiz deşarjlar engellenecek, cezai yaptırımlar caydırıcı hale getirilecektir.

878.5.Su tahsisinde arz-talep dengesi gözetilerek suyun en faydalı şekilde kullanımına yönelik sektörel tahsis planlaması yapılacaktır.

878.7.Maden sahası ruhsatları verilirken yeraltı sularına olabilecek olumsuz etkiler göz önünde bulundurulacak, yeraltı suyu kuyularına ait koruma bantları belirlenecek, kaçak kullanımların önüne geçilecek, yeraltı suyunun sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.

879.Suyla ilgili kurum ve kuruluşların finansman yapıları iyileştirilecek ve işletme sorunları giderilecektir.

879.1.Finans, bütçe ve işletme su tarifeleriyle ilgili düzenleyici bir yapı oluşturulacak ve suyun gelecekteki varlığı dikkate alınarak verimli kullanımı teşvik edecek fiyatlandırma sistemine geçilecektir.

879.2.Su teminindeki enerji maliyetlerinin azaltılmasına yönelik faaliyetler desteklenecektir.

880.Suyun verimli kullanımı sağlanacak, gelir getirmeyen su kullanımının en aza indirilmesi için gerekli tedbirler hayata geçirilecektir.

880.1.Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planında tanımlanan eylemlerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

880.2.Ekonomik kaçak seviyesi indeksleri kullanılarak suyun gerçek değeriyle su kayıp oranı ve gelir getirmeyen su hedefleri belirlenecektir.

880.3.Belediyelerin kayıp kaçakla mücadeleyle yönelik faaliyetleri desteklenecektir.

880.4.Sanayide mevcut en iyi tekniklere geçilerek su verimliliği artırılabilecektir.

880.5.Deniz suyunun arıtılması, yağmur suyu hasadı ve gri suyun yeniden kullanımı gibi hususlarda mevzuat altyapısı geliştirilecektir.

880.6.Yerel yönetimlerin su bütçelerini oluşturması sağlanacak, su dengesi ve kayıpların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

3.4.8. Kırsal Kalkınma

895.Kırsal kesimde üretken işgücü oluşturularak ekonominin canlandırılması, sürdürülebilir doğal kaynak yönetiminin sağlanması ve yaşam kalitesinin artırılması suretiyle nüfusun kırsalda tutundurulması temel amaçtır.

897.Kırsalda nüfus kaybını önlemek ve tersine göçü sağlamak için beşerî ve sosyal sermaye geliştirilerek istihdam imkânları iyileştirilecek ve ekonominin çeşitlendirilmesi yoluyla kırsal alanların çekiciliği artırılabilecektir.

897.1.Kırsalda başta kadınlar ve gençler olmak üzere özel politika gerektiren gruplara yönelik yenilikçi sosyal programlar hayata geçirilecektir.

897.3.Kırsalda yoksulluğun azaltılması amacıyla ölçek ve dayanışma ekonomisine önem verilerek üretici örgütleri sektörel iş birliği, satış ve pazarlama, üretim teknikleri, finansman ve mevzuat gibi konularda eğitimlerle desteklenecektir.

897.4.Kırsalda üretici örgütlerinin güçlendirilmesi ve kooperatifçiliğin etkinleştirilmesi amacıyla ilgili mevzuatta iyileştirmeler gerçekleştirilecektir.

897.5.Kırsal mahalle, köy ve orman köylerinin sürdürülebilir geçim kaynaklarının oluşturulması için aile işletmelerine yönelik destekler geliştirilecektir.

897.7.Önümüzdeki döneme ilişkin "Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi" hazırlanacaktır.

898.Kırsal kalkınma destekleri çiftçi ve üretkenlik odaklı programlanacak, uygulanan farklı destekler arasında koordinasyon sağlanarak uygulamada tamamlayıcılık ve etkinlik artırılabilecektir.

898.1.Kırsal desteklerde verimliliğin artırılması, mükerrer uygulamaların önüne geçilmesi ve şeffaflığın sağlanması için etki analizleri yapılacak, destek programları arasında bütünlük sağlanmasına yönelik uygulama usulleri iyileştirilecektir.

898.2.IPARD III döneminde tarımsal işletmelerin fiziki varlıkları, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, kırsal alanda kamu altyapı yatırımları ile kırsalda çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve tarım/çevre tedbirlerinin desteklenmesine devam edilecek ve IPARD kapsamında Yerel Kalkınma Stratejileri (LEADER) uygulanacaktır.

898.3.Kırsal ekonominin büyümesi için desteklenecek tarım dışı sektörler çeşitlendirilecek, girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir.

899.Kırsal çevrenin iyileştirilmesine ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

899.1.Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir ve etkin kullanılması sağlanacak, ormansızlaşmayı, biyoçeşitlilik kaybını ve arazi tahribatını engelleyecek çevre odaklı kırsal kalkınma projeleri ve programları yürütülecektir.

899.2.Kırsal toplumun çevreye olan duyarlılığının artırılmasına yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

899.3.Kır ve kentin eşgüdümünü sağlayacak her türlü altyapı iyileştirme çalışmalarında çevresel etkiler gözetilecek, emisyonu azaltıcı alternatiflere ve teknolojik yeniliklere öncelik verilecektir.

900.Kırsala yönelik istatistiki altyapı coğrafi bilgi sistemi tabanlı olarak iyileştirilecek ve mevzuat uyumu sağlanacaktır.

900.3.Kırsaldaki sosyoekonomik ve kültürel gelişmişlik düzeyini ölçmeye yönelik istatistiki çalışmalara devam edilecektir.

3.5. ADALETİ ESAS ALAN DEMOKRATİK İYİ YÖNETİŞİM

3.5.6. Yerel Yönetimler

957.Sahipsiz hayvanların şehir hayatını olumsuz etkilemeyecek şekilde yerel yönetimlerin daha etkin çalışmasını sağlayacak uygulamalar hayata geçirilecektir.

957.1.Yerel yönetimlerin şehirlerdeki sahipsiz hayvanların sağlık, beslenme ve barınma ihtiyaçlarına yönelik faaliyetlerinde birlik modeli dâhil alternatif yöntemler geliştirilerek bu çerçevedeki projeleri desteklenecektir.

ORTA VADELİ PROGRAM (2026-2028)**BÜYÜME****Yeşil dönüşümün hızlandırılması**

Orman varlığı sürdürülebilir orman yönetimi çerçevesinde korunup genişletilerek yeni yutak alanlar oluşturulacak, elverişli arazilerde endüstriyel plantasyon faaliyetleri sürdürülecektir.

Tarımda verimlilik artışı ve katma değer odaklı dönüşümün sağlanması

Tarımsal üretimde verim artışı ve işlenmeyen tarım arazilerinin üretime kazandırılması ve sulanabilir alanların genişletilmesi yoluyla tarımsal üretim artırılacaktır.

Kullanılmayan tarım arazilerinin üretime kazandırılması amacıyla üst üste iki yıl işlenmeyen tarım arazileri coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak belirlenecek ve bu arazilerin şartları uygun çiftçilere kiralanması sağlanacaktır.

Tarım ve sanayi etkileşiminin güçlendirilmesi amacıyla sözleşmeli üretim desteklenerek yaygınlaştırılacak ve katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimi, işlenmesi ve pazarlanmasına yönelik entegre yatırım modelleri teşvik edilecektir.

Jeotermal kaynakların yanı sıra rüzgâr, güneş ve biyokütle gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının da kullanılacağı organize tarım bölgeleri başta olmak üzere tarımsal kümelenme uygulamaları etkinlik gözetilerek yaygınlaştırılacaktır.

Tarımda toprak ve su kaynaklarını daha etkin kullanmak amacıyla teknoloji kullanımı geliştirilecek, topraksız tarım ve dikey tarım gibi uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.

Sulama alanlarının genişletilmesine yönelik yatırımlar önceliklendirilecek ve finansman imkânları yeni modellerle artırılacaktır.

Tarımsal desteklerin etkinliğinin artırılması yönünde gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

Küçük ölçekli işletmelerin pazara erişiminin artırılması ve üretici örgütlerinin etkinliğinin güçlendirilmesi amacıyla üretici örgütlenmesi desteklenecek, örgütlenme modelleri geliştirilecektir.

Lojistik maliyetlerinin azaltılarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere organize tarım bölgesi sayısı artırılacak, önemli tüketim merkezi olan kent çeperlerinde tarımsal faaliyetler desteklenecektir.

Genel Tarım Sayımının tamamlanmasıyla birlikte kapsamlı tarım envanteri oluşturulacak, mevcut bilgi sistemleri ve veri kalitesi iyileştirilecektir.

Etkin tarımsal arazi yönetimi, rekolte tahmini ve üretim planlamasının yapılmasında tarım bilgi sistemlerinden en yüksek seviyede yararlanabilmesi için yazılım ve donanım altyapısı iyileştirilecektir.

Bitkisel üretim planlaması arz ve talep dengesi, iklim senaryoları, bölgesel verimlilik analizleri ve stratejik ürünlerde yeterlilik oranları dikkate alınarak geliştirilecektir.

İklim değişikliği etkileri ile sayısında ve şiddetinde artış yaşanan taşkın, kuraklık gibi afetlerden kaynaklı zararlar azaltılacak, tahmin ve erken uyarı sistemleri geliştirilecektir.

Kırsal alanların sosyoekonomik gelişimine katkı sağlayacak şekilde, başta gençlerin ve kadınların tarımsal faaliyetlere yönlendirilmesi amacıyla mesleki eğitim programları uygulanacak ve teknoloji odaklı tarım projeleri hayata geçirilecektir.

Mera alanlarının korunması, yönetimi, tekniğine uygun otlatma ile sürdürülebilirliği sağlanacak, ıslah edilen mera, yaylak ve kışlak alanları artırılacaktır.

FİYAT İSTİKRARI

Yönetilen yönlendirilen fiyatların enflasyon hedefleriyle uyumlu belirlenmesi

Tarımsal ürünlerin alım fiyatları, kamu maliyesine etkileri, piyasa dinamikleri ve Program hedefleri de dikkate alınarak, geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirlenecektir.

Gıda ve tarım ürünlerindeki kısa ve uzun dönemli arz-talep ve ihracat-ithalat değişimleri ile dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerinin erken uyarı yaklaşımıyla izlenmesi, değerlendirilmesi ve fiyat istikrarının desteklenmesini teminen maliye ve dış ticaret politikaları uygulamaya konulacaktır.

Arz yönlü politikaların desteklenmesi

Gıda fiyatlarında istikrarı ve gıda arz güvenliğini sağlamayı teminen arazinin verim kabiliyeti ile birlikte yağış ve sulama imkânları da gözetilerek stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.

ÖDEMELER DENGESİ

İthalata bağımlılığının azaltılması ve arz güvenliğinin desteklenmesi

Ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, enerji ve tarım arz güvenliğinin temini, bölgesel bağlantısallığın artırılması ve uzak kıtalarla bağların ülkemiz öncelikleri doğrultusunda kuvvetlendirilmesine yönelik politikalar, bütüncül bir biçimde sürdürülecektir.

FİNANSAL İSTİKRAR

Sigortacılık ve özel emeklilik sektörünün geliştirilmesi

Tarım sigortası bulunmayan üreticilerin sisteme dâhil edilmesi ve yeni ürünler geliştirilmesi suretiyle sigortalılık oranlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

2026 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

2.2. YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜMLE REKABETÇİ ÜRETİM
2.2.1. İmalat Sanayii
2.2.1.1. Öncelikli Sektörler
2.2.1.2.2. İlaç ve Tıbbi Cihaz
441.Aşı başta olmak üzere ilaç ve tıbbi cihaz sektöründe üretim, Ar-Ge ve ihracat altyapısı desteklenecek ve arz güvenliği güçlendirilecektir.
441.13.İlaç hammaddesi olarak kullanılabilen tıbbi aromatik bitki kaynakları tespit edilecek, ilaç sanayiinin üretim sürecinde değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
2.2.2. Öncelikli Gelişme Alanları
2.2.2.1. Tarım ve Gıda
488.Tarım istatistikleri uluslararası standartlara uygun olarak geliştirilecek, tarım bilgi sistemleri tarımsal üretimin tüm süreçlerinin sağlıklı şekilde kayıt altına alınması ve izlenmesini temin edecek şekilde etkin işler hale getirilecektir.
488.4.Kayıt ve bilgi sistemleri erken uyarı, piyasa kontrolleri, üretim planlaması ve stok yönetimini sağlayacak şekilde bütüncül bir yaklaşımla tasarlanacak, yazılım ve donanım altyapısı iyileştirilecektir.
489.Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
489.1.Tarım işletmeleri ve üretici örgütlerinin akıllı tarım uygulamaları konusundaki beşeri ve teknik altyapılarının geliştirilmesi desteklenecektir.
490.Tarım arazilerinin korunması, sürdürülebilir kullanımı ve etkin yönetimi sağlanacaktır.
490.1.Tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanması tamamlanacaktır.
490.3.Tarım arazilerinin kullanımı etkin şekilde izlenecek, kullanılmayan araziler üretime kazandırılacaktır.
490.5.Arazi toplulaştırma çalışmalarına sulama yatırımlarıyla entegre bir şekilde devam edilecektir.
491.Bitkisel üretimde planlı üretime geçilecek, nitelikli genetik materyal kullanılarak verimin yükseltilmesi ve başta nüfusu yüksek büyükşehirlerde olmak üzere örtü altı yetiştiriciliğinin geliştirilmesi yoluyla üretim artırılabilecektir.
491.2.Sertifikalı tohumluk üretim ve kullanımının desteklenmesine devam edilecektir.
492.Hayvansal üretimde verim ve kalite yükseltilecek, en önemli hayvansal üretim girdisi olan yem maliyetlerinin azaltılmasına yönelik mera ıslah çalışmalarına hız verilecek, ürün ve pazar çeşitliliği artırılabilecektir.
492.3.Mera ıslah çalışmaları otlatmaya yardımcı yapıların da kurulmasını içerecek şekilde bütüncül bir yaklaşımla sürdürülecek, yönetim (amenajman) planlarının etkin uygulanması sağlanacaktır.
492.5.Kanatlı hayvan ürünleri ihracatında ürün ve pazar çeşitliliği artırılabilecektir.

493.Su ürünleri üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla denetimler etkinleştirilecek, yetiştiricilik üretiminde doğal kaynaklar ve biyoçeşitlilik korunarak yapılacak yeni yatırımlar ile üretim ve ihracat artırılabilecektir.

493.1.Su ürünleri kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yasadışı avcılığın önlenmesi ile istilacı ve yabancı türlerin yayılımının önlenmesine yönelik kontrol, denetim ve izleme faaliyetleri etkin şekilde yürütülecektir.

493.3.Küçük ölçekli balıkçılık işletmeleri, ekonomik sürdürülebilirliklerinin sağlanması ve çevreye olan olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla desteklenecektir.

493.4.Yeni su ürünleri yetiştiricilik bölgeleri planlanacak, yetiştiricilik tesislerinin kapasite kullanım oranları ve üretim verimliliği yükseltilecektir.

494.Gıda güvenilirliğini teminen altyapının iyileştirilmesine yönelik yatırımlar sürdürülecek, gıda denetimi, bitki ve hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadele hizmetleri etkinleştirilecektir.

494.2.Ülkemizde piyasaya arz edilen veteriner tıbbi ürünlerin tüm test ve analizlerini yapacak olan Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi kurulacaktır.

494.5.Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımına yönelik denetim ve eğitimler artırılacak, kimyasal uygulamalara alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemleri desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

494.6.Gıda kontrol hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla yapılacak ihtiyaç analizi kapsamında laboratuvar altyapısı güçlendirilecektir.

495.Gıda güvenliğini teminen israfın önlenmesi, etkin stok yönetimi ile pazarlamaya yönelik altyapı ve uygulamaların geliştirilmesi sağlanacaktır.

495.1.Tarım ürünleri soğuk zincir lojistik altyapısının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

496.Tarımsal amaçlı üretici örgütlerinin beşeri ve kurumsal yapıları güçlendirilerek üretimden pazarlamaya kadar tüm süreçlerde etkin rol alabilmeleri sağlanacaktır.

496.3.Tarımsal amaçlı kooperatif ve üretici birliklerinin fiziki altyapılarının iyileştirilmesi desteklenecektir.

497.Çevrenin korunması ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında tarım sektöründe sera gazı salımının azaltılması için çevre dostu tarımsal uygulamalar desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

497.2.Nadas alanlarının daraltılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecek, baklagillerin içinde yer aldığı münavebe uygulamaları teşvik edilecektir.

497.6.Hayvancılık kaynaklı metan emisyonlarının azaltılması amacıyla hayvan ıslah çalışmalarının yanında metan üretimini baskılayıcı alternatif yem kaynaklarının tespiti ve yem rasyonlarına uygun katkı maddelerinin ilavesi konularında Ar-Ge çalışmaları yapılacaktır.

498.Tarımsal araştırmalar ile eğitim ve yayım çalışmalarında kurumlar arası koordinasyon sağlanarak etkinlik artırılacak, tarımsal Ar-Ge ve yayımın bağı güçlendirilecektir.

498.4.Ar-Ge sonuçlarının uygulamaya yansıtılması için yayımı yapılacak, araştırma personelinin katılımı ile eğitim ve yayım programlarının nitelikleri artırılacak, Ar-Ge ile eğitim ve yayımdan sorumlu kurumlar arasında iş birliği sağlanacaktır.

499.Çiftçilerin risklerden korunması ve gelirlerinin garanti altına alınmasına yönelik uygulamaların kapsamı genişletilerek etkinleştirilecektir.

499.1.Tarım sigortacılığında ürün ve risk bazında kapsamın genişletilmesine devam edilecektir.
499.2.Gelir koruma sigortası ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.
500.SKA'lar, BM Küresel Orman Hedefleri ve Rio Sözleşmeleri dâhil ilgili uluslararası sözleşmeler ve ulusal taahhütlerimiz dikkate alınarak ormanlarımız sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve göstergelerine uygun şekilde yönetilecek ve orman alanları artırılabilecektir.
500.1.İklim değişikliğine dayanıklı ormanlar kurulacak ve ormanların yutak alan fonksiyonlarını artıracak şekilde yönetim planları geliştirilecektir.
500.2.Ormanların afetler, kuraklık ve çölleşmeyle mücadele edilmesi, biyoçeşitliliğin ve su kaynaklarının korunması, ekosistem hizmetlerinin geliştirilmesi ve arazi tahribatının dengelenmesi konuları ile sağlık, gıda, turizm ve enerji sektörlerine katkısı artırılabilecektir.
500.3.Toprağın korunması ve erozyonla mücadele için yukarı havzalarda heyelan, sel ve çığ kontrol projeleri yürütülecektir.
500.6.Ülkemiz firmalarının ormancılık sektöründe uluslararası alanda faaliyet göstermesi desteklenecektir.
501.Orman kaynaklı ürün ve hizmetler sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde ihracat odaklı çeşitlendirilecek, sektörün ekonomideki payı artırılabilecektir
501.3.Konut ve iş yerlerinde ahşap kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
501.4.Genetiği iyileştirilmiş ve hızlı gelişen türler kullanılarak özel sektör tarafından yapılan endüstriyel ağaçlandırma uygulamaları desteklenecektir.
501.5.Toplumsal refahın artırılması ve orman köylerinden göçün önlenmesi amacıyla orman köylüleri yerinde istihdam edilecek ve kalkındırılacaktır.
501.8.Orman ekosistem hizmetlerine erişim kolaylaştırılarak çevreye duyarlı bir yaklaşımla ekolojik turizm alanları artırılabilecektir.
502.Orman yangınlarını önleyici tedbirler artırılabilecek, yangınlara müdahale kapasitesi güçlendirilecektir.
502.1.Orman yangınları ile etkin mücadele, biyoçeşitliliğin geliştirilmesi ve karbon depolamanın sağlanması için başta genç meşcereler olmak üzere tüm bakım müdahalelerine öncelik verilecektir.
502.3.Orman alanları ile yerleşim yerleri ve tarım alanları arasında yangına dirençli türler kullanılarak tampon bölgeler oluşturulacaktır.
503.Sulama alanlarının genişletilmesine yönelik yatırımlar önceliklendirilecek ve finansman imkânları yeni modellerle artırılabilecektir.
503.1.Kamu sulama yatırımları, mevcut proje stokunun sürdürülebilirliği, ilerleme yüzdesi, depolama tesisi durumu, cazibeli sulama sistemine sahip olması, emsal sulama oranları yüksekliği, ekonomiye en kısa sürede kazandırılabilme imkânı ve diğer projeler ile eş zamanlı yürütülme gerekliliği kriterleri dikkate alınarak önceliklendirilecektir.
504.Mevcut sulama sistemlerinin rehabilitasyonuna devam edilecek, suyun kalite ve miktar olarak korunması ve etkin kullanımının sağlanmasına yönelik uygulamalara öncelik verilecektir.
504.1.Sulama sistemlerinin rehabilitasyonu ve modernizasyonuna yönelik yatırımlarda sulama oranı, sulanmama sebepleri, projeli durumda öngörülen zirai gelir artışı ve rantabilite katsayısı kriterleri dikkate alınacaktır.

504.2.Tarımda suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır.

504.3.Suyun kullanım miktarını esas alan yöntemlere göre fiyatlandırması sağlanacaktır.

504.4.Tarımsal kaynaklı su kirliliğini önlemeye yönelik uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.

504.5.Tarımsal sulamada alternatif su kaynakları kullanımının artırılması için yağmur sularının hasadı, arıtılmış atık suların sulama suyu kalitesine getirilmesi ve deniz suyunun tuzdan arındırılarak sulamada kullanımına yönelik Ar-Ge faaliyetleri yürütülecektir.

505.Sulama yönetiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

505.1.Uzaktan algılama teknolojisi ile coğrafi bilgi sistemi tabanlı tekniklerin sulama programlarının oluşturulmasında kullanımına yönelik Ar-Ge faaliyetleri yürütülecektir.

2.2.2.4. Turizm

523.Turizm sektörünün sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde doğal, tarihi ve sosyal çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olması sağlanacak ve sektörde yeşil dönüşüm hızlandırılacaktır.

523.5.Ekosistemin korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını sağlamaya yönelik planlama ve uygulamalarla korunan alanların etkin yönetimi gerçekleştirilecektir.

2.2.3. Sektörel Politikalar

2.2.3.5. Fikri Mülkiyet Hakları

565.Toplumda fikri mülkiyet bilincinin artırılması ve yayılması sağlanacak, hedef odaklı eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yapılacaktır.

565.12.Bitki ıslahçı hakları korumasında yapılan iş ve işlemlerde etkinliğin artırılması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması için paydaşlara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenecektir.

570.Bitki ıslahçı hakları sisteminin etkinliği artırılacak ve ülkemiz ıslah çeşitlerinin uluslararası alana çıkarılması sağlanacaktır.

570.1.Bitki ıslahçı haklarına ilişkin kurumsal yapı geliştirilecek, personel ve hizmet kalitesi artırılacaktır.

2.3. NİTELİKLİ İNSAN, GÜÇLÜ AİLE, SAĞLIKLI TOPLUM

2.3.9. Sosyal Hizmetler, Sosyal Yardımlar ve Yoksullukla Mücadele

774.Sosyal yardım ve hizmetler altyapısı, afetler gibi olağanüstü durumlara hazırlıklı olma doğrultusunda güçlendirilecek ve kurumlar arası koordinasyon artırılacaktır.

774.2.Kırsal kesimde iklim değişikliği ve kuraklık kaynaklı yoksulluğun etkilerinin hafifletilmesi için tarımsal faaliyetler çeşitlendirilecek, tarım arazilerinin etkin ve verimli kullanımı sağlanacaktır.

2.4. AFETLERE DİRENÇLİ YAŞAM ALANLARI, SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

2.4.1. Afet Yönetimi

833.İklim değişikliğiyle ilgili afet tehlikelerine karşı toplumsal dirençlilik artırılarak uyum kapasitesi güçlendirilecektir.

833.1.Taşkın yönetim planları tamamlanarak güncel tutulacaktır.

833.2.Taşkın koruma ve kontrol yatırımlarında bölgelerin mevsimsel yağış şartları, nüfusu, stratejik tesisler ve tarım arazilerinin durumu dikkate alınacak, taşkın koruma ve kontrol tesislerinin sayısı artırılabilecektir.

833.3.Taşkınların etkilerinin asgari seviyeye indirilebilmesi, dere yataklarına yapılan müdahalelerin önlenmesi ve taşkın riskinin yapılacak tüm çalışmalarda dikkate alınması amacıyla gerekli mevzuat hazırlanacaktır.

833.4.Tüm havzalarda ulusal taşkın ve kuraklık tahmini ve erken uyarı sistemi kurulacaktır.

2.4.5. Çevrenin Korunması

872.Karasal ve denizel ekosistemler ile ekosistem hizmetlerinin korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı ile biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanacaktır.

872.5.Nesli tehlike altında olan ve koruma altına alınan yaban hayvanlarının üretimi ve uygun doğal alanlara yerleştirilmesine ilişkin envanter ve izleme çalışmaları yapılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilir yönetimi sağlanacaktır.

2.4.6. Kentsel Altyapı

875.Su kaynaklarının koruma kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir, bütüncül, etkin ve verimli şekilde yönetimi sağlanacaktır.

875.3.Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ile havza kurulları ve il su kurullarının daha etkin hale getirilmesi sağlanacaktır.

877.İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkileri tespit edilecek ve iklim değişikliğine uyum sağlanmasına yönelik faaliyetler yürütülecektir.

877.2.Türkiye genelinde iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkileri güncel veri setleri ve senaryolar kullanılarak belirlenecektir.

878.Su kaynakları miktar, kalite ve ekosistemler açısından korunacak ve iyileştirilecektir.

878.1.Kalite ve toplam su potansiyeli bilgilerini içeren su kaynakları envanteri oluşturulacaktır.

878.5.Su tahsisinde arz-talep dengesi gözetilerek suyun en faydalı şekilde kullanımına yönelik sektörel tahsis planlaması yapılacaktır.

878.7.Maden sahası ruhsatları verilirken yeraltı sularına olabilecek olumsuz etkiler göz önünde bulundurulacak, yeraltı suyu kuyularına ait koruma bantları belirlenecek, kaçak kullanımların önüne geçilecek, yeraltı suyunun sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.

880.Suyun verimli kullanımı sağlanacak, gelir getirmeyen su kullanımının en aza indirilmesi için gerekli tedbirler hayata geçirilecektir.

880.1.Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planında tanımlanan eylemlerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

880.2.Ekonomik kaçak seviyesi indeksleri kullanılarak suyun gerçek değeriyle su kayıp oranı ve gelir getirmeyen su hedefleri belirlenecektir.

880.3.Belediyelerin kayıp kaçakla mücadeleye yönelik faaliyetleri desteklenecektir.

880.4.Sanayide mevcut en iyi tekniklere geçilerek su verimliliği artırılabilecektir.

880.6.Yerel yönetimlerin su bütçelerini oluşturması sağlanacak, su dengesi ve kayıpların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

2.4.8. Kırsal Kalkınma

897.Kırsalda nüfus kaybını önlemek ve tersine göçü sağlamak için beşerî ve sosyal sermaye geliştirilerek istihdam imkânları iyileştirilecek ve ekonominin çeşitlendirilmesi yoluyla kırsal alanların çekiciliği artırılabacaktır.

897.1.Kırsalda başta kadınlar ve gençler olmak üzere özel politika gerektiren gruplara yönelik yenilikçi sosyal programlar hayata geçirilecektir.

897.3.Kırsalda yoksulluğun azaltılması amacıyla ölçek ve dayanışma ekonomisine önem verilerek üretici örgütleri sektörel iş birliği, satış ve pazarlama, üretim teknikleri, finansman ve mevzuat gibi konularda eğitimlerle desteklenecektir.

897.4.Kırsalda üretici örgütlerinin güçlendirilmesi ve kooperatifçiliğin etkinleştirilmesi amacıyla ilgili mevzuatta iyileştirmeler gerçekleştirilecektir.

897.5.Kırsal mahalle, köy ve orman köylerinin sürdürülebilir geçim kaynaklarının oluşturulması için aile işletmelerine yönelik destekler geliştirilecektir.

898.Kırsal kalkınma destekleri çiftçi ve üretkenlik odaklı programlanacak, uygulanan farklı destekler arasında koordinasyon sağlanarak uygulamada tamamlayıcılık ve etkinlik artırılabacaktır.

898.1.Kırsal desteklerde verimliliğin artırılması, mükerrer uygulamaların önüne geçilmesi ve şeffaflığın sağlanması için etki analizleri yapılacak, destek programları arasında bütünlük sağlanmasına yönelik uygulama usulleri iyileştirilecektir.

898.2.IPARD III döneminde tarımsal işletmelerin fiziki varlıkları, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, kırsal alanda kamu altyapı yatırımları ile kırsalda çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve tarım/çevre tedbirlerinin desteklenmesine devam edilecek ve IPARD kapsamında Yerel Kalkınma Stratejileri (LEADER) uygulanacaktır.

898.3.Kırsal ekonominin büyümesi için desteklenecek tarım dışı sektörler çeşitlendirilecek, girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir.

899.Kırsal çevrenin iyileştirilmesine ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

899.1.Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir ve etkin kullanılması sağlanacak, ormansızlaşmayı, biyoçeşitlilik kaybını ve arazi tahribatını engelleyecek çevre odaklı kırsal kalkınma projeleri ve programları yürütülecektir.

899.2.Kırsal toplumun çevreye olan duyarlılığının artırılmasına yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

2.5. ADALETİ ESAS ALAN DEMOKRATİK İYİ YÖNETİŞİM**2.5.6. Yerel Yönetimler**

957.Sahipsiz hayvanların şehir hayatını olumsuz etkilemeyecek şekilde yerel yönetimlerin daha etkin çalışmasını sağlayacak uygulamalar hayata geçirilecektir.

957.1.Yerel yönetimlerin şehirlerdeki sahipsiz hayvanların sağlık, beslenme ve barınma ihtiyaçlarına yönelik faaliyetlerinde birlik modeli dâhil alternatif yöntemler geliştirilerek bu çerçevedeki projeleri desteklenecektir.

B. MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER

MİSYON

Tarım, orman ve su kaynakları ile doğal ekosistemleri koruyarak, verimli ve sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi ve kırsal kalkınmayı sağlamak amacıyla politikalar belirlemek ve uygulamak.

VİZYON

Türkiye Yüzyılında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek.

AMAÇ VE HEDEFLER

AMAÇLAR	HEDEFLER
A.1 Yeterli, Erişilebilir ve Sürdürülebilir Tarımsal Ürün Arzını Sağlamak	H1.1 Bitkisel ürünlerde arz güvencesini sağlamak H1.2 Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi artırmak H1.3 Hayvansal ürünlerde arz güvencesini sağlamak H1.4 Hayvansal üretimde verim ve kaliteyi artırmak H1.5 Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını koruyarak, su ürünleri üretimini artırmak
A.2 Üretimden Tüketime Kadar Gıda ve Yem Güvenilirliğini Sağlamak	H2.1 Gıda ve yem güvenilirliğine yönelik yürütülen resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak H2.2 Gıda güvenilirliğine yönelik uygulamaları geliştirmek, gıda kayıp ve israfının azaltılmasını sağlamak H2.3 Bitki sağlığı hizmetlerini geliştirmek H2.4 Hayvan sağlığı hizmetlerini geliştirmek ve hayvan refahını korumak
A.3 Kırsal Alanlarda Yaşam Kalitesini, Refah Seviyesini ve Ekonomik Çeşitliliği Geliştirmek	H3.1 Kırsalda gelir ve istihdam olanaklarını artırmak, kırsal ekonomiyi çeşitlendirmek H3.2 Kırsalda aile işletmelerine, kadınlara ve gençlere yönelik üretim, yatırım ve istihdam olanaklarını artırmak H3.3 Tarımsal örgütlerin kurumsal kapasitelerini ve etkinliklerini artırmak, tarımsal pazarlamada stratejiler geliştirmek H3.4 Tarımsal üretime yönelik eğitim stratejilerini ve danışmanlık sistemini geliştirmek
A.4 Planlı, Dirençli ve Gelişime Açık Bir Tarım Sektörü Oluşturmak	H4.1 Üretim planlaması yapmak, sözleşmeli üretimi yaygınlaştırmak H4.2 Sürdürülebilir bir tarım sektörü için tarımsal risklerin etkilerini azaltmak, alt sektörlerle yönelik politika önerileri geliştirmek H4.3 Tarımsal üretime yönelik Ar-Ge faaliyetleri geliştirmek ve sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını sağlamak H4.4 Tarımsal girdilerde dışa bağımlılığı azaltmak H4.5 Tarımda yenilikçi uygulamaları yaygınlaştırmak

AMAÇLAR	HEDEFLER
A.5 Toprak ve Su Kaynakları ile Biyolojik Çeşitliliğin Sürdürülebilir Yönetimini Sağlamak	H5.1 Toprağı koruyarak verimli kullanılmasını sağlamak H5.2 Su kaynaklarının miktar ve kalite olarak korunmasını ve verimli kullanılmasını sağlamak H5.3 Genetik kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilirliğini sağlamak
A.6 İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesini ve Dirençliliği Artırmak	H6.1 İklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmak H6.2 Sera gazı emisyon azaltım kapasitesini artırmak ve yenilenebilir enerji kullanımını yaygınlaştırmak H6.3 Tarımsal kuraklıkla mücadele kapasitesini artırmak H6.4 Sel ve su taşkınlarının olumsuz etkilerini kontrol altına almak
A.7 Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek	H7.1 Uluslararası alanda daha etkin bir şekilde yer almak ve uluslararası örgütlerin karar süreçlerine dâhil olmak H7.2 Bakanlığımızın dijital dönüşümünü sağlayacak modern bilgi teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğini sağlamak H7.3 Sürekli öğrenen bir organizasyon yapısı oluşturmak H7.4 Bakanlığımızın afetle mücadele kapasitesini geliştirmek H7.5 Stratejik yönetim kapasitesini geliştirmek

C. ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	STRATEJİK PLANDA İLİŞKİLİ OLDUĞU AMAÇ
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir.	Kırsal alanlarda yaşam kalitesini, refah seviyesini ve ekonomik çeşitliliği geliştirmek. Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak.
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır.	İklim değişikliğine uyum kapasitesini ve dirençliliği artırmak.
TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.	Yeterli, erişilebilir ve sürdürülebilir tarımsal ürün arzını sağlamak. Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak.
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.	Yeterli, erişilebilir ve sürdürülebilir tarımsal ürün arzını sağlamak. Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak. Toprak ve su kaynakları ile biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir yönetimini sağlamak.
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.	Yeterli, erişilebilir ve sürdürülebilir tarımsal ürün arzını sağlamak. Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak.
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir.	Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak.

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	STRATEJİK PLANDA İLİŞKİLİ OLDUĞU AMAÇ
TARIM	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.	Yeterli, erişilebilir ve sürdürülebilir tarımsal ürün arzını sağlamak. Üretimden tüketime kadar gıda ve yem güvenilirliğini sağlamak. Planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluşturmak. Toprak ve su kaynakları ile biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir yönetimini sağlamak. İklim değişikliğine uyum kapasitesini ve dirençliliği artırmak.
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.	Toprak ve su kaynakları ile biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir yönetimini sağlamak. İklim değişikliğine uyum kapasitesini ve dirençliliği artırmak.
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılması sağlanacaktır.	Toprak ve su kaynakları ile biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir yönetimini sağlamak.
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.	Üretimden tüketime kadar gıda ve yem güvenilirliğini sağlamak.
	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenliliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.	Üretimden tüketime kadar gıda ve yem güvenilirliğini sağlamak.

Anahtar Göstergeler ve Performans Göstergeleri - Önemli Açıklamalar

Açıklama 1:

Performans Programı **Anahtar Göstergeler ve Performans Göstergeleri** tablolarında yer alan **2025 yıl sonu gerçekleşme tahmini verileri (2025 YS Gerç. Tahmini)** 2025 yılı Haziran-Temmuz aylarında bütçe teklifi sürecinde idareler tarafından yıl sonuna ilişkin yapılan bir tahmin olup **yıl sonu gerçekleşme verilerinden** farklılaşabilir.¹

Yıl Sonu Gerçekleşme Verileri;

- **Anahtar göstergeler için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Genel Faaliyet Raporunda,**
- **Performans göstergeleri için Bakanlığımız İdare Faaliyet Raporunda** yer alacaktır.

Bir örnekle açıklamak gerekirse; Bakanlığımız performans programında yer alan “Bitkisel ürünlerin üretim miktarı” anahtar göstergesinin 2025 yıl sonu gerçekleşme tahmini verisi 125,9 milyon tondur. TÜİK tarafından açıklanacak olan 2025 yılına ilişkin bitkisel üretim istatistikleri raporundaki 2025 yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı	Milyon Ton	134	125,9*	135	136	136

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Açıklama 2:

Performans Programının Performans Bilgileri bölümünde yer alan alt program kapsamında yürütülecek Faaliyet Maliyetleri Tablosu ve diğer mali tablolar programbutce.sbb.gov.tr sisteminde tanımlanmıştır. Performans Programı Tasarısı yılı bütçe teklifi ile beraber TBMM’ye sunulmaktadır. Yılı bütçe teklifinin Meclise sunulan tarih itibarıyla yıl sonu bütçe gerçekleştirmeleri netleşmediği için yukarıda adı geçen tablolarda haziran ayı gerçekleştirmeleri kullanılmaktadır.

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000
Bütçe İçi	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000
Bütçe İçi	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Tarımsal Eğitim, Yayın, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000
Bütçe İçi	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	28.492.061.000	9.241.685.283	42.879.433.000	47.632.231.000	51.685.698.000
Bütçe İçi	28.492.061.000	9.241.685.283	42.879.433.000	47.632.231.000	51.685.698.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

¹ Performans Programı Hazırlama Rehberinde belirlenen format gereği gösterge tabloları bu şekilde sunulmaktadır.

D. PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2026
Program Adı	KIRSAL KALKINMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Anlayışıyla, Üretici Birlikleri ve Aile İşletmelerinin Üretim Kapasitesinin ve Kırsal İşgücünün İstihdam Edilebilirliğinin Artırılması, Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi, Yoksullukla Mücadele ile Kırsal Toplumun Düzenli ve Yeterli Gelir İmkanlarına Kavuşturularak Refah Düzeyinin Artırılması ve Nüfusun Kırsalda Tutundurulması

Anahtar Göstergeler

1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam	Sayı	220.315	220.315*	228.315	236.615	245.115

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) tarafından hibe desteği verilen projelerle, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından orman köylerinde kredi/hibe desteği kapsamında uygulanan, ferdi projeler ve kooperatif projeleri ile istihdam edilen/edilecek kişi sayısının kümülatif değerini ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü verileri proje ölçekleriyle değerlendirilmekte, Orman Genel Müdürlüğü verileri ise orman köylülerine destek maksatlı ferdi projelerde ve kooperatif projelerinde kullanılan işgücü sayılarının kümülatif toplamını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Bütçe Yılı:	2026
Program Adı:	KIRSAL KALKINMA
Alt Program Adı:	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Gereke ve Açıklamalar

Kırsalda tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek; tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak; 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan izleme komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek; tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak; Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak; eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak; film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak; bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek; Bakanlığın görev alanına giren konularda her türlü eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak; Bakanlığın görev alanına giren konularda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla iş birliği yapmak; çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek görevleri yürütülmektedir.

Sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesi ve kırsal işgücünün istihdam edilebilirliği artırılarak nüfusun kırsalda tutundurulması sağlanacaktır. Kırsal altyapının iyileştirilmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması amacıyla ekonomik yatırımlar desteklenerek şehirlerin bir parçası olan kırsal alanların yaşam kalitesi artırılabilecektir. Kırsalda doğal kaynakların ve çevrenin korunması faaliyetleri ile sürdürülebilir bir çevre oluşturulacaktır. Zorlu coğrafi şartlara ve arazi yetersizliğine bağlı olarak tarımsal faaliyetlerin kısıtlı olduğu orman köyü/mahallelerinde yaşayan orman köylüsüne alternatif geçim kaynakları sağlayarak sosyal ve ekonomik kalkınmalarına katkıda bulunulacaktır.

Bu kapsamda; doğal kaynaklar ve çevrenin korunması hususları da dikkate alınarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi sağlanacaktır. Tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi için faaliyetler yürütülecektir. Yeniliklerin takip edilmesi ve kaliteli ürün artışının sağlanması, kırsalda kadın girişimciliğinin özendirilmesi, gelir getirici, mesleki beceri kazandıran, faaliyet çeşitliliğini artırıcı ve sosyoekonomik yönden güçlendirici kadın çiftçilere yönelik projeler yapılacaktır.

Alt Program Hedefi:

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	Adet	21.059	19.100	19.100*	20.000	20.500	21.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Kırsalda sosyoekonomik gelişmelere katkı sağlamak amacıyla, yıl içinde düzenlenen İl, İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri ile Halk Eğitim Merkezi Müdürlükleri iş birliğinde gerçekleştirilen çiftçi kursları, Süt ve Sağım Hijyeni, Basıncılı Sulama Sistemleri, Etkin ve Verimli Sulama Sistemleri eğitimleri sonucu verilen belge sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi:

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Verinin Kaynağı:

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarımsal Yayım ve Hizmet İçi Eğitim Merkezi Müdürlükleri, MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı (kümülatif)	Adet	1.104	1.170	1.250*	1.400	1.550	1.700

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Kırsal alanda refahı yükseltmek gelir ve istihdam olanaklarını artırmak ve kırsalda ekonomiyi çeşitlendirmeyi sağlamak amaçlanmaktadır. Kırsal alandaki eğitim talepleri ile yöresel özelliklerin değerlendirilmesi sonucu eğitim programları planlanır. Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemeciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularda açılacak kurs sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi:

Planlanan yıllık eğitim programları kapsamında açılan kurs sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Faaliyete geçen organize tarım bölgesi sayısı (kümülatif)	Adet	-	-	-	14	16	18

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarım sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi ve Organize Tarım Bölgelerinin yaygınlaştırılması, yatırımcılar için altyapısı tamamlanmış uygun ve yeter büyüklükte yatırım yeri hazırlanması hedeflenmektedir. Organize Tarım Bölgeleri tüzel kişiliğinden, yöre çiftçileri, yatırımcı gerçek ve tüzel kişiler etkilenebilecektir. Göstergenin kümülatif başlangıç değeri 2020 yılından hesaplanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Altyapı inşaatları tamamlanarak yatırımcılara parsel tahsisi yapılma aşamasına gelen Organize Tarım Bölgelerinin sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	Adet	268	295	305*	340	375	410

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kırsalda kadınların ekonomik ve sosyal yönden güçlendirilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması, girişimcilik ve istihdamın artırılması amacıyla yürütülen projeler belirlenirken proje konusunun kadın çiftçiler için yenilikçi bir konu olmasına ve projeden faydalanan kadın çiftçi sayısının fazla olmasına dikkat edilmektedir. Hedef kitle kadın çiftçiler olup kadınlara yönelik gerçekleştirilen proje sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Bu gösterge illerde doğrudan kadın çiftçilerin faydalandığı proje sayısını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında desteklenen tesis sayısı	Adet	2.597	500	2.500*	2.000	2.000	2.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kırsal alanda kurulan tesis sayısı ölçülmektedir. Çiftçiler ve tarımsal yatırımcılar (gerçek ve tüzel kişiler) hedef kitledir. Kırsalda gelirin artırılması, finansal gelişim, istihdamı geliştirmek ve tarım sanayi entegrasyonu ile üretilen ürünlerin pazar payının artırılması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: KKYDP kapsamında hibe desteğinden yararlanan hak sahipleri tarafından kurulan işletmelerin sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Tarımsal danışman istihdam eden üretici örgütü sayısı	Adet	255	280	250*	280	295	310

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üyelerine tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti vermek üzere yetki alan ve bu amaçla danışman istihdam eden üretici örgütleri sayısını ifade eder. Veriler yıllık olarak verilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	Sayı	711	800	712*	800	840	880

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi ile çiftçilere danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının sayısını artırmak hedeflenmektedir. Veriler yıllık temin edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından Tarımsal Yayım Danışmanlık Bilgi Sistemine girilen veriler sonucu elde edilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	Adet	356.003	396.964	393.043*	441.043	491.443	544.243

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çiftçilerin bilgi ihtiyacının karşılanması ve modern tarım tekniklerinin öğretilmesi amacı ile yetkilendirilen kişi ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletme sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
9- Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	Adet	1.505	1.738	1.738*	1.974	2.214	2.454

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal içerikli hazırlanan televizyon programı sayısını ifade etmektedir. Bu programlar; haberler, sinevizyonlar, ulusal ve yerel kanallarda yayınlanacak eğitim filmleri, spot (kısa) filmler, bilgilendirici kısa filmler, canlı stüdyo programları ve belgeselleri kapsamaktadır. Programlar; tarım ve ormana ilişkin konular, teknolojik gelişmeler, gündeme yansıyan değişiklikleri içermektedir. Programların, üreticilerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesi için diğer yayın mecralarının yanı sıra İl Tarım ve Orman Müdürlükleri aracılığı ile çiftçi eğitimlerinde de kullanılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlık hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarından gelen talepler doğrultusunda tarımsal içerikli hazırlanan televizyon programı sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
10- Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	Sayı	2.232.882	2.492.643	2.498.643*	2.850.000	3.180.000	3.510.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitim yayım çalışmalarında eğitim alan kadın çiftçiler ile 1998 yılından itibaren uygulanan ve süresiz devam edecek olan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" kapsamında illerde yürütülen programlarda eğitim alan kadın çiftçi sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitim alan kadın çiftçi sayısının toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000
Bütçe İçi	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000
Bütçe İçi	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000
Bütçe İçi	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	28.492.061.000	9.241.685.283	42.879.433.000	47.632.231.000	51.685.698.000
Bütçe İçi	28.492.061.000	9.241.685.283	42.879.433.000	47.632.231.000	51.685.698.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi kapsamında, doğal kaynaklar ve çevrenin korunması hususlarını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi faaliyetleri yürütülecektir. Ziraat odaları, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarına tarımsal yayım ve danışmanlık destekleme ödemesi yapılmaya devam edilecektir.

Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

Üreticilerin coğrafi işaret konusunda bilgilendirilmesinin yanında ürünlerini pazarlama olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemeciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularında düzenlenen uzun ve kısa süreli kurslar ile gençlere ve yetişkinlere yönelik eğitimler verilmektedir. Kadın çiftçilerin istihdam edilebilmesi, girişimcilik kapasitelerinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla; "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" ve "Aile Çiftçiliğinin Geliştirilmesi" programlarından oluşan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" muhtelif illerde kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir. Ayrıca kadın çiftçilere yönelik yeniliklerin takip edilmesi, kaliteli ürün artışının sağlanması, kırsalda kadın girişimciliğinin özendirilmesi, sosyoekonomik yönden güçlendirilmesi, gelir getirici ve mesleki beceri kazandırılması hedeflenerek çeşitli projeler yürütülmektedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi Eğitim ve Yayım Programı kapsamında yazılı ve görsel materyaller hazırlanmakta, Bakanlığın tanıtımı amacıyla fuar, kongre ve sempozyumlara katılım sağlanmaktadır. Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı kütüphanesinde koleksiyon kontrolü, okuyucu hizmetleri devam etmekte, ayrıca Bakanlığımız merkez kütüphanelerinde tarama, dijitalleştirme, güncelleme, e-devlet, dijital kütüphane ve telif yönetimi işleri yapılmaktadır.

İklim değişikliği ve kuraklık ekseninde sulamanın etkinliğinin artırılması amacıyla sulama eğitimleri 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden gelen çiftçi taleplerine uygun olarak planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. Sertifikalı eğitimlerle birlikte çiftçilere yönelik olarak teknik inceleme gezileri düzenlenmektedir. Düzenlenen teknik inceleme gezileri; çiftçilere, sulama sistemlerinin tasarımı ve uygulanan son teknolojileri ve uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü için geliştirilen teknikleri yerinde görme ve konu uzmanları ile yüz yüze iletişim kurma fırsatı sağlamaktadır. Bu fırsat, çiftçilere karşılaştıkları sorunlar karşısında çözüm becerisi kazandırmaktadır.

Gıda güvenliği kapsamında "Süt Hijyeni", "Süt Sığırcılığında Sağım Hijyeni ve Sanitasyon" konularında Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içerisinde çiftçilere yönelik eğitim programları gerçekleştirilmektedir.

Bütçe Yılı: 2026
Program Adı: SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
Alt Program Adı: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM

Gerekçe ve Açıklamalar

İklim değişikliği, tarım sektörü üzerinde giderek artan baskılar oluşturmakta; kuraklık, çölleşme ve tarımsal afetler gibi olumsuz etkilerle üretimi tehdit etmektedir. Bu kapsamda, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi doğrultusunda, tarımın iklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılması amacıyla yürütülen "İklim Değişikliği ile Mücadele ve Uyum" alt programı çerçevesinde çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Alt program kapsamında öncelikle tarım sektöründe sınırlı doğal kaynakların etkin kullanımını teşvik eden, karbon salınımı ve su tüketimini azaltmaya yönelik sürdürülebilir tarım uygulamaları konusunda farkındalık artırma çalışmaları yapılacaktır.

Aynı zamanda, çiftçilerin ve ilgili paydaşların iklim değişikliğinin etkileri ve alınabilecek önlemler konusunda bilinçlendirilmesi sağlanarak, sektörün iklim değişikliğine uyum kapasitesinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri çalışmaları kapsamında, Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık (AKAKDO) sektörüne ilişkin sera gazı emisyonu ve yutak hesaplamaları gerçekleştirilecek, sektörel bazda iklim politikalarının şekillenmesine bilimsel katkı sunulacaktır.

Ayrıca, iklim değişikliğine bağlı olarak artan kuraklık riskine karşı, tarımsal üretimi izlemek ve gerekli önlemleri zamanında alabilmek amacıyla düzenli tarımsal kuraklık raporları hazırlanacak, bu sayede erken uyarı ve risk yönetimi süreçlerinin etkinliği artırılabilecektir. Bütün bu faaliyetlerle, iklim değişikliğine karşı dirençli bir tarım yapısı oluşturulması ve sürdürülebilir çevre hedeflerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Alt Program Hedefi:

Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı (kümülatif)	Adet	5	1	6*	7	8	9

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstereye İlişkin Açıklama: Ülkemizde arazi kullanımı ve arazi kullanım değişikliğinden kaynaklı emisyon ve yutak miktarı hesaplanacaktır. Göstergenin 2024 gerçekleşme değeri kümülatif, 2025 planlan değeri ise yıllıktır. Gösterge 2026 yılından itibaren kümülatif olarak takip edilecektir. Göstergenin kümülatif başlangıç değeri ise 2020 yılından hesaplanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası İklim Değişikliği Paneli hesaplama metotları kullanılacaktır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı (kümülatif)	Adet	13	2	15*	17	19	23

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstereye İlişkin Açıklama: Bakanlık personelinin ve çiftçilerin iklim değişikliği konusunda bilgi ve kapasitenin artırılması hedefi kapsamında yapılan farkındalık etkinliklerinin sayısını ifade etmektedir. Göstergenin 2024 gerçekleşme değeri kümülatif, 2025 planlan değeri ise yıllıktır. Gösterge 2026 yılından itibaren kümülatif olarak takip edilecektir. Göstergenin kümülatif başlangıç değeri ise 2020 yılından hesaplanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık eğitimlerinin sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Tarımsal kuraklıkla mücadeleyle yönelik izleme ve değerlendirme raporu sayısı (kümülatif)	Adet	-	-	-	96	120	144

Göstergeye İlişkin Açıklama: "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı (2023-2027)" kapsamında İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile ilgili kurum/kuruluşlardan alınan veriler ışığında "İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi" ile "Risk Değerlendirme Komitesi" raporları hazırlanmaktadır. Göstergenin kümülatif başlangıç değeri "2023-2027 Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı" kapsamında 2023 yılından hesaplanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Her ay hazırlanan rapor sayısını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	10.000.000	0	5.500.000	6.765.000	7.644.000
Bütçe İçi	10.000.000	0	5.500.000	6.765.000	7.644.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	10.000.000	0	5.500.000	6.765.000	7.644.000
Bütçe İçi	10.000.000	0	5.500.000	6.765.000	7.644.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri çalışmaları kapsamında Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık (AKAKDO) sektörüne ilişkin sera gazı emisyonları ve karbon yutak kapasitesine yönelik hesaplamalar yapılacaktır.

İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve sektörün iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmak amacıyla, çiftçiler, karar vericiler ve ilgili paydaşlara yönelik kapsamlı farkındalık artırma çalışmaları yürütülecektir.

İklim değişikliğinin en belirgin etkilerinden biri olan kuraklığa karşı, tarımsal üretimi izlemek ve gerekli tedbirleri zamanında alabilmek amacıyla kuraklık izleme çalışmaları yapılacak ve aylık tarımsal kuraklık raporları hazırlanacaktır.

Bütçe Yılı:	2026
Program Adı	TARIM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Olarak Sürdürülebilir, Ülke İnsanın Yeterli ve Dengeli Beslenmesinin Yanı Sıra Arz Talep Dengesini Gözeten, Verimliliği Yüksek, Sosyoekonomik Olarak Gelişen Etkin Bir Tarım Sektörünün Oluşturulması ile Çiftçilerimizin Yaşam Standartlarının Yükseltilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı
- 2- Kırmızı et üretim miktarı
- 3- Tarımsal hasıla

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı	Milyon Ton	134	125,9*	135	136	136

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge kapsamında tarla ürünleri olan tahıllar ve diğer bitkisel ürünler (yem bitkileri hariç), sebzeler, meyveler, içecek ve baharat bitkileri üretim miktarındaki değişim takip edilecektir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	2.328	2.328*	2.387	2.417	2.469

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kişi başı kırmızı et üretim miktarı, kırmızı ette arz güvenliği, hayvansal protein ihtiyacının ne kadarının kırmızı et ile karşılandığı ölçülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Hedef ve tahminlere yerli büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilecek et miktarı ile birlikte ithal edilecek besilik ve kasaplık hayvanlardan elde edilecek et miktarı da dahil edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından uluslararası kabul görmüş kasaplık güç istatistiki yöntemi ile hesaplanmaktadır. Buna göre; Hayvan Varlığı x Kasaplık Güç Oranı x Ortalama Karkas Ağırlığının çarpımı sonucunda Et Üretim miktarı hesaplanmaktadır. Kırmızı et üretim miktarı yılda bir defa yıl sonunda TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Tarımsal hasıla	Milyar TL	2.847,6	3.580,14*	4.218,82	4.596,08	4.728,4

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kollarına ait TÜİK tarafından yayınlanan gayrisafi yurt içi hâsıla tablosunda yer alan verilerdir. Ülkemizdeki ve Dünyadaki ekonomik gelişmelere ve iklim şartlarına göre değişiklik gösterebilir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK tarafından yayınlanan iktisadi faaliyet kollarına göre gayrisafi yurt içi hâsıla tablosunda yer alan "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kolu verileri kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Bütçe Yılı: 2026
Program Adı: TARIM
Alt Program Adı: HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Gerekçe ve Açıklamalar

Hayvansal ürünlerde arz güvenliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında; hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek, hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek, yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak, hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek, hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak, hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak, hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulatmak, damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek, hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak, hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak, çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak görevleri yürütülmektedir.

Hayvancılıkta üretim faktörlerinin optimum kullanımı ve hayvancılık işletmelerinin rasyonel gelişimini temin ederek verimliliğini artırmak, sektörde çalışan kişilerin gelirlerini artırarak yaşam standartlarını yükseltmek amaçlanmaktadır. Kaliteli protein kaynağı olan kırmızı et ve sütün tüketicilere makul ve istikrarlı fiyatlarla ulaştırılması hedeflenmektedir. Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Alt Program Hedefi:

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Bal üretimi miktarı	Bin Ton	95,5	120	104,5*	113	117,4	121,6

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık üretilen bal miktarını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Bal üretimi yapılan kovan sayısı	Bin Adet	8.862	8.930	8.930*	8.913	8.895	8.873

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık bal üretimi yapılan aralı kovan sayısını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Buzağı sayısındaki artış oranı	Yüzde	0,3	0,5	1*	1	1,5	1,5

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Buzağı sayısının bir önceki yıla göre değişiminin değerlendirilmesi ile kırmızı et ve süt üretimindeki yeterlilik hakkında bilgi oluşmaktadır. Hedef kitle, yıllara göre buzağı sayısı bilgilerinden yararlanmak isteyen tüm gerçek/tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Göstergenin takibi hayvansal üretimde yeterlilik ile hayvancılık politikalarının belirlenmesinde rol oynayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	291,33	305	305*	310	320	320

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan başına ortalama karkas verimini ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK tarafından açıklanan büyükbaş kırmızı et üretim miktarının kesilen büyükbaş hayvan sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir. Kesilen hayvan sayısı içerisinde yerli erkek ve dişi hayvanlar ile ithal edilen besilik ve kasaplık hayvanlar da bulunmaktadır. Toplam et üretim miktarının kesilen hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Büyükbaş hayvan başına süt verimi	Kilogram	3.300	3.330	3.330*	3.390	3.390	3.400

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan başına yıllık ortalama süt verimini ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Süt üretim miktarının sağılan hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	2,45	0,5	1*	1	1,5	1,5

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan sayısının yıllık artış oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Çiğ süt-yem paritesi	Sayı	1,34	1,3	1,3*	1,3	1,3	1,3

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çiğ süt-yem paritesi süt üretiminde sürdürülebilirliğin göstergesi olup bir litre çiğ inek sütü ile asgari alınabilecek süt yemi miktarını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Litre başına süt fiyatının bir kilogram süt yemi fiyatına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Çiğ süt üretim miktarı	Bin Ton	22.467	21.917	22.500*	22.900	23.050	23.360

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sağılan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilen toplam yıllık süt miktarını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır. (Hayvan sayısı ve ırka dair verimlilik çarpanı üzerinden hesaplanmaktadır.)

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
9- Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	Yüzde	7,9	1,5	1,5*	1,5	1,5	1,5

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tavuk ve hindi eti üretim miktarları toplamının yıllık değişim oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
10- Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	2.105	2.328	2.328*	2.387	2.417	2.469

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kişi başı kırmızı et üretim miktarı, kırmızı ette arz güvenliği, hayvansal protein ihtiyacının ne kadarının kırmızı et ile karşılandığı ölçülmektedir. TÜİK tarafından kırmızı et üretim miktarı verisinin hesaplama metodunda yapılan değişiklikte kasaplık güce göre hesaplanma yöntemine geçilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: Hedef ve tahminlere yerli büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilecek et miktarı ile birlikte ithal edilecek besilik ve kasaplık hayvanlardan elde edilecek et miktarı da dahil edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından uluslararası kabul görmüş kasaplık güc istatistiki yöntemi ile hesaplanmaktadır. Buna göre; Hayvan Varlığı x Kasaplık Güç Oranı x Ortalama Karkas Ağırlığının çarpımı sonucunda Et Üretim miktarı hesaplanmaktadır. Kırmızı et üretim miktarı yılda bir defa yıl sonunda TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
11- Kırmızı et üretim miktarı artışı	Yüzde	-11,7	14,06	10,59*	2,53	1,25	2,15

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge bir önceki yıla göre kırmızı et üretim miktarındaki değişimi göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: İlgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı belirlenmektedir. (2020 yılından itibaren hesaplama modeli değişmiş olup, kasaplık güc hesaplama yöntemini kullanılarak hesaplanmaktadır.)

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
12- Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	21,99	22	22*	22	22	22

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Küçükbaş hayvan başına ortalama karkas verimini ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Küçükbaş (koyun ve keçi) et üretim miktarının kesilen küçükbaş (koyun ve keçi) hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
13- Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	4,85	1,66	7,5*	1,7	1,7	1,75

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Küçükbaş hayvan sayısının yıllık artış oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
14- Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	Bin Hektar	2.203,62	2.400	2.400*	2.600	2.800	3.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: ıslah edilen mera, yaylak ve kışlak alanlarını ifade eder. Meralarda ot verimi ve kalitesini artırmak amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: İl Tarım ve Orman Müdürlüklerince yapılan ıslah projelerine ait alanlar toplanarak elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
15- Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	Yüzde	9,9	1,01	2*	1,75	1,75	1,75

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile sanayiye giden süt miktarındaki değişim ölçülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
16- Sığır karkas et-yem paritesi	Sayı	32,95	22	22*	22	22	22

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sığır karkas et-yem paritesi et üretiminde sürdürülebilirliğin göstergesi olup; bir kilogram karkas et ile asgari alınabilecek besi yemi miktarını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Karkas et kilogram fiyatının bir kilogram besi yemi fiyatına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
17- Yumurta üretimi artış oranı	Yüzde	2,5	0,5	-4,1*	2	1	0,5

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tavuk yumurtası üretim miktarının yıllık değişim oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	5.345.049.000	2.518.764.234	6.343.580.000	7.098.509.000	7.744.534.000
Bütçe İçi	5.345.049.000	2.518.764.234	6.343.580.000	7.098.509.000	7.744.534.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Hayvansal Üretimin Desteklenmesi	27.678.967.000	13.127.896.076	38.572.665.000	42.791.498.000	46.228.067.000
Bütçe İçi	27.678.967.000	13.127.896.076	38.572.665.000	42.791.498.000	46.228.067.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Mera Islah Faaliyetleri	3.686.709.000	1.603.648.685	5.057.434.000	5.706.822.000	6.244.055.000
Bütçe İçi	3.686.709.000	1.603.648.685	5.057.434.000	5.706.822.000	6.244.055.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	36.710.725.000	17.250.308.995	49.973.679.000	55.596.829.000	60.216.656.000
Bütçe İçi	36.710.725.000	17.250.308.995	49.973.679.000	55.596.829.000	60.216.656.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Yeterli ve kaliteli kırmızı et ve çiğ süt üretimine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Arz fazlası çiğ süt üretimi olması halinde bu sütün süt tozuna dönüştürülerek depolanma süresinin uzatılması ve ihraç edilmesi hedeflenmektedir.

Çiftlik hayvanlarına ait ıslah faaliyetlerinin yapılması, ıslahı yapılan hayvanlara ait tüm verim kayıtlarının tutulması ve sonuçlarının sahaya aktarılması çalışmaları yürütülecektir.

Projeler için alt yapı çalışmalarının yapılmasının yanı sıra hayvanlara ait verim değerleri tutulmakta, genomik seleksiyon, suni tohumlama uygulamaları ile damızlık değeri yüksek hayvanların yetiştiricilikte kullanımı sağlanmakta, hayvan bakım, besleme, ıslah vb. konularda yetiştiricilere yönelik eğitim yayım faaliyetleri düzenlenmektedir.

Hayvansal Üretimin Desteklenmesi

Çiğ süt ve kırmızı et yem paritesi sürekli ve etkili bir şekilde gözetlenerek, yetiştiricilerin istikrarlı bir gelire kavuşturulması amaçlanmaktadır. Hayvancılık desteklemeleri kapsamında arıcılık ve ipek böceği yetiştiricileri desteklenmektedir. Çiftlikte hayvan refahının geliştirilmesi için büyükbaş ve küçükbaş hayvan ahır ve ağılların modernizasyonuna hibe desteği sağlanacaktır. Alternatif üretim modelleriyle arıcılık, ipek böcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği konusunda uygulanacak projelere hibe desteği sağlanacaktır.

Mera Islah Faaliyetleri

Hayvancılık sektörünün kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması için mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitesinin artırılması ve ot kalitesinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

Alt Program Adı: BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ**Gerekçe ve Açıklamalar**

Bitkisel ürünlerde arz güvenliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek, bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek, insan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak, bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak, tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek, 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek faaliyetleri yürütülmektedir.

Bitkisel ürünlerde arz güvenliği alt programı ile tarımsal ürünlerde arz talep dengesinin sağlanması ve fiyat değişimlerinin kontrol altına alınması amaçlanmaktadır. Alt program kapsamında bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyon kullanımının artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, tarımsal üretim, tarım ve sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtü altı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları yürütülecektir. Ayrıca ülkemiz için önemli, stratejik ve arz açığı olan tarım ürünlerini öncelikle kendi kaynaklarımızdan karşılamak, desteklemelerin daha sağlıklı ve rasyonel dağılımını sağlamak hedeflenmektedir.

Alt Program Hedefi:

Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	Yüzde	-1,1	0,75	-8,37*	7,23	0,74	0,74

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: İlgili yılda destek sağlanan bitkisel ürünlerin hammadde halindeki üretim miktarının bir önceki yıldaki üretim miktarına göre artış oranını ifade etmektedir. Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı, ürün arzında sürdürülebilirliği sağlayacak politikalar üretilmesi için önemlidir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan bitkisel üretim istatistikleri esas alınarak, Bakanlık tarafından destek sağlanan ürünlerin üretiminde bir önceki yıla göre hesaplanan değişim oranıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	7.732.490,5	8.796.296	8.224.537*	8.863.636	8.928.571	8.928.571

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge kapsamında ihraç edilen bitkisel ürün miktarı takip edilmekte olup toplam ihracat içerisindeki katkısına ilişkin değerlendirme imkanı sağlamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- İthal edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	13.790.129,95	21.000.000	21.000.000*	20.750.000	20.500.000	20.250.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile ithal edilen bitkisel ürün miktarı takip edilmekte olup temel anlamda üretim projeksiyonun belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	Hektar	393.146	374.000	395.000*	396.000	397.000	398.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: İyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalandırılan alan takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sertifikalandırılan alanların toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Sertifikalandırılan alanların toplamıdır.

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Kaba yem üretimi	Milyon Ton	71	75	71,5*	72	72,5	73

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kaliteli kaba yem üretim miktarı ölçülmektedir. Hedef kitle hayvancılık sektörüdür. Kaba yem üretim miktarı yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Meralar, yem bitkisi üretimi vb. kaynaklardan elde edilen yıllık kaba yem miktarları toplanarak elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	Adet	21.155	22.600	22.600*	24.100	25.600	27.100

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde tohumluk ticaretine konu edilecek olan bitki türlerine ait çeşitlerin sayısıdır. Yıl içerisinde kayıt altına alınan tüm bitki çeşitlerini kapsar. Hedef kitlesi tohumculuk sektörüdür. Bitkisel üretimde verimli, kaliteli ve üstün vasıflı çeşitlerin üretim planlaması ve takibinin sağlanması açısından fayda beklenmektedir. Verilerin temin edilmesi çeşit tescil başvurusu ile başlayıp tescil kaydı ile sonlanan bir süreci kapsadığından, raporlama işlemleri süreç sonuçlarına göre değişkenlik gösterebilir.

Hesaplama Yöntemi: Kamu ve özel sektör tohumculuk kuruluşlarının yıllık olarak kayıt altına aldıkları tohumluk çeşidi sayısının toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	Yüzde	100	100	99,39*	100	100	100

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: 4634 Sayılı Şeker Kanunu gereği yurt içi şeker talebinin Cumhurbaşkanlığı Makamınca belirlenen şeker kotalarına (A Kotası) karşılık olarak yapılan yurt içi üretim ile karşılanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Şeker Fabrikalarından elde edilen A kotası karşılığı pancar şekeri (sakkaroz) verileri ile hesaplanmaktadır. Yılı verisi, 1 Eylül'de başlayıp 31 Ağustos'ta tamamlanan pazarlama yılını içermektedir.

Verinin Kaynağı: Şeker Dairesi Başkanlığı, Şeker Fabrikaları

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	Bin Ton	460,24	422	466*	467	467	467

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı takip edilmekte olup, kültüre alınarak yetiştiriciliği yapılan ürünlerin yaygınlaştırılması ve tıbbi aromatik bitki tüketim bilincinin artmasına bağlı olarak üretimde artış öngörülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'te yer alan üretim rakamlarında yıllar itibarıyla ortaya çıkan artış ivmesi dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
9- Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	Hektar	241.490	344.000	246.000*	250.000	255.000	260.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Organik tarım kapsamında sertifikalandırılan alan takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sertifikalandırılan alanların hektar bazında toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
10- Organik ve organomineral gübre kullanım miktarı	Bin Ton	-	630	400*	450	500	550

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kullanılan yıllık organik ve organomineral gübre miktarını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Gübre Takip Sistemi veri tabanında sevkiyat miktarları toplamıdır. Gösterge değerleri yıllık olarak verilmiştir.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (Gübre Takip Sistemi)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
11- Sertifikalandırılan fide/fidan üretim miktarı	Adet	200.000.000	205.000.000	205.000.000*	210.000.000	215.000.000	220.000.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge değeri yıllık olarak verilen sertifikalı fidan/fide üretim beyannamelerine istinaden sertifikalandırılan fidan/fide miktarını ifade etmektedir. Hedef kitlesi, ülkemizdeki fidan/fide üreticileri, ihraç eden kuruluşlar ve çiftçilerdir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak üretimi yapılan sertifikalı fidan/fide miktarıdır. Sertifikasyon kuruluşlarında düzenlenen sertifika verilerine göre gösterge rakamları ocak ayı itibarıyla raporlanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü, Karacabey Fidan ve Fide Test Merkezi Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
12- Sertifikalandırılan tohum üretim miktarı	Ton	1.350.000	1.375.000	1.375.000*	1.400.000	1.450.000	1.475.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde üretilen tohum miktarlarından tohum sertifikasyon süreci tamamlanıp sertifikalandırılan tohum miktarını ifade etmektedir. Hedef kitlesi, ülkemizdeki tohum üreticileri, yetiştiricileri ve kamu ve özel tohumculuk kuruluşlarıdır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak üretimi yapılan sertifikalı tohum miktarıdır. Sertifikasyon kuruluşlarında düzenlenen sertifika verilerine göre gösterge rakamları takip eden yılın mart ayı itibarıyla raporlanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Kamu ve Özel Sertifikasyon kuruluşları

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
13- Tahıl ekiliş alanı	Milyon Hektar	-	-	-	11,66	11,72	11,78

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık tahıl ekiliş alanını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
14- Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	Milyon Ton	4,12	4,6	4,18*	4,75	4,8	4,95

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yağlı tohumlu bitkiler grubundaki bitkisel ürünlerin üretim miktarındaki değişimin takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
15- Yem bitkileri ekiliş alanı	Hektar	-	-	-	2.740.000	2.750.000	2.760.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile yem bitkilerinde üretim yapılan alan takip edilmekte olup üretim alanındaki artışların takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumundan (TÜİK) alınan yem bitkileri yıllık ekiliş alanları verisi kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	5.364.112.000	2.694.540.425	6.254.970.000	7.045.185.000	7.706.022.000
Bütçe İçi	5.364.112.000	2.694.540.425	6.254.970.000	7.045.185.000	7.706.022.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Bitkisel Üretimin Desteklenmesi	94.984.787.000	65.739.704.407	112.409.985.000	124.704.669.000	134.719.651.000
Bütçe İçi	94.984.787.000	65.739.704.407	112.409.985.000	124.704.669.000	134.719.651.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	100.348.899.000	68.434.244.832	118.664.955.000	131.749.854.000	142.425.673.000
Bütçe İçi	100.348.899.000	68.434.244.832	118.664.955.000	131.749.854.000	142.425.673.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:**Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri**

Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, üretimin, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyonun artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, bitkisel üretimin, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtü altı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi, seracılığa uygun bölgelerde altyapının geliştirilmesi çalışmaları proje bazlı olarak yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde çeşidin kayıt altına alınması için yetkili resmi kuruluş tarafından kurulan FYD (farklılık, yeknesaklık ve durulmuşluk) denemeleri ile çeşidin diğer kayıtlı çeşitlerden farklılığı, yeknesaklığı (çeşide ait tüm tohumlukların aynı özelliğe sahip olması) ve çeşidin özelliklerinin durulmuşluğu (yıldan yıla herhangi bir değişim göstermemesi) belirlenmektedir.

"Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında demonstrasyonlar, eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve organik ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler, organik tarımda ihtiyaç duyulan konularda yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve organik ürünlere güvenilirliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri ile numune alımı faaliyetleri yürütülmektedir.

"İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketicinin bilinçlendirilmesi ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlere güvenilirliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Şeker pancarında verimliliğin artırılarak şeker maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla eğitim ve yayım faaliyetleri yapılacaktır. Teknolojik altyapı kullanarak nişasta bazlı şeker ve kristal şeker üretim ve arzının kotaya uygunluğu izlenecek ve denetlenecektir.

Bitkisel Üretimin Desteklenmesi

2025 üretim yılından itibaren uygulamaya başlanan yeni destekleme modeli ile 13 stratejik ürün ve yem bitkileri ürün grubunda Tarım Havzaları bazında 3 yıllık üretim planlaması gerçekleştirilmiş olup bitkisel üretim desteklemeleri "Temel Destek, Planlı Üretim Desteği ve Üretimi Geliştirme Desteği" olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır. 945 tarım havzası bazında planlı üretim çalışmaları devam etmektedir.

Alt Program Adı:

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Gerekçe ve Açıklamalar

Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek, balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak, ithal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek, balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak, balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihlal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanıma esaslarını belirlemek, balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak, balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak, ülkemiz denizlerinde ve iç sularında avcılık ve yetiştiricilik yoluyla gerçekleştirilen üretim faaliyetlerinin izlenmesi, su ürünleri üretimine ilişkin verilerinin elde edilmesi ve değerlendirilmesi görevleri yürütülmektedir.

Su ürünleri avcılığının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda yapılması ve su ürünleri yaşama alanlarının korunması büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda kaynakların korunması, su ürünleri üretiminin devamlılığını sağlamada belirleyici faktördür. Su ürünlerinin yaşam alanlarının ve kaynakların korunmasını, kullanım dengesi gözetilerek işletilmesini sağlamak amacıyla; su ürünlerinin avcılık miktarlarının izlenmesi, stoklar ve avlanılacak miktarlara ilişkin bilgi edinilmesi, türlerle ilişkin yönetim planlarının hazırlanması, alıcı ortam izleme çalışmalarının yapılması ve ülkemiz balıkçıların uluslararası sularda avcılık yapabilme imkânlarının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Alt Program Hedefi:

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)	Ton	552.614	644.000	632.827*	715.000	795.000	875.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile desteklenen su ürünleri miktarı takip edilmekte olup su ürünleri yetiştiriciliğinin desteklenmesi sonucunda üretimde artış yaşanması ve sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliğinde yer alan hükümleri sağlayan ve başvuruda bulunan üreticilerin ibraz ettiği belgeler kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	Milyon Adet	354,31	409,59	409,59*	449,59	489,59	559,59

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Balıklandırma ile doğal stokların artırılması ve nesli tehlikede olan su ürünleri stoklarının desteklenmesiyle üretim artışı sağlanması amaçlanmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Bakanlığımız Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü uhdesine geçirilmesine müteakip Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne ilave olarak Adana, Amasya, Bolu, Elazığ, Edirne, İzmir, Şanlıurfa illerinde bulunan su ürünleri üretim tesislerinde yavru balık çalışmalarına başlanmış olup bu kapsamda hedef değerlerde artış gözlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gösterge değerinin hesaplanmasında su kaynaklarına bırakılan yavru balık sayısı kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	Adet	162.044	158.000	158.000*	158.000	158.000	158.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sürdürülebilir su ürünleri avcılığı ve kaynaklarının etkin ve dengeli kullanımını gözetmek amacıyla denetim mekanizmasının etkinliğinin yıllık ve dönemsel olarak değişkenliği izlenmektedir. Ayrıca yasa dışı av faaliyetlerinin yoğunlaştığı zamanlar ve dönemler ile sektörde gerçekleşen yenilikler gözlenmekte olup denetim altyapımızın geliştirilmesi konularında bu verilerden faydalanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlığımız koordinesinde, ihbara ve program dahilinde periyodik olarak il müdürlüklerimizce deniz, iç sular, karaya çıkış noktaları, balık halleri, nakil güzergahları, işleme ve değerlendirme tesisleri, soğuk hava depoları, toptan ve perakende satış yerlerinde yapılan denetim sayıları olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	Sayı	4.429	5.100	4.890*	5.350	5.800	6.250

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile su ürünleri desteklerinden yararlanan su ürünleri yetiştiricilerinin sayısı takip edilmekte olup su ürünleri yetiştiriciliğinin desteklenmesi sonucunda üretimde artış yaşanması ve sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliğinde yer alan hükümleri sağlayan ve başvuruda bulunan üreticilerin ibraz ettiği belgeler kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	Yüzde	10	7	7*	15	13	16

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge, yılı su ürünleri ihracat tutarının bir önceki yıl ihracat tutarına göre artış oranını ifade etmektedir. Ülkemiz su ürünleri ihracatı konusunda net ihracatçı olup, su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanarak su ürünleri ihracatının artarak devam etmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı bir önceki yıl gerçekleşen su ürünleri ihracatındaki değişim miktarı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	Yüzde	5	4	4*	4	8	8

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge, yılı su ürünleri üretim miktarının bir önceki yıl üretim miktarına göre artış oranını ifade etmektedir. Kaynakların koruma ve kullanım dengesi gözetilerek, sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının ve güvenli gıda arzının sağlanması amacıyla su ürünleri üretim miktarındaki artış takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Su ürünleri yetiştiriciliği taleplerinin değerlendirilmesi sonucu üretim faaliyetine geçen tesislerin bir önceki yıla göre üretim miktarlarındaki değişim kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	Adet	8.619	8.600	8.600*	8.650	8.700	8.750

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetimler ile kaynakların koruma ve kullanım dengesinin korunarak, sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının ve güvenli gıda arzının sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Yetiştiricilik tesislerinde İl Müdürlükleri tarafından yapılan rutin ve rutin olmayan denetim sayılarıdır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Sucul ekosistemlerden temizlenen atık av aracı miktarı	Metrekare	1.618.000	200.000	700.000*	400.000	400.000	400.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Balıkçılık faaliyetleri esnasında istemli/istemli olarak sucul ekosistemlerde bırakılan hayalet ağların bulundukları noktalardan uzaklaştırılarak insan kontrolü dışında gerçekleştirdikleri hayalet avcılığın ve oluşturdukları mikro ve makro düzeydeki kirliliğin engellenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Temizlenen ağların m² cinsinden miktarları kullanılacaktır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	6.104.072.000	3.042.007.108	7.791.901.000	8.788.705.000	9.603.579.000
Bütçe İçi	6.104.072.000	3.042.007.108	7.791.901.000	8.788.705.000	9.603.579.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	415.881.000	239.679.174	418.376.000	464.135.000	501.410.000
Bütçe İçi	415.881.000	239.679.174	418.376.000	464.135.000	501.410.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	6.519.953.000	3.281.686.283	8.210.277.000	9.252.840.000	10.104.989.000
Bütçe İçi	6.519.953.000	3.281.686.283	8.210.277.000	9.252.840.000	10.104.989.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

Su ürünleri stoklarının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yasadışı avcılığın önlenmesi için denizlerde ve iç sularda karaya çıkış noktalarında, yol güzergâhlarında, toptan ve perakende satış yerlerinde, balık unu fabrikalarında ve işleme tesislerinde denetim faaliyetleri yapılacaktır.

Yetiştiricilik tesislerinde de yavru bırakma, hasat, işletme kayıtları, destekleme faaliyetleri denetlenecektir.

“Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı” kapsamında; deniz ve iç su kaynaklarımızın üretim potansiyelleri, balıkçılık av gücü ve çabası, yetiştiricilik tesisleri ve kapasite bilgileri yanında su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği ve ticareti ile ilgili veriler toplanmakta ve değerlendirilmeler yapılmaktadır.

Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi

Bu faaliyet kapsamında su ürünleri üretiminde verimliliği, çeşitliliği ve kaliteyi yükseltmeyi, üretiminin kayıt altına alınmasını, su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, tesislerin hijyen ve teknik altyapılarının geliştirilmesini, gıda güvenliğine katkı yapmayı, tarımsal ve kırsal kalkınmayı teşvik etmeyi, üretici örgütlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için deniz ve iç sularda potansiyel alanların taşıma kapasitesi belirlenerek su ürünleri üretim alanlarımızın artırılması ve yatırımcılara üretim kolaylığı sağlanması için yetiştiricilik alanları belirlenmektedir.

Üretimi gerçekleştirilen yavru balıklarla uygun bulunan su kaynaklarında balıklandırma yapılmakta belli kaynaklarda izleme çalışmaları da yürütülmektedir.

Su ürünleri yetiştiricilik ürünlerinin üretiminin izlenebilirliği ve güvenilirliği, ulusal/uluslararası pazarlamada markalaşma ve su ürünleri tüketiminin artırılmasına katkı sağlanması amacıyla yetiştiricilik ürünlerinin etiketlenmesi için yetiştiricilerin teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Ülke genelinde su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla etkinlikler ve faaliyetler düzenlenecektir. Balığın beslenmedeki önemi konusunda farkındalık oluşturmak için kamu spotu hazırlanacak ve ülkemizde kişi başına su ürünleri tüketimini artırmak amacıyla ülke genelinde çeşitli reklam, tanıtım vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Geleneksel kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması ve desteklenmesi ile küçük ölçekli balıkçı gemileri ve bu gemilerde çalışan balıkçıların avlanma yöntemi, avlanılan ürün ve miktarlarının kayıt altına alınması ve geleneksel yöntemlerle avcılık yapan bu balıkçıların sosyoekonomik durumlarına ilişkin verilerin toplanması, güncellenmesi ve periyodik olarak izlenmesi, sektörün yönetimine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli programlar oluşturulmasını amaçlanmaktadır.

Balon balığı avcılığının desteklenmesi ile ülkemiz karasularında yayılım gösteren yabancı istilacı balon balıklarının üzerinde av baskısı oluşturularak mevcut popülasyonlarının ve stok katılım oranlarının düşürülmesi, ülke balıkçılığının ve ekonomisinin uğrayacağı zararın azaltılması, sucul biyolojik çeşitliliğin ve stokların korunması, kaynakların sürdürülebilir ve rasyonel kullanımının sağlanması ve balon balıklarının ekonomiye kazandırılması amaçlanmaktadır.

Alt Program Adı:

TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Gerekçe ve Açıklamalar

Tarımsal araştırma ve geliştirme alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulamak, çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek, yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak, tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak, toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak, Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek, hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak, denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek, gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak, ulusal ve uluslararası alanda araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek görevleri yürütülmektedir.

Tarımsal kaynakları korumak, iyileştirmek, devamlılığını sağlamak, üretimde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirmek, yaygınlaştırmak, tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvencesini sağlamak hedeflenmektedir. İç ve dış pazarın talep ettiği yeni tür ve çeşitler ile modern teknolojiler sektöre kazandırılacak ve kitle yayım araçlarının desteği ile yaygınlaştırılacaktır. Böylece üretim, verim ve kalite artırılabilecek, ürün çeşitliliğine katkı sağlanacaktır. Çeşit zenginliği yaratılarak, pazara arz süresinin uzatılmasına, yüksek verimli ve kaliteli, sofralık ve teknolojik değerlendirmeye uygun, biyotik ve abiyotik streslere dayanıklı/tolerant yeni çeşitlerin ıslahına, sık dikime uygun bodur ve yarı-bodur anaç ıslahına, çevreye-dost yoğun bahçecilik tekniklerinin geliştirilmesine, hasat ve hasat sonrası ürün ve kalite kayıplarının azaltılması için yeni yöntemler geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Alt Program Hedefi:

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metodlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	Adet	541	597	610*	670	730	790

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Bitkisel üretim için geliştirilecek çeşit sayısını ifade eder. Tarla ve bahçe bitkilerinde sektörün ihtiyaçlarına göre yüksek verimli, kaliteli ve abiyotik-biyotik stres koşullarına dayanıklı yeni çeşitler geliştirilecektir. Yeni çeşitler ile ihracatın artırılması ve ekonomiye katkı sağlanması hedeflenmektedir. Olumsuz iklim ve toprak koşulları, alt yapı eksikliği (laboratuvar, arazi ekipman koşulları, personel istihdamı) hedefe ulaşılmasını etkileyen koşullardır.

Hesaplama Yöntemi:

Klasik ve modern ıslah teknikleri ile geliştirilen çeşit sayılarının toplamıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	Adet	121.869	122.097	122.269*	122.669	123.069	123.469

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Koruma altına alınan tohum sayısındaki artış sayesinde genetik kaynaklarımızın koruma altına alınması, araştırmacılara Ar-Ge amaçlı kullanılması ve bu tohumların gelecek nesillere aktarılması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Koruma altına alınan tohum sayısı toplamıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen Ar-Ge faaliyet sayısı (kümülatif)	Adet	21	24	24*	27	30	33

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge ile ülkemizde mevcut zararlı organizmalarla mücadelede başta biyolojik mücadele olmak üzere alternatif mücadele metotlarının kullanılmasına öncelik vermek ve zirai mücadele ilaçlarının kullanımını asgariye indirmek suretiyle zirai mücadelenin ekonomik ve etkili bir şekilde yapılabilmesini sağlamak amaçlanmaktadır. Diğer taraftan pestisit kalıntısı olmayan güvenilir ürünler elde etmek, başta insan sağlığı olmak üzere çevreyi ve doğal dengeyi korumak da amaçlanmaktadır. Hedef kitle: üreticiler, üniversiteler, özel sektör, çiftçi örgütleri, vb. Göstergenin elde edilmesini iklim koşulları, bütçe, teknik eleman eksikliği, altyapı sorunları, laboratuvar malzeme ve cihazlarının eksikliği etkileyebilecektir.

Hesaplama Yöntemi:

Uluslararası metotlar kullanılarak bilimsel araştırmaların yürütüldüğü laboratuvar, sera ve arazi çalışmaları sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Bitkisel üretimde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	2.740	2.820	2.897*	2.977	3.057	3.137

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Mevcut genetik ve yerli kaynaklarımızda bulunan materyal değerlendirilerek, gerektiğinde yurt dışından gen havuzu için materyal temin ederek; hastalıklara dayanıklı ve farklı ekolojik koşullara uygun, üretici ve tüketici taleplerine cevap veren klasik ve modern ıslah yöntemleri kullanılarak geliştirilecek yeni çeşitlerle üretim ve pazarlama potansiyelini artırmak amaçlanmaktadır. Ayrıca bu projeler ile kalite, yetiştirme tekniği ve hasat sonrası fizyoloji çalışmaları da yapılarak geliştirilen çeşitlerden en yüksek fayda sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Bitkisel üretim ve pazarlama potansiyelini artırmak için yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin toplam sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Gıda ve yemde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	191	216	219*	244	264	284

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gıda ve yem güvenilirliğini sağlamaya, kaliteli gıda ve yem üretimini artırmaya, geleneksel gıdaların endüstriyel üretimini teşvik etmeye, yeni ürünler geliştirmeye, gıda ve yem analizlerinde yeni metotların kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik araştırma projeleri yapılarak gıda-yem sektörüne katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Enstitü Müdürlüklerimiz ile araştırma yetkisi bulunan Bakanlığımız Laboratuvar Müdürlüklerince gıda hayvan besleme ve yem konularında Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünce (TAGEM) sonuçlandırılan proje sayılarının kümülatif toplamıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	454	534	534*	610	685	765

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Geliştirilen veteriner tıbbi ürün, teşhis metodu, epidemiyolojisi araştırılan hastalık sayısı ve ıslah proje sayıları ile ölçülmektedir. Hayvan hastalıklarının erken teşhisi ve hastalıklara karşı veteriner tıbbi ürünlerin geliştirilmesi ile hayvan yetiştiriciliği yapan üreticilerin gelirlerini, hayvansal verim ve kaliteyi artırmak amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Hayvan sağlığı alanında sonuçlanmış projelerden elde edilen veteriner tıbbi ürün, teşhis metodu ve epidemiyolojisi belirlenen hastalık sayısı ile hayvan yetiştirme, ıslah konularında yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin toplam sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	Adet	42.865	50.000	42.289*	55.000	60.000	60.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: İrk bazında halk elinde ve Bakanlığımıza bağlı 6 araştırma enstitüsünde mevcut hayvan sayılarının belirlenen sayının altına düşmesinin engellenmesi hedeflenmektedir. Nesli tehlike, tehdit altında olan ve korunması gereken ırklarımızın belirlenmesi, ülkemize özgü hayvan genetik kaynaklarının sayılarının artırılması ve tanımlanması, bu ırkların yetiştirici elinde olanların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlığımıza bağlı 6 araştırma enstitüsü bünyesinde korunan ve halk elinde koruma altına alınan 5 sığır, 11 koyun, 10 keçi, 3 arı ve 2 ipek böceği türüne ait gen kaynaklarının sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Su ürünlerinde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	347	391	414*	470	530	595

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Su Ürünleri Araştırmaları kapsamında, Balıkçılık Yönetimi, Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği, Su Ürünleri Genetik Kaynakları, Kaynak Yönetimi ve Çevre olmak üzere dört farklı program altında su ürünleri sektörünün ihtiyacı olan konu başlıklarında yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlığımıza bağlı 6 araştırma enstitüsü bünyesinde yeni teklif edilen ve devam eden projelerin toplamından sonuçlanan projeler çıkarılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
9- Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	344	359	375*	425	467	510

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge toprak ve su kaynaklarının korunması için yürütülen toplam proje sayısını (yeni teklif, devam, sonuç, bilgi) vermektedir. Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi çerçevesinde tarımsal sulama ve arazi ıslahı, bitki besleme ve toprak yönetimi, iklim değişikliği ve tarımsal ekoloji ile tarımsal mekanizasyon ve bilişim teknolojileri konularında ilgili paydaşlara uygulamada katkı sağlayacak Ar-Ge sonuçlarını aktarmak üzere yapılacak çalışmaları kapsamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Toprak ve su kaynaklarının korunması için yürütülen toplam proje sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	1.492.307.000	488.485.389	1.764.872.000	1.960.314.000	2.118.966.000
Bütçe İçi	1.492.307.000	488.485.389	1.764.872.000	1.960.314.000	2.118.966.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	8.591.109.000	4.022.030.485	10.725.252.000	12.035.868.000	13.158.762.000
Bütçe İçi	8.591.109.000	4.022.030.485	10.725.252.000	12.035.868.000	13.158.762.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	10.083.416.000	4.510.515.874	12.490.124.000	13.996.182.000	15.277.728.000
Bütçe İçi	10.083.416.000	4.510.515.874	12.490.124.000	13.996.182.000	15.277.728.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

Verim ve kaliteyi artırmak, yeni çeşit ırk ve teknoloji geliştirmek, genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak için Ar-Ge destek programı 2007 yılından beri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda özel sektör, üniversite ve STK'ların Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Uygulanan projeler izlenmekte ve denetlenmektedir.

Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

Ülkemizde ekonomik öneme sahip bitkisel üretimdeki zararlı organizmalara karşı biyolojik ve biyoteknik mücadele için preparat veya tuzak geliştirilmesine yönelik projeler yapılacaktır.

Ülke genetik kaynaklarımızın kayıt altına alınması sağlanacaktır.

Hayvansal üretimde yüksek verimli ve kaliteli damızlıkların kullanılması suretiyle üretimi ve kaliteyi iyileştirmek, yeni metot ve teknolojiler ile ekolojilere uygun yetiştirme sistemleri geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü artırmak için araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır.

Araştırmalar ile aşılardan etkinlikleri artırılacak, hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotlar geliştirilecek, epidemiyolojik araştırmalar ile hayvan hastalıkları mücadele stratejilerine katkı sağlanacaktır.

Alt Program Adı: TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ**Gereke ve Açıklamalar**

Tarım teknolojileri ve bilgi sistemleri alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, entegre idare ve kontrol sistemi dâhil olmak üzere, görev alanına giren konularda bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve güncel tutmak görevleri yürütölmektedir.

Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir, ölké insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözetén üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, ileri teknolojiye dayalı etkin bir tarım sektörü oluşturularak ihracatın ve verimlilik artışları yoluyla tarımsal katma değérin artırılması sağlanacaktır. Tarımda ileri teknoloji kullanımı ve mekanizasyonun yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve üreticilerin sorunlarına çözüm bulmak için modern teknolojinin tarımsal üretim sürecine dâhil edilmesini sağlamak amaçlanmaktadır.

Alt Program Hedefi:

İklim değışikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı alan	Bin Hektar	-	17.339	17.006*	17.300	17.500	17.700

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekteşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çiftçiler tarafından beyan edilmiş üzerinde üretim yapılan Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı toplam alanı ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Çiftçilerin İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri veya e-devlet üzerinden başvuru yaparak üretim yaptıklarını beyan ettikleri arazilerin toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- İklim dostu akıllı tarım teknoloji sistemleri kullanan işletme sayısı (Kümülatif)	Adet	0	410	410*	500	700	700

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekteşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Eş finansman desteğı (hibe uygulaması) kapsamında kaç işletmenin bu teknolojilere sahip olacağını gösterecektir.

Hesaplama Yöntemi: Yapılacak başvurulara bağılı olarak başarılı bulunan projelerin hibe almaya hak kazanan sayısı üzerinden hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	Adet	1.446	2.300	2.300*	2.350	2.400	2.450

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarım Makineleri ve Tarım Teknolojisi Araçlarının Deney ve Denetim Esaslarına İlişkin Yönetmelik kapsamında Bakanlığımızca deney yapma yetkisi verilmiş olan kurumlar tarafından düzenlenen deney raporunu ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlığımızca deney kuruluşlarına sevki yapılması sonrasında hazırlanan deney raporları sayısı toplanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (Bakanlık tarafından yetkilendirilen Deney Kurumları)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000
Bütçe İçi	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000
Bütçe İçi	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Tarımsal mekanizasyon konusunda mevcut durum tespiti yapılacak, ardından yeni tarım teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. İklim dostu akıllı tarım teknolojilerinin mevcut durumunun belirlenmesi çalışması (TUCSAP projesi kapsamında) 81 ilde yapılacaktır. Çıkacak rapor sonrasında hedef gruplara iklim dostu akıllı tarım teknolojileri konusunda eğitim ve farkındalık çalışmaları ile teknolojilerin tanıtımı yapılarak kullanımının yaygınlaşması sağlanacak ve yine proje kapsamında eş finansman (Hibe) ile de iklim dostu akıllı tarım teknolojilerine sahip olmaları desteklenecektir. Bitkisel üretim faaliyeti yapılan alanların, faaliyeti yapan üreticilerin, üretim bilgilerinin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanı olan Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı alanın takibi ve artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Bütçe Yılı:	2026
Program Adı	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Toprak ve Su Kaynaklarının Etkin ve Sürdürülebilir Kullanımının Sağlanması, İklim Değişikliği, Çölleşme ve Erozyonla Etkin Mücadele Edilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi (kümülatif)
- 2- Sulama oranı
- 3- Sulamaya açılan brüt tarımsal alan (kümülatif)
- 4- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)
- 5- Toplam su potansiyelinin hizmete sunulan miktarı
- 6- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi (kümülatif)	Milyon m ³	183.953,25	183.738,99*	184.211,31	184.441,33	193.040,35

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi; normal su seviyesindeki (NSS) depolama kapasitesi esas alınarak kümülatif milyon metreküp olarak takip edilmektedir. 2025 yılında teknik ve idari kriterler ile bütçe esasları kapsamında gerçekleşmenin 325,66 milyon m³ olması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İnşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi; normal su seviyesindeki (NSS) depolama kapasitesi esas alınarak kümülatif milyon metreküp cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Sulama oranı	Yüzde	70	70*	71	72	72

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından işletmeye açılan sulama alanlarında sulama oranının 2025 yılı sonunda %70'e çıkarılması hedeflenmekte olup gösterge ile izlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama yapılan alanın sulama yapılabilecek toplam alana oranı yüzde olarak hesaplanmaktadır. Göstergenin verileri izleyen yılın Nisan ayında elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Sulamaya açılan brüt tarımsal alan (kümülatif)	Milyon Hektar	7,32	7,27*	7,34	7,5	7,85

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sulamaya açılan alan kümülatif brüt milyon hektar olarak takip edilmektedir. 2,29 milyon hektar Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve halk sulamalarıdır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından sulamaya açılan alanlarla birlikte takip edilmektedir. 2025 yılında 118.975 ha tarımsal alanın sulamaya açılması hedeflenmiş ancak teknik ve idari kriterler ile bütçe esasları kapsamında 48.762 ha sapma ile 2025 yılı gerçekleşmesinin 70.213 ha olması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama tesisleri inşaatını müteakip açılan kümülatif brüt alan milyon hektar cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)	Hektar	8.041.617	7.811.717*	8.163.738	8.766.738	10.000.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ Genel Müdürlüğünce arazi toplulaştırması yapılan alanın Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce kadaastro kontrolü ve tapu tescili sonucu oluşan kısmı, hektar (ha) cinsinden arazi toplulaştırması yapılmış alan olarak gösterge ile takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Arazi toplulaştırması tescili yapılan alan kümülatif brüt hektar olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Toplam su potansiyelinin hizmete sunulan miktarı	Bin m ³	62.999.745	62.326.627,4*	63.055.116,8	64.385.476,8	67.384.039,39

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Toplam su potansiyelinden hizmete sunulan miktar, sulama, içme-kullanma ve sanayi suyu olarak kullanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Gerçekleşmesi tamamlanan son yılın üzerine kümülatif olarak eklenmeler yapılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)	Bin Hektar	1.765	1.765*	1.805	1.845	1.885

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kaybının azaltılması amacıyla havza bazında entegre ve katılımcı kalkınma modeli yaklaşımı esas alınarak yerel yönetimler, halk ve diğer ilgi gruplarıyla iş birliği çerçevesinde erozyonla mücadele edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Toprak kaybı kontrol altına alınan alan büyüklüğünün hektar olarak kümülatif değerini ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü Veri Kayıt Sistemi

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bütçe Yılı: 2026
Program Adı: TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Alt Program Adı: TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Gerekçe ve Açıklamalar

Toprak kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında, toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemek, bu faaliyetlere proje bazında destek sağlamak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyon sağlamak, su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak, arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek görevleri yürütülmektedir.

Toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projeleri gerçekleştirilerek toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi ile sürdürülebilir refahın korunması sağlanacaktır. Arazi edindirme çalışmaları ile işletmelerin, arazi büyüklüğünün yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğüne ulaştırılması sağlanacaktır. Ekonomik olarak sulanabilir tüm arazilerin modern tekniklerle sulanması için sulama tesisi inşaatları yapılacak tarımda suyun etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılması sağlanacaktır.

Alt Program Hedefi:

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Arazi kullanım planlaması yapılan alan	Hektar	0	4.300.000	0*	2.000.000	6.800.000	11.000.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Arazi kullanım planları ile su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekilleri belirlenecektir. Arazi kullanım planlaması çalışmaları kapsamında üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri, mevcut ve potansiyel kullanım şekilleri ile arazi kullanım türleri belirlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Proje bazlı yıllık arazi kullanım planlaması yapılan alan miktarıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Detaylı toprak etüdü yapılan alan	Hektar	2.000.000	4.484.000	4.484.000*	3.641.352	5.500.000	3.400.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışılarak "Ulusal Toprak Veri Tabanı" çalışması tamamlanacaktır. Bu veri tabanında bulunan toprak haritaları, arazi ile ilgili her türlü planlama, proje ve karar aşamalarında bulunması gereken en önemli doğal kaynak araştırmalarıdır.

Hesaplama Yöntemi:

Proje bazlı detaylı toprak etüdü yapılan alan miktarıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	Adet	468	467	500*	500	500	500

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar, İl Toprak Koruma Kurullarından görüş alınarak Bakanlığın teklifi ve Cumhurbaşkanı kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir. Tarımsal bütünlük gözetilerek tarım arazilerinin korunması esas alınmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Cumhurbaşkanlığı kararı ile koruma altına alınan toplam ova sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar, İl Toprak Koruma Kurullarından görüş alınarak Bakanlığın teklifi ve Cumhurbaşkanı kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir. Tarımsal bütünlük gözetilerek tarım arazilerinin korunması esas alınmaktadır.

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000
Bütçe İçi	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000
Bütçe İçi	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenecektir. Bu kapsamda İl Müdürlükleri ile birlikte 1/25000 ölçekli çalışmalar 2020-2023 yıllarında tamamlanmış olup 1/5000 ölçekli AKUP çalışmalarına yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Türkiye topraklarının tüm özellikleri ile tanınması için detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışarak ulusal toprak veri tabanı oluşturulacaktır.

Alt Program Adı:

SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Gerekçe ve Açıklamalar

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve etkin kullanımı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek, su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınır aşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla iş birliği içinde yürütmek, ulusal su veri tabanı oluşturmak, su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek, içme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek, iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak, havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak, yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek, taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak, nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak, toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak, görevleri yürütülmektedir. Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisini ve uyum faaliyetlerini belirlemek, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır. Su verimliliği seferberliği kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal maksatlı su kullanımlarında verimliliğin artırılması ve bilinçli su kullanımının yaygınlaştırılması ile su kaynaklarının sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Taşkın Yönetim Planları ve Kuraklık Yönetim Planları hazırlanacak, suyun oluşturabileceği taşkın zararlarından yerleşim yerleri ve tarım arazilerinin korunması sağlanacaktır. Ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları yoluyla su sektöründe faaliyet gösteren kurumların kapasite gelişimlerine katkı sağlanacaktır. Su konusunda Ar-Ge faaliyetleri yürütülerek ve uluslararası kuruluşlarla iş birlikleri geliştirilerek ülkemizin küresel su meselelerinin çözümü için su konusundaki bilgi, tecrübe ve başarıları muhtelif platformlarda paylaşılabilecektir.

Alt Program Hedefi:

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- İçme suyu koruma planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	Adet	34	35	35*	40	45	50

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Koruma planı sayısı öncesinde performans göstergesi olarak dikkate alınırken; bazı koruma planlarında (özel hükümlerde) birden fazla içme suyu havzası için tedbirler hazırlandığından koruma planı sayısı yerine süreç içerisinde koruma planı hazırlanan havza sayısının dikkate alınması gerekliliği hasıl olmuştur. İçme suyu kaynaklarının kirlenmesinin önlenmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanabilmesi için havzaya özgü koruma esasları ve koruma alanlarının belirlenmesi maksadıyla öncelikli havzalarda hazırlanan içme suyu koruma planı yapılan havza sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi:**Verinin Kaynağı:****Sorumlu İdare:**

Tamamlanan içme suyu koruma planı yapılan havza sayısıdır.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Nehir havza yönetim planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	Adet	12	18	12*	19	19	21

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Nehir Havza Yönetim Planları ile havzalardaki yerüstü ve yeraltı suyu kaynakları su kütleleri bazında incelenmekte, su kütlelerinin üzerindeki noktasal, yayılı ve hidromorfolojik tüm baskı ve etkiler ile izleme çalışmaları sonucu suyun miktar ve kalite durumları belirlenmektedir. Tüm su kütlelerinde iyi su durumuna ulaşılması maksadıyla alınması gerekli tedbirler ve maliyetler ortaya konulmakta, ekonomik analiz ve modelleme çalışmaları yapılarak önceliklendirilen tedbirlerin uygulama dönemleri belirlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi:**Verinin Kaynağı:****Sorumlu İdare:**

Tamamlanan Nehir Havza Yönetim Planı sayısıdır.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	Adet	11	19	13*	20	21	21

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ulusal Havza Yönetim Stratejisi çerçevesinde Sektörel Su Tahsis Planları ile sektörler arasında kuraklık koşullarının dikkate alınarak su paylaşımının geleceğe yönelik olarak planlanması ve her sektörün ihtiyacı olan suyun planlı bir şekilde karşılanması amaçlanmaktadır. Ayrıca iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi de dikkate alınarak 5 farklı kuraklık durumunda (normal, hafif, orta, şiddetli ve çok şiddetli) her bir alt havza bazında su potansiyeli belirlenerek sektörlerin öngörülen kuraklıktan en az şekilde etkilenmesi sağlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Tamamlanan Sektörel Su Tahsis Planı sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	Adet	225	249	249*	260	270	280

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Su kullanımında verimlilik esaslı planlama yapılarak, su kullanımının optimize edilmesi gerekmektedir. Gösterge, su verimliliği kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal maksatlı su kullanımlarında verimliliğin artırılması için yürütülen projeler ve çalışmalar ile hazırlanan rehber dokümanları, eylem planlarını, sektörel değerlendirme raporlarını, mevzuat çalışmalarını, verilen eğitimleri, düzenlenen etkinlikleri, farkındalık çalışmalarını ve kurumlar arası iş birliği faaliyetlerini içermekte olup su verimliliğine ilişkin yürütülen çalışmaların sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi: Tamamlanan su verimliliği çalışma sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Suyun miktar ve kalitesinin izlendiği nokta sayısı (Kümülatif)	Sayı	1.562	1.689	1.689*	1.953	2.299	2.414

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Su kütlelerinin (nehir, göl, kıyı ve geçiş suları) mevcut durumunun tespit edilebilmesi maksadıyla gözetimsel, operasyonel ve korunan alan izleme noktalarında kimyasal, biyolojik, hidromorfolojik izleme ve saha çalışmaları yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Havza İzleme Programları çerçevesinde suyun kalite ve miktar açısından izlendiği nokta sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Taşkın tahmini ve erken uyarı sistemi geliştirilen havza sayısı (kümülatif)	Adet	-	1	1*	1	6	6

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde 25 adet nehir havzası bulunmaktadır. Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi tamamlanan nehir havzası sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi tamamlanan havza sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Taşkın yönetim planı güncellenen havza sayısı (kümülatif)	Adet	-	-	-	4	8	8

Göstergeye İlişkin Açıklama: Taşkın Yönetim Planı ile taşkın riski ön değerlendirmesi, tehlike haritaları ve risk haritalarının çıktıları kullanılarak, taşkın öncesi, anı ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların, alınacak önlemlerin ve yatırımların yönlendirilebilmesi ile farkındalığın artırılarak can ve mal kayıplarının asgari seviyeye indirilmesi hedeflenmektedir. Tamamlanan Taşkın Yönetim Planlarının 6 yılda bir güncellenmesi hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Taşkın yönetim planı güncellenen havza sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Yerüstü ve yeraltı sularında tarımsal kaynaklı kirlilik izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	Yüzde	91,03	90	95*	90	90	90

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarında tarımsal kaynaklı kirlilik izlemesi yapılan aktif istasyonlardan alınan ve nitrat bilgi sistemine kaydedilen numune sayısının, alınması planlanan numune sayısına oranını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Nitrat bilgi sistemine kaydedilen numune sayısının, alınması planlanan numune sayısına oranlanmasıyla bulunmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000
Bütçe İçi	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000
Bütçe İçi	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler

Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirletici baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirlenmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için eylem planları hazırlanacak ve takibi yapılacaktır.

Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve uygulanan tedbirlerin etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla yerüstü ve yeraltı sularında izleme çalışmaları yürütülecektir. 25 nehir havzasında belirlenmiş olan nitrate hassas bölgelerde, bu bölgelere özgü tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliği önlemek amacıyla hazırlanan nitrat eylem planlarının uygulanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği ve çevre dostu tarımsal uygulama tekniklerinin yaygınlaştırılması amacıyla eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri ve örnek uygulamalar yürütülecektir.

Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi ile sulama suyunun etkin kullanımı artırılabilecek, birim alandan daha fazla ürün/gelir elde edilerek çiftçilerin refah seviyesi yükseltilecektir.

Bütçe Yılı: 2026
Program Adı: TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Alt Program Adı: GIDA GÜVENİLİRLİĞİ

Gerekçe ve Açıklamalar

Gıda güvenirliliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410'uncu maddesi kapsamında güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikalar oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak ve uygulamayı denetlemek, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten iş yerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu iş yerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak, gıda ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek, yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek, yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak, görevleri yürütülmektedir.

Birincil üretim de dahil olmak üzere gıda ve yemlerin üretiminden tüketimine kadar geçirdiği tüm aşamalarda güvenirliliğinin sağlanması ile tüketici sağlığının en üst düzeyde korunması önem arz etmektedir. Gıda ve yem resmi kontrollerinin etkin olarak gerçekleştirilmesiyle, insan ve hayvan sağlığı ile tüketici menfaatinin en üst seviyede korunması için güvenilir gıda arzının sağlanması ve sektörde haksız rekabetin önlenmesi amaçlanmaktadır. Gıda ve yem güvenirliliği alanındaki olası risklerin tespiti yapılarak bu konularda uluslararası standartların gözetildiği, bağımsız, tarafsız, şeffaf ve bilimsel esaslara göre yürütülen risk değerlendirmesi çalışmalarına devam edilmesi hedeflenmektedir. Güvenilir gıda konusunda tüm taraflarla iş birliği yapılması, güvenilir gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerinde benimsenmesi son derece önemlidir. Bu açıdan tüketicilerin de gıdaları güvenilir bir şekilde nasıl tüketebileceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleri hedeflenmektedir.

Bu kapsamda öncelikle gıda arz güvencesinin sağlanması, arz güvencesinin yanında gıda güvenirliliğini sağlamaya yönelik faaliyetler ile gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğinin artırılması, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınması ve gıda güvenirliliğine yönelik uygulamaların geliştirilmesi çalışmaları yürütülecektir.

Alt Program Hedefi:

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenirliliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- Biyogüvenlik mevzuatı kapsamında yemlere yönelik yıllık yurtiçi denetim sayısı	Adet	1.435	1.250	1.250*	1.300	1.350	1.400

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Gösteregeye İlişkin Açıklama: Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde risk esaslı olarak Biyogüvenlik Mevzuatı kapsamında denetimler yapılmakta ve denetimler Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine (GGBS) işlenmektedir. Ayrıca, ülkemize ithal edilen GDO'lu soya fasulyesi ve ürünleri ile GDO'lu mısır ve ürünlerinde yurt içinde yapılan izleme ve numune alma denetimleri yapılmaktadır. Ölçüm olarak elde edilen denetim sayısı, planlanan denetim sayısı ile karşılaştırılır. Böylece Yem İşletmelerinde planlanan denetim sayısına uygunluğu kontrol edilerek denetimin etkinliği sağlanır. Denetim sayıları ile sonraki yıllar denetim planları revize edilebilir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde yapılan denetimler sonucunda, Gıda Güvenliği Bilgi Sisteminden alınan raporlar ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı	Yüzde	10,9	10	10*	10	10	10

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Gösteregeye İlişkin Açıklama: Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Yurt içinde gıda işletmelerinin resmi kontrollerinde alınan numunelerden gıda kodeksine uygun olmadığı tespit edilenlerin alınan toplam numune sayısına oranıdır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	Adet	1.329.000	1.300.000	1.300.000*	1.350.000	1.400.000	1.450.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gıda işletmelerinde gerçekleştirilen resmi kontroller ile gıda güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Göstergenin hedef kitlesi tüketicilerdir.

Hesaplama Yöntemi: İl Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından yürütülen resmi kontrollerin toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı	Adet	20.740	18.500	18.500*	19.000	19.500	19.700

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Belirlenen hedefler doğrultusunda yapılan üretim yeri denetimleri ile riskli görülen ürünlerde ve bölgelerde iç ve dış ticaret açısından sağlıklı ürün temini, kalıntının önlenmesi hedeflenmektedir. Denetimler yıllık oluşturulan program çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gösterge ile yıllık denetim sayısındaki artış ölçülmek istenmektedir. Gösterge değerinin hesaplanması üretim alanlarında hasat öncesi dönemde yapılan pestisit denetim sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Yem işletmelerinde yapılan yıllık hijyen denetimi sayısı	Adet	13.118	15.000	15.000*	15.000	15.000	15.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde risk esaslı olarak hijyen denetimleri yapılmakta ve denetimler Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine (GGBS) işlenmektedir. Ölçüm olarak elde edilen denetim sayısı, planlanan denetim sayısı ile karşılaştırılır. Böylece yem işletmelerinde planlanan denetim sayısına uygunluğu kontrol edilerek denetimin etkinliği sağlanır. Denetim sayıları ile sonraki yıllar denetim planları revize edilebilir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde yapılan hijyen denetimleri sonucunda, Gıda Güvenliği Bilgi Sisteminden (GGBS) alınan raporlar ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Gıda Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	6.642.274.000	3.228.863.517	8.227.173.000	9.271.453.000	10.134.837.000
Bütçe İçi	6.642.274.000	3.228.863.517	8.227.173.000	9.271.453.000	10.134.837.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Yem Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	1.706.825.000	847.371.659	1.985.320.000	2.215.982.000	2.415.141.000
Bütçe İçi	1.706.825.000	847.371.659	1.985.320.000	2.215.982.000	2.415.141.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	8.349.099.000	4.076.235.177	10.212.493.000	11.487.435.000	12.549.978.000
Bütçe İçi	8.349.099.000	4.076.235.177	10.212.493.000	11.487.435.000	12.549.978.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Gıda Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Gıda işletmelerinde gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla kontroller gerçekleştirilmektedir. Resmi kontrollerde Türk Gıda Kodeksine uygun faaliyet gösterilip gösterilmediğinin tespitine yönelik numuneler alınmaktadır.

Yem Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Yem işletmeleri, güvenilir yem arzını sağlamak amacıyla risk esaslı olarak hazırlanan yıllık kontrol planı kapsamında denetlenmektedir.

Alt Program Adı: BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI**Gerekçe ve Açıklamalar**

Bitki sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410'uncu maddesi kapsamında hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek, canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yem dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek, bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak, hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak, hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek, hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek, hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek, hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek, hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek, bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek, bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak, hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirilecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek görevleri yürütülmektedir.

Güvenilir gıda arzını esas alan hayvan sağlığı uygulamaları yoluyla; insan ve çevre sağlığını korumak, hastalık ve zararlılardan dolayı oluşacak ekonomik kayıpları azaltarak arzulan üretim seviyelerine ulaşmak, hayvan refahını korumak, üreticilerin gelir seviyelerini artırmak, ulusal ve uluslararası ticareti kolaylaştırmak amaçlanmaktadır.

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirlerinin alınması, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetlerinin geliştirilmesi, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinliklerinin artırılması ve hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınması amaçlanmaktadır.

Bitkisel üretimde kalitenin artırılması, ürün kayıplarının önlenmesi, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, çevre ve insan sağlığına duyarlı üretim tekniklerinin geliştirilerek uygulamaya aktarılması amaçlanmaktadır.

Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmekte olup bunun yanında zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre zararlı yönetimi (IPM Integrated Pest Management) uygulamaları yaygınlaştırılarak güvenilir gıda arzına katkı sağlanacaktır.

Özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi, iç tüketim ve dış ticarete bu konuda oluşabilecek risklerin ortadan kaldırılması amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir.

Alt Program Hedefi:

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılabilecek, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
1- 2024-2028 dönemi denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	20	40	40*	60	80	100

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Piyasada bulunan ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin, ruhsatına esas özelliklerinde sapma olup olmadığının tespiti için her yıl analizler ve denetimler yapılmaktadır. Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranını ifade eder. Performans göstergesi kümülatif olup, 5 sene içerisinde bitki koruma ürünlerinin %100'ü denetlenecek şekilde plan yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Denetlenen (analiz edilen) bitki koruma ürünü sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünlerine oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
2- 2024-2028 dönemi denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	20	40	40*	60	80	100

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Zirai mücadele alet ve ekipmanı üretimi yapan işletmeler, standartlara ve Bakanlıkça verilen ruhsatnamelere uygun üretim yapıp yapmadıklarının tespiti amacıyla kontrol edilecektir. Denetlenen zirai mücadele alet ve ekipmanları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranını ifade eder. Performans göstergesi kümülatif olup, 5 sene içerisinde zirai mücadele alet ve makinaları işletmelerinin %100'ü denetlenecek şekilde plan yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranıdır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
3- Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı	Bin Dekar	205,95	230	165*	170	175	180

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile bitki sağlığında kimyasal mücadeleye alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Hedef kitle çiftçilerdir.

Hesaplama Yöntemi: Biyolojik-biyoteknik mücadele uygulaması yapılan ve destekleme verilen uygulama alanı toplamıdır. Tarım Bilgi Sistemi (TBS) üzerinden alınan onaylı icmallere esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
4- Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	Yüzde	35	35	35*	35	35	35

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bitki koruma ürünü üretim tesislerinin kalitesinin artırılması ve Bakanlıkça verilen üretim izinlerine uygun üretim yapıp yapmadıklarının belirlenmesi amacıyla, söz konusu üretim tesisleri her yıl yukarıda verilen yüzdelik oranlarında denetlenir.

Hesaplama Yöntemi: Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerleri sayısının toplam üretim yerlerine oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
5- Denetlenen veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan veteriner sağlık ürünleri sayısına oranı	Yüzde	5	5	5*	5	5	5

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Piyasada bulunan ürünlerin kalite standartlarının ürün dosyasına uygunluğu kontrol edilerek piyasa gözetiminin sağlanması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Pazarlama izni almış piyasada bulunan veteriner sağlık ürünlerinin, denetlenen veteriner sağlık ürünleri sayısına oranıdır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
6- Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	Adet	28	35	37*	25	25	35

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mevzuatlar gereği veteriner tıbbi ürün üreten ve kontrol eden tesislerin uygunluğunun tespiti amacıyla rutin denetimler yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinde gerçekleştirilen denetimlerin toplam sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
7- Entegre zararlı yönetimi proje uygulama alanı (kümülatif)	Dekar	8.900.000	13.600.000	13.400.000*	18.000.000	23.000.000	28.000.000

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bitki sağlığında entegre zararlı yönetimi (IPM) ile üretim yapılan örnek üreticiler ve üretim alanları üzerinden diğer üreticilere tanıtılması ve yaygınlaştırılarak üretim yapılan alanların artırılması amaçlanmaktadır (Gösterge kümülatiftir).

Hesaplama Yöntemi: Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) proje uygulama alanıdır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
8- Hastalıktan ari işletme sayısı	Adet	1.343	1.290	1.300*	1.350	1.360	1.370

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ari işletmeler ile brusella ve tüberküloz hastalıklarına karşı mücadele edilecek olup kapsamı bu hastalıklar ile sınırlıdır. Ari işletme destekleri brusella ve tüberküloz hastalıkları nedeniyle ödenen tazminat ödemeleri, ari işletme sayılarını doğrudan etkileyecektir.

Hesaplama Yöntemi: Ari işletme sertifikası verilen işletmelerin sayıları toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
9- Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılama oranı	Yüzde	104,3	85	85*	85	85	85

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Salgın hastalıkların önlenmesi ve yayılımının azaltılarak hayvan ve insan sağlığının korunması temin edilmektedir. Hastalıklar ile mücadelede başarı için bilimsel olarak %85 aşılama oranı hedeflenmektedir. Göstergenin kapsamı programda belirtilen aşılama ile sınırlıdır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık programlar ile il ve ilçe müdürlüklerinin aşılama hedef sayıları belirlenmektedir. Aşı uygulama sayısının programda belirlenen miktar içerisindeki oranı ile hesaplanır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
10- Küpelenen büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	36,46	25	25*	25	25	25

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvanların küpelenmesi ile büyükbaş hayvan varlığımızın ortaya konulması ve hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır. Hayvan varlığındaki ithalat, ihracat ve salgın hastalıklar vb. değişiklikler göstergeyi etkileyebilecek unsurlardır.

Hesaplama Yöntemi: TÜRKVET sisteminde kayıtlı büyükbaş hayvan miktarı içerisindeki yeni küpelenen büyükbaş hayvanların oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
11- Küpelenen küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	40,14	25	25*	25	25	25

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Küçükbaş hayvanların küpelenmesi ile küçükbaş hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır. Hayvan varlığındaki ithalat, ihracat ve salgın hastalıklar vs. değişiklikler göstergeyi etkileyebilecek unsurlardır.

Hesaplama Yöntemi: TÜRKVET sisteminde kayıtlı küçükbaş hayvan miktarı içerisindeki yeni küpelenen küçükbaş hayvanların oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2024	2025 Planlanan	2025 YS Gerç. Tahmini	2026 Hedef	2027 Hedef	2028 Hedef
12- Programlı sağlık taraması gerçekleşme oranı	Yüzde	98,53	85	90*	85	85	85

*Sisteme girilen yıl sonuna ilişkin tahmin verisidir. Yıl sonu gerçekleşme verisi Bakanlığımız 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporunda yer alacaktır.

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hastalıkların ihbara dayalı olmadan teşhis edilmesi için programlı sağlık taramaları gerçekleştirilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık programlar ile il ve ilçe müdürlüklerinin tarama hedef sayıları belirlenmektedir. Tarama sayısının programda belirlenen miktar içerisindeki oranı ile hesaplanır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

(TL)

Faaliyetler	2025 Bütçe	2025 Harcama Haziran	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	5.522.914.000	2.722.508.819	6.514.921.000	7.278.228.000	7.935.381.000
Bütçe İçi	5.522.914.000	2.722.508.819	6.514.921.000	7.278.228.000	7.935.381.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	6.397.755.000	2.823.105.316	8.060.419.000	9.195.479.000	10.114.841.000
Bütçe İçi	6.397.755.000	2.823.105.316	8.060.419.000	9.195.479.000	10.114.841.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	11.920.669.000	5.545.614.136	14.575.340.000	16.473.707.000	18.050.222.000
Bütçe İçi	11.920.669.000	5.545.614.136	14.575.340.000	16.473.707.000	18.050.222.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler

Zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre zararlı yönetimi (IPM Integrated Pest Management) uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmektedir.

Ülkemizde iç tüketim ve dış ticarete özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülmektedir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenmektedir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir. Ayrıca konuyla ilgili görevli personele yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

Aşılama programına alınan büyükbaş hayvanların aşılanarak hastalıkların kontrol altına alınması hedeflenmektedir.

Sağlık taraması ile sahada veteriner hekimler tarafından yürütülen faaliyetler sırasında hayvanların genel sağlık taraması yapılmakta ve hastalıkların erken teşhisi yapılabilmektedir.

Küpeleme hedefleri ile hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanmaktadır.

E. FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

KIRSAL KALKINMA

Alt Program Adı

KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Alt Program Hedefi

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi

Açıklama

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi kapsamında, doğal kaynaklar ve çevrenin korunması hususlarını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi faaliyetleri yürütülecektir. Ziraat odaları, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarına tarımsal yayım ve danışmanlık destekleme ödemesi yapılmaya devam edilecektir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.770.000	51.303	4.777.000	5.300.000	5.725.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	14.790.090.000	2.805.523.835	19.790.217.000	21.954.744.000	23.717.921.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	14.793.860.000	2.805.575.138	19.794.994.000	21.960.044.000	23.723.646.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

KIRSAL KALKINMA

Alt Program Adı

KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Alt Program Hedefi

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

Açıklama

Üreticilerin coğrafi işaret konusunda bilgilendirilmesinin yanında ürünlerini pazarlama olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	5.419.602.000	2.747.413.389	11.442.977.000	12.723.739.000	13.864.755.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	682.367.000	325.990.120	814.476.000	907.785.000	989.198.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	170.787.000	7.314.925	200.515.000	222.445.000	240.308.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	847.604.000	146.305.328	814.048.000	1.018.059.000	1.165.067.000
Sermaye Transferleri	11.000.000	3.520.000	782.000.000	744.910.000	774.510.000
Borç Verme	1.215.761.000	532.461.185	2.500.000.000	2.773.434.000	2.996.167.000
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	8.347.121.000	3.763.004.947	16.554.016.000	18.390.372.000	20.030.005.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

KIRSAL KALKINMA

Alt Program Adı

KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Alt Program Hedefi

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemeciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularında düzenlenen uzun ve kısa süreli kurslar ile gençlere ve yetişkinlere yönelik eğitimler verilmektedir. Kadın çiftçilerin istihdam edilebilmesi, girişimcilik kapasitelerinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla; "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" ve "Aile Çiftçiliğinin Geliştirilmesi" programlarından oluşan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" muhtelif illerde kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir. Ayrıca kadın çiftçilere yönelik yeniliklerin takip edilmesi, kaliteli ürün artışının sağlanması, kırsalda kadın girişimciliğinin özendirilmesi, sosyoekonomik yönden güçlendirilmesi, gelir getirici ve mesleki beceri kazandırılması hedeflenerek çeşitli projeler yürütülmektedir.

Açıklama

Güneydoğu Anadolu Projesi Eğitim ve Yayım Programı kapsamında yazılı ve görsel materyaller hazırlanmakta, Bakanlığın tanıtımı amacıyla fuar, kongre ve sempozyumlara katılım sağlanmaktadır. Kütüphanemizde koleksiyon kontrolü, okuyucu hizmetleri devam etmekte, ayrıca merkez kütüphanelerimizde tarama, dijitalleştirme, güncelleme, e-devlet, dijital kütüphane ve telif yönetimi işleri yapılmaktadır.

İklim değişikliği ve kuraklık ekseninde sulamanın etkinliğinin artırılması amacıyla sulama eğitimleri 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden gelen çiftçi taleplerine uygun olarak planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. Sertifikalı eğitimlerle birlikte çiftçilere yönelik olarak teknik inceleme gezileri düzenlenmektedir. Düzenlenen teknik inceleme gezileri; çiftçilere, sulama sistemlerinin tasarımında uygulanan son teknolojileri ve uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü için geliştirilen teknikleri yerinde görme ve konu uzmanları ile yüz yüze iletişim kurma fırsatı sağlamaktadır. Bu fırsat, çiftçilere karşılaştıkları sorunlar karşısında çözüm becerisi kazandırmaktadır.

Gıda güvenliği kapsamında "Süt Hijyeni", "Süt Sığırcılığında Sağım Hijyeni ve Sanitasyon" konularında Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içerisinde çiftçilere yönelik eğitim programları gerçekleştirilmektedir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	4.655.414.000	2.360.330.161	5.622.286.000	6.265.191.000	6.823.349.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	583.829.000	275.939.360	808.713.000	899.970.000	979.439.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	41.837.000	12.408.630	47.424.000	52.611.000	56.835.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	70.000.000	24.427.048	52.000.000	64.043.000	72.424.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	5.351.080.000	2.673.105.198	6.530.423.000	7.281.815.000	7.932.047.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Alt Program Adı

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM

Alt Program Hedefi

Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması

Açıklama

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri çalışmaları kapsamında Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık (AKAKDO) sektörüne ilişkin sera gazı emisyonları ve karbon yutak kapasitesine yönelik hesaplamalar yapılacaktır.

İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve sektörün iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmak amacıyla, çiftçiler, karar vericiler ve ilgili paydaşlara yönelik kapsamlı farkındalık artırma çalışmaları yürütülecektir.

İklim değişikliğinin en belirgin etkilerinden biri olan kuraklığa karşı, tarımsal üretimi izlemek ve gerekli tedbirleri zamanında alabilmek amacıyla kuraklık izleme çalışmaları yapılacak ve aylık tarımsal kuraklık raporları hazırlanacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	10.000.000		5.500.000	6.765.000	7.644.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	10.000.000		5.500.000	6.765.000	7.644.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	10.000.000		5.500.000	6.765.000	7.644.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Faaliyet Adı

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

Açıklama

Su ürünleri stoklarının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yasadışı avcılığın önlenmesi için denizlerde ve iç sularda karaya çıkış noktalarında, yol güzergâhlarında, toptan ve perakende satış yerlerinde, balık unu fabrikalarında ve işleme tesislerinde denetim faaliyetleri yapılacaktır.

Yetiştiricilik tesislerinde de yavru bırakma, hasat, işletme kayıtları, destekleme faaliyetleri denetlenecektir.

“Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı” kapsamında; deniz ve iç su kaynaklarımızın üretim potansiyelleri, balıkçılık av gücü ve çabası, yetiştiricilik tesisleri ve kapasite bilgileri yanında su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği ve ticareti ile ilgili veriler toplanmakta ve değerlendirmeler yapılmaktadır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	5.081.023.000	2.651.653.818	6.487.798.000	7.233.531.000	7.881.195.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	621.480.000	308.434.937	828.463.000	923.083.000	1.005.524.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.069.000	2.343.685	12.900.000	14.311.000	15.463.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	390.500.000	79.574.668	462.740.000	617.780.000	701.397.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	6.104.072.000	3.042.007.108	7.791.901.000	8.788.705.000	9.603.579.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	6.104.072.000	3.042.007.108	7.791.901.000	8.788.705.000	9.603.579.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Faaliyet Adı

Su Ürünleri Üretiminde Desteklenmesi

Bu faaliyet kapsamında su ürünleri üretiminde verimliliği, çeşitliliği ve kaliteyi yükseltmeyi, üretiminin kayıt altına alınmasını, su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, tesislerin hijyen ve teknik altyapılarının geliştirilmesini, gıda güvenliğine katkı yapmayı, tarımsal ve kırsal kalkınmayı teşvik etmeyi, üretici örgütlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için deniz ve iç sularda potansiyel alanların taşıma kapasitesi belirlenerek su ürünleri üretim alanlarımızın artırılması ve yatırımcılara üretim kolaylığı sağlanması için yetiştiricilik alanları belirlenmektedir.

Üretimi gerçekleştirilen yavru balıklarla uygun bulunan su kaynaklarında balıklandırma yapılmakta belli kaynaklarda izleme çalışmaları da yürütülmektedir. Su ürünleri yetiştiricilik ürünlerinin üretiminin izlenebilirliği ve güvenilirliği, ulusal/uluslararası pazarlamada markalaşma ve su ürünleri tüketiminin artırılmasına katkı sağlanması amacıyla yetiştiricilik ürünlerinin etiketlenmesi için yetiştiricilerin teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Açıklama

Ülke genelinde su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla etkinlikler ve faaliyetler düzenlenecektir. Balığın beslenmedeki önemi konusunda farkındalık oluşturmak için kamu spotu hazırlanacak ve ülkemizde kişi başına su ürünleri tüketimini artırmak amacıyla ülke genelinde çeşitli reklam, tanıtım vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Geleneksel kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması ve desteklenmesi ile küçük ölçekli balıkçı gemileri ve bu gemilerde çalışan balıkçıların avlanma yöntemi, avlanan ürün ve miktarlarının kayıt altına alınması ve geleneksel yöntemlerle avcılık yapan bu balıkçıların sosyoekonomik durumlarına ilişkin verilerin toplanması, güncellenmesi ve periyodik olarak izlenmesi, sektörün yönetimine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli programlar oluşturulmasını amaçlanmaktadır.

Balon balığı avcılığının desteklenmesi ile ülkemiz karasularında yayılım gösteren yabancı istilacı balon balıklarının üzerinde av baskısı oluşturarak mevcut popülasyonlarının ve stok katılım oranlarının düşürülmesi, ülke balıkçılığının ve ekonomisinin uğrayacağı zararın azaltılması, sucul biyolojik çeşitliliğin ve stokların korunması, kaynakların sürdürülebilir ve rasyonel kullanımının sağlanması ve balon balıklarının ekonomiyeye kazandırılması amaçlanmaktadır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	181.000	119.201	176.000	195.000	211.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	415.700.000	239.559.974	418.200.000	463.940.000	501.199.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	415.881.000	239.679.174	418.376.000	464.135.000	501.410.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	415.881.000	239.679.174	418.376.000	464.135.000	501.410.000

İdare Adı
Program Adı
Alt Program Adı
Alt Program Hedefi
Faaliyet Adı

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

TARIM

BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, üretimin, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyonun artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, bitkisel üretimin, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtü altı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi, seracılığa uygun bölgelerde altyapının geliştirilmesi çalışmaları proje bazlı olarak yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde çeşidin kayıt altına alınması için yetkili resmi kuruluş tarafından kurulan FYD (farklılık, yeknesaklık ve durulmuşluk) denemeleri ile çeşidin diğer kayıtlı çeşitlerden farklılığı, yeknesaklığı (çeşide ait tüm tohumlukların aynı özelliğe sahip olması) ve çeşidin özelliklerinin durulmuşluğu (yıldan yıla herhangi bir değişim göstermemesi) belirlenmektedir.

"Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında demonstrasyonlar, eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve organik ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler, organik tarımda ihtiyaç duyulan konularda yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve organik ürünlere güvenilirliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri ile numune alımı faaliyetleri yürütülmektedir.

"İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketicinin bilinçlendirilmesi ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlere güvenilirliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Şeker pancarında verimliliğin artırılarak şeker maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla eğitim ve yayım faaliyetleri yapılacaktır. Teknolojik altyapı kullanarak nişasta bazlı şeker ve kristal şeker üretim ve arzının kotaya uygunluğu izlenecek ve denetlenecektir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	3.914.478.000	2.022.795.550	4.919.809.000	5.484.279.000	5.974.456.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	490.560.000	241.323.746	668.291.000	744.329.000	810.549.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.024.000	5.197.557	30.370.000	33.689.000	36.394.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	254.050.000	21.972.923	149.500.000	183.878.000	207.743.000
Sermaye Transferleri	679.000.000	403.250.648	487.000.000	599.010.000	676.880.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	5.364.112.000	2.694.540.425	6.254.970.000	7.045.185.000	7.706.022.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	5.364.112.000	2.694.540.425	6.254.970.000	7.045.185.000	7.706.022.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlayacaktır.

Faaliyet Adı

Bitkisel Üretimin Desteklenmesi

Açıklama

2025 üretim yılından itibaren uygulamaya başlanan yeni destekleme modeli ile 13 stratejik ürün ve yem bitkileri ürün grubunda Tarım Havzaları bazında 3 yıllık üretim planlaması gerçekleştirilmiş olup bitkisel üretim desteklemeleri “Temel Destek, Planlı Üretim Desteği ve Üretimi Geliştirme Desteği” olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır. 945 tarım havzası bazında planlı üretim çalışmaları devam etmektedir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	38.887.000	21.947	46.185.000	51.236.000	55.350.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	94.945.900.000	65.739.682.460	112.363.800.000	124.653.433.000	134.664.301.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	94.984.787.000	65.739.704.407	112.409.985.000	124.704.669.000	134.719.651.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	94.984.787.000	65.739.704.407	112.409.985.000	124.704.669.000	134.719.651.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Açıklama

Yeterli ve kaliteli kırmızı et ve çiğ süt üretimine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Arz fazlası çiğ süt üretimi olması halinde bu sütün süt tozuna dönüştürülerek depolanma süresinin uzatılması ve ihraç edilmesi hedeflenmektedir.

Çiftlik hayvanlarına ait ıslah faaliyetlerinin yapılması, ıslahı yapılan hayvanlara ait tüm verim kayıtlarının tutulması ve sonuçlarının sahaya aktarılması çalışmaları yürütülecektir.

Projeler için alt yapı çalışmalarının yapılmasının yanı sıra hayvanlara ait verim değerleri tutulmakta, genomik seleksiyon, suni tohumlama uygulamaları ile damızlık değeri yüksek hayvanların yetiştiricilikte kullanımı sağlanmakta, hayvan bakım, besleme, ıslah vb. konularda yetiştiricilere yönelik eğitim yayım faaliyetleri düzenlenmektedir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	4.499.044.000	2.234.717.768	5.366.008.000	5.981.126.000	6.515.262.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	568.093.000	266.179.630	712.362.000	793.458.000	864.286.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.459.000	2.839.528	18.928.000	20.999.000	22.685.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	261.453.000	15.027.308	246.282.000	302.926.000	342.301.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	5.345.049.000	2.518.764.234	6.343.580.000	7.098.509.000	7.744.534.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	5.345.049.000	2.518.764.234	6.343.580.000	7.098.509.000	7.744.534.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvansal Üretim Desteklenmesi

Açıklama

Çiğ süt ve kırmızı et yem paritesi sürekli ve etkili bir şekilde gözetlenerek, yetiştiricilerin istikrarlı bir gelire kavuşturulması amaçlanmaktadır. Hayvancılık desteklemeleri kapsamında arıcılık ve ipek böceği yetiştiricileri desteklenmektedir. Çiftlikte hayvan refahının geliştirilmesi için büyükbaş ve küçükbaş hayvan ahır ve ağılların modernizasyonuna hibe desteği sağlanacaktır. Alternatif üretim modelleriyle arıcılık, ipek böcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği konusunda uygulanacak projelere hibe desteği sağlanacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.667.000	9.569.556	17.000.000	18.859.000	20.374.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	27.666.300.000	13.118.326.521	38.555.665.000	42.772.639.000	46.207.693.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	27.678.967.000	13.127.896.076	38.572.665.000	42.791.498.000	46.228.067.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	27.678.967.000	13.127.896.076	38.572.665.000	42.791.498.000	46.228.067.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Mera Islah Faaliyetleri

Açıklama

Hayvancılık sektörünün kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması için mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitesinin artırılması ve ot kalitesinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	2.774.323.000	1.385.496.218	3.320.679.000	3.701.338.000	4.031.880.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	342.584.000	159.872.879	971.773.000	1.078.411.000	1.170.923.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	113.350.000	25.487.666	114.982.000	127.574.000	137.827.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	456.452.000	32.791.922	650.000.000	799.499.000	903.425.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	3.686.709.000	1.603.648.685	5.057.434.000	5.706.822.000	6.244.055.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	3.686.709.000	1.603.648.685	5.057.434.000	5.706.822.000	6.244.055.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ

Alt Program Hedefi

İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Açıklama

Tarımsal mekanizasyon konusunda mevcut durum tespiti yapılacak, ardından yeni tarım teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. İklim dostu akıllı tarım teknolojilerinin mevcut durumunun belirlenmesi çalışması (TUCSAP projesi kapsamında) 81 ilde yapılacaktır. Çıkacak rapor sonrasında hedef gruplara iklim dostu akıllı tarım teknolojileri konusunda eğitim ve farkındalık çalışmaları ile teknolojilerin tanıtımı yapılarak kullanımının yaygınlaşması sağlanacak ve yine proje kapsamında eş finansman (Hibe) ile de iklim dostu akıllı tarım teknolojilerine sahip olmaları desteklenecektir. Bitkisel üretim faaliyeti yapılan alanların, faaliyeti yapan üreticilerin, üretim bilgilerinin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanı olan Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı alanın takibi ve artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	61.798.000	3.894.930	71.550.000	88.006.000	99.442.000
Sermaye Transferleri	49.779.000		380.000.000	402.434.000	434.616.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	111.577.000	3.894.930	451.550.000	490.440.000	534.058.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Alt Program Hedefi

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

Açıklama

Verim ve kaliteyi artırmak, yeni çeşit ırk ve teknoloji geliştirmek, genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak için Ar-Ge destek programı 2007 yılından beri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda özel sektör, üniversite ve STK'ların Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Uygulanan projeler izlenmekte ve denetlenmektedir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	787.000	316.811	872.000	967.000	1.045.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	1.472.700.000	484.420.350	1.744.000.000	1.934.747.000	2.090.125.000
Sermaye Giderleri	18.820.000	3.748.228	20.000.000	24.600.000	27.796.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.492.307.000	488.485.389	1.764.872.000	1.960.314.000	2.118.966.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.492.307.000	488.485.389	1.764.872.000	1.960.314.000	2.118.966.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Alt Program Hedefi

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

Ülkemizde ekonomik öneme sahip bitkisel üretimdeki zararlı organizmalara karşı biyolojik ve biyoteknik mücadele için preparat veya tuzak geliştirilmesine yönelik projeler yapılacaktır.

Ülke genetik kaynaklarımızın kayıt altına alınması sağlanacaktır.

Hayvansal üretimde yüksek verimli ve kaliteli damızlıkların kullanılması suretiyle üretimi ve kaliteyi iyileştirmek, yeni metot ve teknolojiler ile ekolojilere uygun yetiştirme sistemleri geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü artırmak için araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır.

Araştırmalar ile aşıların etkinlikleri artırılabilecek, hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotlar geliştirilecek, epidemiyolojik araştırmalar ile hayvan hastalıkları mücadele stratejilerine katkı sunulacaktır.

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	5.968.616.000	3.225.910.609	8.018.897.000	8.909.957.000	9.682.079.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	949.955.000	456.135.195	867.814.000	964.959.000	1.049.376.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	221.309.000	76.877.932	266.800.000	295.978.000	319.749.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	1.451.229.000	263.106.749	1.571.741.000	1.864.974.000	2.107.558.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	8.591.109.000	4.022.030.485	10.725.252.000	12.035.868.000	13.158.762.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	8.591.109.000	4.022.030.485	10.725.252.000	12.035.868.000	13.158.762.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ

Alt Program Adı

SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Alt Program Hedefi

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler

Açıklama

Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirletici baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirlenmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için Eylem Planları hazırlanacak ve takibi yapılacaktır. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve uygulanan tedbirlerin etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla yerüstü ve yeraltı sularında izleme çalışmaları yürütülecektir. 25 nehir havzasında belirlenmiş olan nitrata hassas bölgelerde, bu bölgelere özgü tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliği önlemek amacıyla hazırlanan nitrat eylem planlarının uygulanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği ve çevre dostu tarımsal uygulama tekniklerinin yaygınlaştırılması amacıyla eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri ve örnek uygulamalar yürütülecektir. Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi ile sulama suyunun etkin kullanımı artırılacak, birim alandan daha fazla ürün/gelir elde edilerek çiftçilerin refah seviyesi yükseltilecektir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	195.202.000	101.028.204	266.851.000	297.682.000	324.464.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	19.881.000	10.471.464	27.522.000	30.702.000	33.464.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.970.000	2.033.498	11.323.000	12.562.000	13.571.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	194.678.000	9.171.067	209.500.000	259.202.000	294.048.000
Sermaye Transferleri	91.944.000		90.002.000	95.315.000	102.937.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	509.675.000	122.704.233	605.198.000	695.463.000	768.484.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ

Alt Program Adı

TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Alt Program Hedefi

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak.

Faaliyet Adı

Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

Açıklama

Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenecektir. Bu kapsamda İl Müdürlükleri ile birlikte 1/25000 ölçekli çalışmalar 2020-2023 yıllarında tamamlanmış olup 1/5000 ölçekli AKUP çalışmalarına yönelik faaliyetler yürütülmektedir. Türkiye topraklarının tüm özellikleri ile tanınması için detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışılarak ulusal toprak veri tabanı oluşturulacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	1.516.189.000	763.451.343	1.813.607.000	2.022.001.000	2.202.986.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	184.861.000	87.261.915	285.452.000	317.637.000	345.660.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.000.000	739.742	4.600.000	5.103.000	5.513.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	257.260.000	158.887.660	1.016.400.000	1.252.632.000	1.415.468.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.962.310.000	1.010.340.660	3.120.059.000	3.597.373.000	3.969.627.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE
STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI

Alt Program Hedefi

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılabilecek, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Faaliyet Adı

Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre zararlı yönetimi (IPM - Integrated Pest Management) uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmektedir.

Ülkemizde iç tüketim ve dış ticarete özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir. Ayrıca konuyla ilgili görevli personele yönelik çalışmalar yapılacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	4.756.910.000	2.379.267.699	5.570.321.000	6.209.113.000	6.763.813.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	579.054.000	278.084.631	781.300.000	869.861.000	947.152.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.950.000	3.289.847	13.300.000	14.755.000	15.940.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	175.000.000	61.866.643	150.000.000	184.499.000	208.476.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	5.522.914.000	2.722.508.819	6.514.921.000	7.278.228.000	7.935.381.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	5.522.914.000	2.722.508.819	6.514.921.000	7.278.228.000	7.935.381.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE
STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI

Alt Program Hedefi

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Aşılama programına alınan büyükbaş hayvanların aşılanarak hastalıkların kontrol altına alınması hedeflenmektedir.

Sağlık taraması ile sahada veteriner hekimler tarafından yürütülen faaliyetler sırasında hayvanların genel sağlık taraması yapılmakta ve hastalıkların erken teşhisi yapılabilmektedir.

Küpeleme hedefleri ile hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	4.680.575.000	2.386.821.817	5.646.613.000	6.292.407.000	6.853.086.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	589.677.000	280.528.102	726.756.000	809.398.000	881.490.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.200.000	2.135.875	5.330.000	5.913.000	6.388.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	1.123.303.000	153.619.523	1.681.720.000	2.087.761.000	2.373.877.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	6.397.755.000	2.823.105.316	8.060.419.000	9.195.479.000	10.114.841.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	6.397.755.000	2.823.105.316	8.060.419.000	9.195.479.000	10.114.841.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE
STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

GIDA GÜVENİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Gıda işletmelerinde gıda güvenilirliğinin sağlanması amacıyla kontroller gerçekleştirilecektir. Resmi kontrollerde Türk Gıda Kodeksine uygun faaliyet gösterilip gösterilmediğinin tespitine yönelik numuneler alınacaktır.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	5.213.173.000	2.681.101.565	6.482.899.000	7.228.503.000	7.876.085.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	678.879.000	332.439.000	854.804.000	952.764.000	1.038.106.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	233.122.000	87.692.945	276.350.000	306.574.000	331.192.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	517.100.000	127.630.008	613.120.000	783.612.000	889.454.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	6.642.274.000	3.228.863.517	8.227.173.000	9.271.453.000	10.134.837.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	6.642.274.000	3.228.863.517	8.227.173.000	9.271.453.000	10.134.837.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE
STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

GIDA GÜVENİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenirliliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Yem Güvenirliliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Yem işletmeleri, güvenilir yem arzını sağlamak amacıyla risk esaslı olarak hazırlanan yıllık kontrol planı kapsamında denetlenecektir.

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	1.505.739.000	761.186.815	1.711.964.000	1.908.019.000	2.078.251.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	180.086.000	84.779.243	241.356.000	268.603.000	292.415.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	21.000.000	1.405.601	32.000.000	39.360.000	44.475.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.706.825.000	847.371.659	1.985.320.000	2.215.982.000	2.415.141.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.706.825.000	847.371.659	1.985.320.000	2.215.982.000	2.415.141.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	124.913.000	63.667.911	165.015.000	184.079.000	200.641.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	15.784.000	8.117.883	21.059.000	23.492.000	25.606.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.275.000	2.855.468	10.700.000	11.873.000	12.830.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	149.972.000	74.641.261	196.774.000	219.444.000	239.077.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	149.972.000	74.641.261	196.774.000	219.444.000	239.077.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	66.013.000	33.444.164	84.792.000	94.589.000	103.100.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	8.045.000	4.085.197	10.736.000	11.976.000	13.054.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.926.000	4.997.331	13.050.000	14.477.000	15.638.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	83.984.000	42.526.692	108.578.000	121.042.000	131.792.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	83.984.000	42.526.692	108.578.000	121.042.000	131.792.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

İç Denetim

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	33.474.000	17.162.686	44.302.000	49.421.000	53.867.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	4.160.000	2.166.769	5.548.000	6.189.000	6.745.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.534.000	702.984	1.937.000	2.147.000	2.320.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	39.168.000	20.032.439	51.787.000	57.757.000	62.932.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	39.168.000	20.032.439	51.787.000	57.757.000	62.932.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	6.096.000	3.228.506	8.520.000	9.505.000	10.360.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	765.000	446.518	1.212.000	1.352.000	1.473.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.300.000	432.430	2.630.000	2.919.000	3.154.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	9.161.000	4.107.453	12.362.000	13.776.000	14.987.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	9.161.000	4.107.453	12.362.000	13.776.000	14.987.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	220.894.000	105.273.828	274.558.000	306.276.000	333.833.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	23.236.000	12.101.249	31.939.000	35.629.000	38.835.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	23.341.000	6.289.537	27.031.000	29.986.000	32.392.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	450.000.000	250.053.079	458.124.000	498.582.000	528.706.000
Sermaye Giderleri	70.577.000	9.554.501	137.000.000	168.510.000	190.414.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	788.048.000	383.272.194	928.652.000	1.038.983.000	1.124.180.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	788.048.000	383.272.194	928.652.000	1.038.983.000	1.124.180.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Teftiş, İnceleme ve Soruşturma

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	180.945.000	89.903.498	236.625.000	263.962.000	287.712.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	20.894.000	10.431.215	27.161.000	30.299.000	33.026.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.959.000	10.878.506	34.035.000	37.756.000	40.788.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	217.798.000	111.213.219	297.821.000	332.017.000	361.526.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	217.798.000	111.213.219	297.821.000	332.017.000	361.526.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	196.337.000	69.243.370	107.389.000	119.744.000	130.472.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	30.099.000	10.298.455	28.980.000	32.202.000	35.089.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	133.057.000	26.018.598	180.272.000	199.991.000	216.052.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	234.630.000	72.260.419	280.000.000	344.400.000	389.171.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	594.123.000	177.820.842	596.641.000	696.337.000	770.784.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	594.123.000	177.820.842	596.641.000	696.337.000	770.784.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Diğer Destek Hizmetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	81.012.000	18.897.689	85.430.000	94.771.000	102.384.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	1.000.000	40.677.130	1.000.000	1.237.000	1.404.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	82.012.000	59.574.818	86.430.000	96.008.000	103.788.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	82.012.000	59.574.818	86.430.000	96.008.000	103.788.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri			350.000	430.000	485.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK			350.000	430.000	485.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI			350.000	430.000	485.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Genel Destek Hizmetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	3.600.511.000	1.801.478.664	4.351.572.000	4.833.203.000	5.250.419.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	539.439.000	218.866.686	606.836.000	673.666.000	731.617.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.188.563.000	547.581.455	2.547.825.000	2.826.485.000	3.053.470.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	110.000.000	42.861.887	132.179.000	146.459.000	158.172.000
Sermaye Giderleri	1.072.608.000	248.182.098	942.910.000	1.192.369.000	1.372.403.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	7.511.121.000	2.858.970.789	8.581.322.000	9.672.182.000	10.566.081.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	7.511.121.000	2.858.970.789	8.581.322.000	9.672.182.000	10.566.081.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	1.910.835.000	450.060.054	2.043.139.000	2.513.099.000	2.839.798.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.910.835.000	450.060.054	2.043.139.000	2.513.099.000	2.839.798.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.910.835.000	450.060.054	2.043.139.000	2.513.099.000	2.839.798.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	217.358.000	86.578.169	310.696.000	345.937.000	375.754.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	19.659.000	9.877.648	25.173.000	28.081.000	30.608.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	4.122.000	1.281.954	6.275.000	6.961.000	7.518.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	1.359.000		1.627.000	1.805.000	1.950.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	242.498.000	97.737.770	343.771.000	382.784.000	415.830.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	242.498.000	97.737.770	343.771.000	382.784.000	415.830.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Özel Kalem Hizmetleri

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	95.794.000	38.742.905	328.307.000	366.238.000	399.194.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	7.482.000	3.756.413	30.761.000	34.314.000	37.400.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.057.000	5.313.543	19.263.000	21.368.000	23.086.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	119.333.000	47.812.861	378.331.000	421.920.000	459.680.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	119.333.000	47.812.861	378.331.000	421.920.000	459.680.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri	245.334.000	127.048.732	298.636.000	333.138.000	363.113.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	31.428.000	16.553.856	41.850.000	46.685.000	50.885.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.325.000	508.714	3.530.000	3.916.000	4.232.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	280.087.000	144.111.302	344.016.000	383.739.000	418.230.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	280.087.000	144.111.302	344.016.000	383.739.000	418.230.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

PROGRAM DIŞI GİDERLER

Alt Program Adı

HAZİNE YARDIMLARI

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	27.301.617.000	11.684.418.400	40.317.236.000	44.716.041.000	48.562.809.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri	161.944.600.000	54.619.601.000	183.022.920.000	226.347.557.000	256.764.592.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	189.246.217.000	66.304.019.400	223.340.156.000	271.063.598.000	305.327.401.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	189.246.217.000	66.304.019.400	223.340.156.000	271.063.598.000	305.327.401.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

PROGRAM DIŞI GİDERLER

Alt Program Adı

HAZİNE YARDIMLARI

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler			5.849.565.000	6.508.788.000	7.080.698.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri			2.523.000.000	2.765.237.000	3.021.698.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK			8.372.565.000	9.274.025.000	10.102.396.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI			8.372.565.000	9.274.025.000	10.102.396.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

PROGRAM DIŞI GİDERLER

Alt Program Adı

HAZİNE YARDIMLARI

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	15.659.187.000	7.327.283.000	22.489.893.000	24.733.185.000	26.730.090.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri	9.356.132.000	1.272.360.000	12.430.843.000	14.083.040.000	15.777.906.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	25.015.319.000	8.599.643.000	34.920.736.000	38.816.225.000	42.507.996.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	25.015.319.000	8.599.643.000	34.920.736.000	38.816.225.000	42.507.996.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

PROGRAM DIŞI GİDERLER

Alt Program Adı

HAZİNE YARDIMLARI

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı

Açıklama

(TL)

EKONOMİK KOD	2025 Bütçe	2025 Harcama (Haziran)	2026 Bütçe	2027 Tahmin	2028 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	27.835.000	13.222.000	38.444.000	42.608.000	46.345.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri	8.500.000	856.000	10.000.000	12.374.000	14.039.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	36.335.000	14.078.000	48.444.000	54.982.000	60.384.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	36.335.000	14.078.000	48.444.000	54.982.000	60.384.000

F. FAALİYETLER DÜZEYİNDE PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

(TL)

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2026			2027			2028		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
KIRSAL KALKINMA	42.879.433.000	0	42.879.433.000	47.632.231.000	0	47.632.231.000	51.685.698.000	0	51.685.698.000
KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	42.879.433.000	0	42.879.433.000	47.632.231.000	0	47.632.231.000	51.685.698.000	0	51.685.698.000
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	19.794.994.000	0	19.794.994.000	21.960.044.000	0	21.960.044.000	23.723.646.000	0	23.723.646.000
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	16.554.016.000	0	16.554.016.000	18.390.372.000	0	18.390.372.000	20.030.005.000	0	20.030.005.000
Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	6.530.423.000	0	6.530.423.000	7.281.815.000	0	7.281.815.000	7.932.047.000	0	7.932.047.000
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	5.500.000	0	5.500.000	6.765.000	0	6.765.000	7.644.000	0	7.644.000
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	5.500.000	0	5.500.000	6.765.000	0	6.765.000	7.644.000	0	7.644.000
Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	5.500.000	0	5.500.000	6.765.000	0	6.765.000	7.644.000	0	7.644.000
TARIM	189.790.585.000	0	189.790.585.000	211.086.145.000	0	211.086.145.000	228.559.104.000	0	228.559.104.000
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	8.210.277.000	0	8.210.277.000	9.252.840.000	0	9.252.840.000	10.104.989.000	0	10.104.989.000
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	7.791.901.000	0	7.791.901.000	8.788.705.000	0	8.788.705.000	9.603.579.000	0	9.603.579.000
Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	418.376.000	0	418.376.000	464.135.000	0	464.135.000	501.410.000	0	501.410.000
BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	118.664.955.000	0	118.664.955.000	131.749.854.000	0	131.749.854.000	142.425.673.000	0	142.425.673.000
Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	6.254.970.000	0	6.254.970.000	7.045.185.000	0	7.045.185.000	7.706.022.000	0	7.706.022.000
Bitkisel Üretimin Desteklenmesi	112.409.985.000	0	112.409.985.000	124.704.669.000	0	124.704.669.000	134.719.651.000	0	134.719.651.000
HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	49.973.679.000	0	49.973.679.000	55.596.829.000	0	55.596.829.000	60.216.656.000	0	60.216.656.000
Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	6.343.580.000	0	6.343.580.000	7.098.509.000	0	7.098.509.000	7.744.534.000	0	7.744.534.000
Hayvansal Üretimin Desteklenmesi	38.572.665.000	0	38.572.665.000	42.791.498.000	0	42.791.498.000	46.228.067.000	0	46.228.067.000
Mera Islah Faaliyetleri	5.057.434.000	0	5.057.434.000	5.706.822.000	0	5.706.822.000	6.244.055.000	0	6.244.055.000
TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	451.550.000	0	451.550.000	490.440.000	0	490.440.000	534.058.000	0	534.058.000
Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	451.550.000	0	451.550.000	490.440.000	0	490.440.000	534.058.000	0	534.058.000
TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	12.490.124.000	0	12.490.124.000	13.996.182.000	0	13.996.182.000	15.277.728.000	0	15.277.728.000

(TL)

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2026			2027			2028		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	1.764.872.000	0	1.764.872.000	1.960.314.000	0	1.960.314.000	2.118.966.000	0	2.118.966.000
Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	10.725.252.000	0	10.725.252.000	12.035.868.000	0	12.035.868.000	13.158.762.000	0	13.158.762.000
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	3.725.257.000	0	3.725.257.000	4.292.836.000	0	4.292.836.000	4.738.111.000	0	4.738.111.000
SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	605.198.000	0	605.198.000	695.463.000	0	695.463.000	768.484.000	0	768.484.000
Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	605.198.000	0	605.198.000	695.463.000	0	695.463.000	768.484.000	0	768.484.000
TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	3.120.059.000	0	3.120.059.000	3.597.373.000	0	3.597.373.000	3.969.627.000	0	3.969.627.000
Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	3.120.059.000	0	3.120.059.000	3.597.373.000	0	3.597.373.000	3.969.627.000	0	3.969.627.000
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	24.787.833.000	0	24.787.833.000	27.961.142.000	0	27.961.142.000	30.600.200.000	0	30.600.200.000
BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	14.575.340.000	0	14.575.340.000	16.473.707.000	0	16.473.707.000	18.050.222.000	0	18.050.222.000
Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	6.514.921.000	0	6.514.921.000	7.278.228.000	0	7.278.228.000	7.935.381.000	0	7.935.381.000
Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	8.060.419.000	0	8.060.419.000	9.195.479.000	0	9.195.479.000	10.114.841.000	0	10.114.841.000
GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	10.212.493.000	0	10.212.493.000	11.487.435.000	0	11.487.435.000	12.549.978.000	0	12.549.978.000
Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	8.227.173.000	0	8.227.173.000	9.271.453.000	0	9.271.453.000	10.134.837.000	0	10.134.837.000
Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	1.985.320.000	0	1.985.320.000	2.215.982.000	0	2.215.982.000	2.415.141.000	0	2.415.141.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	13.969.974.000	0	13.969.974.000	15.949.518.000	0	15.949.518.000	17.509.170.000	0	17.509.170.000
TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.595.974.000	0	1.595.974.000	1.783.019.000	0	1.783.019.000	1.934.494.000	0	1.934.494.000
Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	196.774.000	0	196.774.000	219.444.000	0	219.444.000	239.077.000	0	239.077.000
Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	108.578.000	0	108.578.000	121.042.000	0	121.042.000	131.792.000	0	131.792.000
İç Denetim	51.787.000	0	51.787.000	57.757.000	0	57.757.000	62.932.000	0	62.932.000

(TL)

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2026			2027			2028		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
<i>Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi</i>	12.362.000	0	12.362.000	13.776.000	0	13.776.000	14.987.000	0	14.987.000
<i>Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri</i>	928.652.000	0	928.652.000	1.038.983.000	0	1.038.983.000	1.124.180.000	0	1.124.180.000
<i>Teftiş, İnceleme ve Soruşturma</i>	297.821.000	0	297.821.000	332.017.000	0	332.017.000	361.526.000	0	361.526.000
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	12.374.000.000	0	12.374.000.000	14.166.499.000	0	14.166.499.000	15.574.676.000	0	15.574.676.000
<i>Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler</i>	596.641.000	0	596.641.000	696.337.000	0	696.337.000	770.784.000	0	770.784.000
<i>Diğer Destek Hizmetleri</i>	86.430.000	0	86.430.000	96.008.000	0	96.008.000	103.788.000	0	103.788.000
<i>Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması</i>	350.000	0	350.000	430.000	0	430.000	485.000	0	485.000
<i>Genel Destek Hizmetleri</i>	8.581.322.000	0	8.581.322.000	9.672.182.000	0	9.672.182.000	10.566.081.000	0	10.566.081.000
<i>İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi</i>	2.043.139.000	0	2.043.139.000	2.513.099.000	0	2.513.099.000	2.839.798.000	0	2.839.798.000
<i>İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler</i>	343.771.000	0	343.771.000	382.784.000	0	382.784.000	415.830.000	0	415.830.000
<i>Özel Kalem Hizmetleri</i>	378.331.000	0	378.331.000	421.920.000	0	421.920.000	459.680.000	0	459.680.000
<i>Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler</i>	344.016.000	0	344.016.000	383.739.000	0	383.739.000	418.230.000	0	418.230.000
PROGRAMLAR TOPLAMI	275.158.582.000	0	275.158.582.000	306.928.637.000	0	306.928.637.000	333.099.927.000	0	333.099.927.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER	266.681.901.000	0	266.681.901.000	319.208.830.000	0	319.208.830.000	357.998.177.000	0	357.998.177.000
HAZİNE YARDIMLARI	266.681.901.000	0	266.681.901.000	319.208.830.000	0	319.208.830.000	357.998.177.000	0	357.998.177.000
<i>Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı</i>	223.340.156.000	0	223.340.156.000	271.063.598.000	0	271.063.598.000	305.327.401.000	0	305.327.401.000
<i>Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı</i>	8.372.565.000	0	8.372.565.000	9.274.025.000	0	9.274.025.000	10.102.396.000	0	10.102.396.000
<i>Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı</i>	34.920.736.000	0	34.920.736.000	38.816.225.000	0	38.816.225.000	42.507.996.000	0	42.507.996.000
<i>Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı</i>	48.444.000	0	48.444.000	54.982.000	0	54.982.000	60.384.000	0	60.384.000
GENEL TOPLAM	541.840.483.000	0	541.840.483.000	626.137.467.000	0	626.137.467.000	691.098.104.000	0	691.098.104.000

G. EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

(TL)

EKONOMİK KOD	2026				2027				2028			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	66.670.709.000	6.210.412.000		72.881.121.000	74.256.886.000	6.906.092.000		81.162.978.000	80.871.661.000	7.508.465.000		88.380.126.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	8.589.082.000	831.255.000		9.420.337.000	9.560.960.000	923.885.000		10.484.845.000	10.407.582.000	1.004.338.000		11.411.920.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	1.071.832.000	2.931.978.000		4.003.810.000	1.189.071.000	3.252.650.000		4.441.721.000	1.284.570.000	3.513.864.000		4.798.434.000
<i>Faiz Giderleri</i>												
<i>Cari Transferler</i>	172.871.882.000	591.930.000	68.695.138.000	242.158.950.000	191.779.503.000	646.846.000	76.000.622.000	268.426.971.000	207.181.239.000	688.828.000	82.419.942.000	290.290.009.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	7.746.101.000	3.404.399.000		11.150.500.000	9.577.596.000	4.220.045.000		13.797.641.000	10.860.595.000	4.793.675.000		15.654.270.000
<i>Sermaye Transferleri</i>	1.739.002.000		197.986.763.000	199.725.765.000	1.841.669.000		243.208.208.000	245.049.877.000	1.988.943.000		275.578.235.000	277.567.178.000
<i>Borç Verme</i>	2.500.000.000			2.500.000.000	2.773.434.000			2.773.434.000	2.996.167.000			2.996.167.000
<i>Yedek Ödenekler</i>												
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	261.188.608.000	13.969.974.000	266.681.901.000	541.840.483.000	290.979.119.000	15.949.518.000	319.208.830.000	626.137.467.000	315.590.757.000	17.509.170.000	357.998.177.000	691.098.104.000
<i>Döner Sermaye</i>												
<i>Özel Hesap</i>												
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>												
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	261.188.608.000	13.969.974.000	266.681.901.000	541.840.483.000	290.979.119.000	15.949.518.000	319.208.830.000	626.137.467.000	315.590.757.000	17.509.170.000	357.998.177.000	691.098.104.000

H. FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ

İdare Adı TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Yıl 2026

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Bitkisel Üretim Desteklenmesi	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Hayvansal Üretim Desteklenmesi	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Mera Islah Faaliyetleri	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU		Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	İL MÜDÜRLÜKLERİ
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İç Denetim	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ
		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ
		Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI, ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI, DIŞ TEMSİLCİLİK
		Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI
	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Diğer Destek Hizmetleri	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması	İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Genel Destek Hizmetleri	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Özel Kalem Hizmetleri	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
PROGRAM DIŞI GİDERLER	HAZİNE YARDIMLARI	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
		Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
		Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
		Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

İ. PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER

İdare Adı TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
KIRSAL KALKINMA AG1: Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam (TRGM+OGM)	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı (kümülatif)	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Faaliyete geçen organize tarım bölgesi sayısı (kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında desteklenen tesis sayısı	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Tarımsal danışman istihdam eden üretici örgütü sayısı	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı (kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı (kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Tarımsal kuraklıkla mücadeleye yönelik izleme ve değerlendirme raporu sayısı (kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIM AG1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı (BÜGEM) AG2- Kırmızı et üretim miktarı (HAYGEM) AG3- Tarımsal hasıla (TRGM, TÜİK)	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Sucul ekosistemlerden temizlenen atık av aracı miktarı	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İthal edilen bitkisel ürün miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kaba yem üretimi	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI
		Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Organik ve organomineral gübre kullanım miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
		Sertifikalandırılan fide/fidan üretim miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Sertifikalandırılan tohum üretim miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Tahıl ekiliş alanı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Yem bitkileri ekiliş alanı	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bal üretimi miktarı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Bal üretimi yapılan kovan sayısı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Buzağı sayısındaki artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Büyükbaş hayvan başına süt verimi	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Çiğ süt-yem paritesi	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Çiğ süt üretim miktarı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kırmızı et üretim miktarı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Kırmızı et üretim miktarı artışı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Siğir karkas et-yem paritesi	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Yumurta üretimi artış oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı alan	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İklim dostu akıllı tarım teknoloji sistemleri kullanan işletme sayısı (Kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen Ar-Ge faaliyet sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Bitkisel üretimde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Gıda ve yemde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su ürünlerinde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ AG1- DSI tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi (kümülatif) (DSİ) AG2- Sulama oranı (DSİ) AG3- Sulamaya açılan brüt tarımsal alan (kümülatif) (DSİ) AG4- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (kümülatif) (DSİ) AG5- Toplam su potansiyelinin hizmete sunulan miktarı (DSİ) AG6- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif) (OGM)	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	İçme suyu koruma planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Nehir havza yönetim planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Suyun miktar ve kalitesinin izlendiği nokta sayısı (Kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Taşkın tahmini ve erken uyarı sistemi geliştirilen havza sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Taşkın yönetim planı güncellenen havza sayısı (kümülatif)	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Yerüstü ve yeraltı sularında tarımsal kaynaklı kirlilik izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Arazi kullanım planlaması yapılan alan	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Detaylı toprak etüdü yapılan alan	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	2024-2028 dönemi denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		2024-2028 dönemi denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Denetlenen veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan veteriner sağlık ürünleri sayısına oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Entegre zararlı yönetimi proje uygulama alanı (kümülatif)	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Hastalıktan ari işletme sayısı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılamaların gerçekleşme oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Küpelenen büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Küpelenen küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Programlı sağlık taraması gerçekleşme oranı	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Biyogüvenlik mevzuatı kapsamında yemlere yönelik yıllık yurtiçi denetim	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Yem işletmelerinde yapılan yıllık hijyen denetimi sayısı	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI**

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No:161, 06800, Çankaya/ANKARA
TEL: 0 (312) 287 33 60